

Modum kommune

ØKONOMIPLAN 2021-2024

BUDSJETT 2021

Rådmannens forslag

Vi strekker oss lenger!

Forsidefoto: Bastian Sandum.

Bastian på Søndre Modum ungdomsskole fikk i oppgave å illustrere et eventyr da elevene hadde hjemmeskole under koronapandemien. Sammen med sin mor tok han seg opp på Bjørndalskollen, med utsikt over hele Åmot og deler av Modum. Bastian har selv stått for ide og gjennomføring av det Soria Moria-inspirerte motivet.

Bildet er gjengitt med tillatelse.

BUDSJETT 2021 – ØKONOMIPLAN 2021 -2024

1.	INNLEDNING	3
1.1	Tjenestetilbud	4
1.2	Folkehelse og levekår	6
1.3	Samferdsel og kommunikasjon	6
1.4	Omdømme og attraktivitet	7
2.	FORUTSETNINGER OG HOVEDTREKK	9
2.1	Økonomiske utviklingstrekk	9
2.2	Statsbudsjettet.....	9
2.3	Modum kommune	13
2.4	Driftsbudsjettet	16
2.5	Sektorene	19
3.	SENTRALADMINISTRASJON	21
3.1	Mål for sentraladministrasjonen	22
3.2	Sektorens driftsramme.....	22
3.3	Tjenesteområdenes drift	23
4.	UNDERVISNINGSSEKTOR	27
4.1	Mål for undervisningssektoren	27
4.2	Sektorens driftsramme.....	28
4.3	Tjenesteområdets drift.....	29
5.	HELSE- OG SOSIALSEKTOR	34
5.1	Mål for helse- og sosialsektoren.....	34
5.2	Sektorens driftsramme.....	35
5.3	Tjenesteområdenes drift	38
6.	KULTURSEKTOR	44
6.1	Mål for kultursektoren	44
6.2	Sektorens driftsramme.....	44
6.3	Tjenesteområdenes drift	46
7.	TEKNISK SEKTOR	50
7.1	Mål for teknisk sektor	50
7.2	Sektorens driftsramme.....	51
7.3	Tjenesteområdenes drift	52
8.	INVESTERINGER	57
8.1	Sentraladministrasjonen	58
8.2	Undervisning	58
8.3	Teknisk	59
8.4	Finansiering	63
9.	RÅDMANNENS FORSLAG	66

Vedlegg:

1. Talldel rådmannens forslag
2. KOSTRA – utvalgte nøkkeltall
3. Budsjett for tilsyn og kontroll 2021
4. Endring betalingsatser
5. Gebyrregulativ teknisk sektor
6. Mål i økonomiplanperioden

1. INNLEDNING

Rådmannen legger med dette fram sitt forslag til budsjett for Modum kommune for 2021 og økonomiplan for perioden 2021-2024.

Statsbudsjettet viser at Modum kommune har noe høyere vekst i frie inntekter enn gjennomsnittskommunen. Dette har gitt noe bedre handlingsrom enn det som opprinnelig ble lagt til grunn i budsjettprosessen. En del satsingsområder har også fått tilført midler gjennom statsbudsjettet. Rammene oppleves likevel som stramme, blant annet som følge av økte lånekostnader og reduserte tilskudd. Det foreslås derfor å redusere driftsnivået på en del områder, og samlet har etatene fått et generelt kutt på 8,8 mill. kr. Netto driftsresultat ligger i forslaget på knapt 1,4 prosent. Dette er i tråd med kommunens målsettinger, men lavere enn nasjonale anbefalinger.

Koronapandemien gir usikkerhet også når det gjelder økonomiske rammebetingelser. Særlig vil svikt i skatteinntektene kunne gi store utslag for kommuneøkonomien. Det forutsettes at inntektssvikt og ekstra kostnader også i 2021 kompenseres, men vi har likevel valgt å legge inn noe ekstra margin i beregning av reserveposter.

I budsjettforslaget er det gjort følgende prioriteringer:

- Lokaler for Familiens hus ferdigstilles og tas i bruk
- Modum har i dag svært god dekningsgrad på boliger med heldøgns bemanning. Det foreslås å endre tilbudet ved nedbemanning og omgjøring av plasser.
- Budsjett til ressurskrevende brukere, avlastning og omsorgslønn styrkes.
- Grunnskoleområdet prioriteres i budsjettforslaget. Bemanning opprettholdes på dagens nivå og det budsjetteres med 1 million kroner til innkjøp av læremidler. Undervisningsetaten gjennomfører innsparingstiltak innen øvrige virksomheter.
- Satsing på digitalisering fortsetter. Det iverksettes tiltak i tråd med kommunens digitaliseringsstrategi, og driftsbudsjettet styrkes med ytterligere 500 000 kroner. Utskiftingsplan som sikrer digitale enheter til alle elever er innarbeidet i investeringsbudsjettet. Teknisk etat budsjetterer med bemanning til digitalisering av sine arkiver.
- Investeringer i energisparetiltak (EPC) gir ytterligere 1 mill. kr i besparelse på strømutfgifter.
- Kommunen har fått statlige midler til bredbåndsutbygging og det er innarbeidet midler til kommunal medfinansiering.
- Det budsjetteres med midler til ny reservevannsforsyning og til oppgradering av Bårud renseanlegg.
- Spørsmål om skolebygg og framtidig skolestruktur må avklares. Det tas høyde for en investering på 200 mill. kr til skolebygg i planperioden.

- Ny bru i Geithus er budsjettert med til sammen 117 mill. kr og fullfinansieres i budsjettforslaget.

Mål og satsingsområder for planperioden

Det er ingen tvil om at de største utfordringene kommune-Norge står overfor er knyttet til befolkningsutviklingen. Vi blir færre i yrkesaktiv alder, og betydelig flere vil få behov for pleie- og omsorgstjenester. I tillegg viser folkehelseprofilen i Modum at vi har utfordringer knyttet til levekår og folkehelse.

I kommuneplanen er det derfor fokusert på å tilpasse tjenestetilbudet til endringer i befolkningen. Samtidig må framtidige utfordringer møtes gjennom satsing på forebygging for å bedre innbyggernes livskvalitet, samt å begrense behovet for tjenester på et høyere omsorgsnivå. For å få nødvendig arbeidskraft er vi avhengig av at Modum er en attraktiv kommune med et godt kommunalt tjenestetilbud og lokale arbeidsplasser. Gode samferdselstilbud er også en viktig forutsetning.

Kommuneplanen har følgende hovedsatsingsområder:

- Folkehelse og levekår
- Tilpasning av tjenestetilbud i tråd med endringer i befolkning og behov
- Samferdsel og kommunikasjon
- Omdømme og attraktivitet

Prioriteringer i økonomiplanen innen disse områdene skal bidra til å nå kommunens målsetninger. I budsjettforslaget er det innarbeidet mål knyttet til satsingsområdene i kommuneplanen og for tjenestetilbudet.

1.1 Tjenestetilbud

1.1.1 Tilpasning av tjenestetilbud i tråd med endringer i befolkning og behov

Utover på 2020-tallet forventes det en betydelig økning i antall innbyggere over 80 år. Nytt sykehjem med 96 plasser er ferdigstilt, og de siste plassene ble tatt i bruk i 2019.

Telemarksforskning viser i sin rapport at Modum i dag har en svært god dekningsgrad av botilbud med heldøgns bemanning.

Det er vanskelig å lage prognoser for antall barn, og anslagene for Modum har variert veldig bare i løpet av de siste årene. De siste prognosene viser en forventet nedgang i antall barn i kommunen. En slik utvikling vil få betydning for behovet for barnehage- og skolebygg.

På grunn av svært lavt antall asylsøkere til Norge, er det forventet at langt færre flyktninger skal bosettes i kommunene. Nedgangen innebærer redusert statlig tilskudd og får betydning for omfanget av kommunens tjenestetilbud.

1.1.2 Tjenesteutvikling

Utviklingsarbeid

Kommunestyret vedtok i sak 51/17 digitaliseringsstrategi for Modum kommune, og i sak 46/20 ble det også bevilget midler til ny utviklingsstilling.

De siste årene har IKT-budsjettet blitt styrket. I tråd med målene i digitaliseringsstrategien forslås å styrke digitaliseringsarbeidet med ytterligere 500 000 kr. I tillegg er innkjøp av nytt utstyr finansiert over investeringsbudsjettet. Blant annet er det innarbeidet en utskiftingsplan som sikrer digitale enheter til alle elever.

Teknisk etat budsjetterer med bemanning til digitalisering av sine arkiver.

Heltidskultur

Modum kommune jobber med heltidskultur for å sikre kvaliteten på tjenestene til brukerne, samt å gjøre kommunen mer attraktiv som arbeidsplass. En del grep er allerede gjort. De største gevinstene har kommunen fått ved opprettelse av bemanningsentral.

Interkommunalt samarbeid

Samarbeid med nabokommuner kan være hensiktsmessig for å få gode fagmiljøer, samt for å øke effektivitet og kvalitet i tjenestene. Modum samarbeider i flere retninger og i ulike organisasjonsformer. Tjenester som skal utredes er IKT og brannvesen.

Tilpasning av kommunens tjenestetilbud

Kommunebarometeret

Kommunebarometeret er en sammenligning mellom kommuner. Modum har de senere år hatt god utvikling på plassering i Kommunebarometeret:

Plassering i	2017	2018	2019	2020
Modum	317	220	163	92

Målet i forrige økonomiplan var plass 150 innen 2022. Dette målet er nådd med god margin. I det videre arbeidet bør det gode nivået opprettholdes, og vi kan ha en ambisjon om ytterligere forbedring.

Mål: Plassering i Kommunebarometeret bedre enn plass 75 innen 2024.

Lærlinger

Kommunestyret vedtok i sak 118/16 at «Kommunen skal videreføre satsning på lærlinger og det skal være minst en lærling pr. 500 innbygger».

Mål: Kommunen skal ha minimum 28 lærlinger.

Mål for enkelte tjenester er omtalt under hver sektor.

1.2 Folkehelse og levekår

Folkehelse og levekår er gjennom flere år løftet fram som et viktig satsingsområde. Modum har gjort seg bemerket med nybrottsarbeid, og ønsker fortsatt å være en foregangskommune innenfor forebyggende og helsefremmende arbeid.

Flere indikatorer viser at det er utfordringer knyttet til ungdomsgruppa i Modum. Kommunestyret vedtok i sak 56/17 et strategidokument for barn og unges oppvekstvilkår i Modum. Her legges det opp til at en økende andel av kommunens budsjett brukes til universelle tilbud.

Midler til tiltak rettet mot barn og unge videreføres. Hovedsatsingen i 2021 blir Familiens hus, som nå etableres i Vektergården.

Folkehelse og levekår

Redusere andel barn som lever i fattigdom

Noen barn vokser opp i familier med dårlig økonomi og opplever at de ikke har like gode muligheter som andre.

Kommunen skal bidra til at alle barn, uavhengig av inntekt, kan få en god oppvekst. Samtidig bør det arbeides for å redusere andelen barn som lever i fattigdom.

Barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt, i %	2015	2016	2017	2018
Modum	13,1	14,0	13,5	
Landet	10,0	10,3	10,7	

(Kilde Bufdir, statistikk for 2017 er siste tilgjengelige tall)

Mål: Lavere andel barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt.

Frafall fra skole og yrkesliv skal reduseres

Arbeidsledige under 24 år i % av arbeidsstyrken	2016	2017	2018	2019
Modum	3,7	3,3	2,9	3,2
Landet	3,1	2,6	2,4	2,4

Tall for unge arbeidsledige i Modum har de siste årene gått ned, men ligger fortsatt over landsgjennomsnittet. I 2019 hadde Modum en ungdomsledighet på 3,2 prosent, mens det for landet var 2,4 prosent.

Mål: Andel arbeidsledige under 24 år skal reduseres til landsgjennomsnittet.

1.3 Samferdsel og kommunikasjon

Kommunen er pådriver for ny riksvei 350 og avkjøring til fylkesvei 287 mot Sigdal. Kommunestyret vedtok planprogram i sak 68/17. Det legges nå opp til en delt planprosess for å få raskere framdrift på planene for avkjøring mot Sigdal.

Manglende framdrift i vegvesenets planer for nye kryssløsninger på riksveien gjennom Modum skaper utfordringer, blant annet for utvikling av næringsområder i kommunen. I sak 75/19 vedtok kommunestyret å be Statens vegvesen om spleiselag for å få gjennomført bygging av kryss ved Katfoss. Vegvesenet hadde ikke mulighet til dette i 2020.

Modum vil at ordinær, pendlertilpasset persontransport gjenopptas på Randsfjordbanen. Etter innspill fra Modum, nabokommuner og samarbeidspartnere vedtok fylkestinget i juni 2018 å «arbeide for at persontrafikk på Randsfjordbanen som en overordnet strategi blir en ryggrad i det framtidige kollektivtilbudet mellom Hokksund og Hønefoss».

Kommunen viderefører satsingen på gang- og sykkelveiutbygging i planperioden. Modum inngikk i 2018 sykkelbygdavtale med Buskerud fylkeskommune og Statens vegvesen. Avtalen omfatter både utbygging og holdningsskapende arbeid.

Samferdsel og kommunikasjon
Avkjøring til fylkesvei 287 <ul style="list-style-type: none">• Kommunedelplan vedtas i 2021
Kryssløsninger riksvei 350 (midtdeler-prosjektet) <ul style="list-style-type: none">• Kryss ved Katfoss
Bedre kollektivtransporttilbud med buss og tog <ul style="list-style-type: none">• Flere buss- og togavganger
Økt gang/sykelbruk <p>I tråd med målsettingene i sykkelbygdavtalen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Sykkelbruken i Modum skal være 3 prosent innen 2022 i og mellom tettstedene Åmot, Geithus og Vikersund.• Samlet gang- og sykkelandel skal være på 18 prosent innen 2022.

1.4 Omdømme og attraktivitet

Attraktiviteten til en kommune avgjøres av mange faktorer. Dette som bomiljø, barnehage- og skoleforhold, andre kommunale tjenester, tilgang til arbeid, kommunikasjon, naturkvaliteter, samt mulighet for opplevelser og kulturliv.

Modum vil arbeide for å øke sin attraktivitet, spesielt for unge, yrkesaktive mennesker. Det er også et mål at yrkesdeltakelsen blant innbyggere i yrkesaktiv alder skal øke gjennom planperioden.

Bolig

De senere årene har kommunen opparbeidet boligfelt i Melumenga og på Skredsvikmoen. I Vikersund er det utvikling av Vikersund sentrum nord som er hovedsatsingen. Her vil kommunen gjennom selskapet Vikersund Utvikling AS stå for videre utbygging.

Det er for tiden også stor aktivitet fra private aktører. Behov for ytterligere kommunale satsinger må vurderes.

Næringsområder

Nedmarken næringsområde har fortsatt noe ledig kapasitet. I tillegg er flere private næringsområder og bygg tilgjengelige. For å sikre god tilgang på attraktive næringsstomter vil Modum kommune prioritere utvikling av Skredsvikmoen næringsområde. Et område nordvest i Vikersund er også avsatt til næringsformål, og vil bli utredet nærmere.

Bredbånd

Utbygging av godt bredbåndstilbud i hele kommunen er viktig både for innbyggere og næringsliv. Kommunestyret vedtok i sak 34/20 eierstrategi for Midtkraft AS, der det ble gitt nødvendige rammebetingelser for at selskapet skulle kunne bidra til rask utbygging av bredbånd. Modum har både i 2019 og 2020 fått midler til bredbåndsutbygging fra Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom)..

Attraktivitet og omdømme

Sysselsetting

Sysselsatte med	2016	2017	2018	2019
-bosted i Modum	6603	6675	6827	6926
-arbeidssted i Modum	5351	5576	5736	5913

Mål:

Økt antall sysselsatte med bosted i Modum.

Økt antall sysselsatte med arbeidssted i Modum.

Bredbånd

I følge Nkoms dekningsoversikt for 2017, hadde 82 prosent tilbud om hastighet over 100 Mbit/s i Modum.

Mål: 95 prosent bredbåndsdekning innen utgangen av 2023

Vikersund 26. oktober 2020

Aud Norunn Strand
Rådmann

2. FORUTSETNINGER OG HOVEDTREKK

2.1 Økonomiske utviklingstrekk

Koronapandemien har preget Norge og verden sterkt det siste halvåret. Koronaviruset rammer liv og helse. Pandemien og smitteverntiltakene har fått store konsekvenser både for enkeltpersoner og bedrifter, og for norsk og internasjonal økonomi. De langsiktige konsekvensene av viruspandemien kjenner vi ennå ikke omfanget av, og det er fortsatt fare for tilbakeslag i bekjempelsen av viruset både i Norge og andre land.

Norsk økonomi er fortsatt satt tilbake av koronapandemien og de strenge smitteverntiltakene som ble innført her hjemme og i resten av verden. Samtidig har gjeninnhenting startet raskere enn mange fryktet. Smittesituasjonen i Norge kom raskt under kontroll etter den kraftige smitteøkningen i mars, og mange av de strenge smitteverntiltakene er blitt lempet på. Sammen med de kraftfulle økonomiske krisepakkene har det lagt grunnlag for at aktiviteten i norsk økonomi har kunnet ta seg markert opp igjen etter den dramatiske nedgangen i vår.

Selv om gjenopphevingen har gått raskere enn vi så for oss på forsommeren, vil aktivitetsnivået trolig være lavere enn normalt i lang tid fremover. Mange er fortsatt permitterte og arbeidsledige. Usikkerhet og lav etterspørsel demper investeringslysten, og norsk industri melder om et betydelig fall i investeringene i år og neste år. I en del næringer, særlig innenfor tjenesteyting, vil trolig aktiviteten bli liggende lavere enn normalt så lenge det er nødvendig å opprettholde smitteverntiltak. Smittesituasjonen har nylig blitt forverret i mange europeiske land. Også i Norge har smitten økt den siste tiden.

Norges Bank holdt styringsrenten uendret på null prosent ved rentemøtet 24. september. Det er sannsynlig at første renteøkning kommer mot slutten av 2022. Ved utgangen av 2023 venter Norges bank at styringsrenten kan komme opp mot 0,75 prosent og dermed flytende rente på 1 prosent. Usikkerhet rundt koronapandemien gjør rentesetting vanskelig. Uavklarte forhold vedrørende vaksine setter sitt preg på økonomien med lav vekst og lave renter.

2.2 Statsbudsjettet

Regjeringen foreslår, som et særskilt tiltak i forbindelse med koronapandemien, at det gis et tillegg i frie inntekter som kompensasjon for den reelle skattesvikten gjennom 2020. Dette er utover det som automatisk kompenseres gjennom at kostnadsveksten er lavere. Dette tillegget holdes utenfor den beregnede veksten sammenlignet med anslått nivå fra revidert nasjonalbudsjett. Tillegget er fastsatt til 1 926 mill. kroner. Dette betyr at kommunesektoren tilføres i overkant av 1,9 mrd. kr utover regjeringens forslag til vekst i frie inntekter.

Holdes det særskilte tillegget utenom, legges det nå opp til en reell vekst i de samlede inntektene på 1,7 mrd. kroner. Dette tilsvarer en reell vekst på 0,3 prosent. Ved beregning av realvekst i kommunesektorens inntekter er det lagt til grunn en pris- og kostnadsvekst i kommunal tjenesteyting på 2,7 prosent.

Av veksten i samlede inntekter er 2 mrd. kr frie inntekter. Det tilsvarer en realvekst på 0,5 prosent. For kommunene utgjør veksten 1,6 mrd. kr.

Denne veksten skal blant annet dekke:

Demografikostnader

Beregninger utført av departementet tyder på at kommunesektoren vil få merutgifter på om lag 1,4 mrd. kr som følge av den demografiske utviklingen. Av dette anslås at 0,9 mrd. kr for kommunene vil belaste de frie inntektene.

Pensjon

Nedgangen i pensjonskostnadene i 2020 er nå justert til rundt 1,7 mrd. kr. Veksten i pensjonskostnadene i 2021 anslås nå til om lag 600 mill. kr. Pensjonskostnadene i 2020 og 2021 må ses i sammenheng.

Satsinger

Regjeringen satser på tiltak innen barn og unges psykiske helse. Dette er finansiert innenfor de frie inntektene med 100 mill. kr.

Etter dette beregner regjeringen at kommunenes handlingsrom øker med 0,6 mrd. kr i 2021.

Pris- og lønnsvekst

Lønnsvekst er beregnet til 2,2 %. Pris- og lønnsvekst samlet for kommunesektoren for 2021 er anslått til 2,7 %.

Skattøre

Den kommunale skattøren angir hvilken andel av skatt på alminnelig inntekt for personlige skattytere som tilfaller kommunesektoren. På grunn av relativt lav lønnsvekst og en betydelig nedjustering av anslaget på skatt fra utbytte i 2020, er det behov for å øke veksten i inntektsskatt til kommunesektoren.

I statsbudsjettet foreslås det at den kommunale skattøren for 2021 økes med 1,05 prosentpoeng til 12,15 %. Skatteinntektene anslås etter dette å utgjøre 40 % av kommunenes samlede inntekter.

Særskilte satsinger/endringer/andre saker:

Helse og sosial

Ressurskrevende tjenester

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet til 1 430 000 kr. Dette gjøres ved å øke innslagspunktet med 46 000 kr utover lønnsvekst. Kompensasjonsgraden holdes uendret på 80 prosent. Innstrammingen beregnes til 300 mill. kr, og vil påvirke kommunenes budsjetter og regnskap allerede i 2020.

Tilskudd til fastleger – helårseffekt av endringer i 2020

Det ble fra 1. mai 2020 innført et knekkpunkt i basistilskuddet for fastleger, samt et grunntilskudd til fastleger med få listeinnbyggere. Som kompensasjon for de to endringene ble rammetilskuddet i revidert nasjonalbudsjett 2020 økt med 266,6 mill. kroner. Av dette er 66,6 mill. kroner korrigert ut av rammetilskuddet sammen med andre ekstraordinære bevilgninger i 2020 knyttet til virusutbruddet. Endringene får helårseffekt i 2021, og

rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 194,6 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for kommunehelse.

Utvidet aldersgrense for rett til ettervern i barnevernet

Stortinget har sluttet seg til å utvide aldersgrensen for rett til ettervern i barnevernet fra 23 til 25 år. Som kompensasjon for kommunenes merutgifter økes rammetilskuddet i 2021 med 24 mill. kroner. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

Skjerming av utsatte grupper ved nytt egenandelstak

Egenandelstak 1 og 2 for frikort for helsetjenester slås fra 1. januar 2021 sammen til ett nytt egenandelstak. For å sette kommunene i stand til å skjerme utsatte grupper som vil kunne få utfordringer med høyere egenbetaling, økes rammetilskuddet med 50 mill. kroner i 2021. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp.

Habiliterings- og avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne

Smitteverntiltakene i forbindelse med utbruddet av korona har gitt økt belastning for pårørende av barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Regjeringen foreslår å øke rammetilskuddet med 100 mill. kroner som en engangsbevilgning, begrunnet med behovet for å gi et godt habiliterings- og avlastningstilbud til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Midlene gis med en særskilt fordeling.

Undervisning

Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1.-2. trinn – helårseffekt av endring i 2020.

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 ble det besluttet å innføre en nasjonal ordning med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 1. og 2. trinn fra skoleåret 2020/2021. Rammetilskuddet ble økt med 58,2 mill. kroner. Endringen får helårseffekt i 2021, og rammetilskuddet blir derfor økt med ytterligere 83,7 mill. kroner som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Inntektsgradert foreldrebetaling i SFO på 3.-4. trinn

Regjeringen foreslår å utvide ordningen med inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til også å omfatte 3.- 4. trinn fra skoleåret 2021/2022. Som kompensasjon økes rammetilskuddet i 2021 med 25 mill. kroner, som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole. Helårseffekten er på 60 mill. kroner.

Gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.- 7. trinn – helårseffekt av endring i 2020

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 ble det besluttet å innføre gratis SFO for elever med særskilte behov på 5.-7. trinn fra skoleåret 2020/ 2021. Kommunene ble kompensert ved en økning i rammetilskuddet på 21 mill. kroner. Tiltaket får helårseffekt i 2021, og rammetilskuddet økes derfor med ytterligere 30,2 mill. kroner, som fordeles etter delkostnadsnøkkelen for grunnskole.

Midler til trygt barnehagemiljø m.m. – helårseffekt av endring i 2020

Ved behandlingen av revidert nasjonalbudsjett for 2020 ble rammetilskuddet økt med 5 mill. kroner i tilknytning til forslag om trygt barnehagemiljø. Som kompensasjon for helårseffekten økes rammetilskuddet med ytterligere 4,9 mill. kroner i 2021. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Pensjon i private barnehager – redusert tilskudd og skjermingsordning

Regjeringen foreslår å nedjustere pensjonstilskuddet til private barnehager fra 1. januar 2021. Nedjusteringen innebærer en reduksjon i pensjonspåslaget fra dagens 13 % til 11 % av kommunens lønnskostnader. Årsaken er at private barnehager i gjennomsnitt har lavere pensjonsutgifter enn de får tilskudd til.

For å skjerme barnehager med svak økonomi foreslår regjeringen å innføre en overgangsordning med gradvis reduksjon i pensjonstilskuddet for enkeltstående barnehager. Reduksjonen i pensjonstilskuddet gir en besparelse for kommunene på 351,4 mill. kroner, mens skjermingsordningen innebærer utgifter på 135,6 mill. kroner. Dette gir en nettoeffekt på 215,8 mill. kroner i 2021, og rammetilskuddet reduseres tilsvarende. Uttrekket fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnehage.

Skatteoppkreving

Ved behandlingen av statsbudsjettet for 2020 ble det besluttet å overføre skatteoppkrevingen fra kommunene til Skatteetaten fra 1. juni 2020, og rammetilskuddet ble redusert med 644,4 mill. kroner. I lys av den pågående situasjonen med omfattende tiltak mot koronaviruset ble imidlertid overføringen utsatt til 1. november 2020. Som følge av dette ble rammetilskuddet økt med 460,3 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett for 2020. Overføringen får helårseffekt i 2021, og derfor reduseres rammetilskuddet med 945,5 mill. kroner.

Tilskudd til tros- og livssynssamfunn

Stortinget har vedtatt ny trossamfunnslov. Den nye loven vil gjelde fra 1. januar 2021. Dette innebærer at staten overtar ansvaret for den kommunale delen av tilskudd til tros- og livssynssamfunn utenom Den norske kirke. Basert på anslag for utbetaling av tilskudd i 2020 og kommunenes administrative kostnader, vil det i 2021 medføre en besparelse for kommunene på 467,8 mill. kroner. Rammetilskuddet reduseres tilsvarende. Dette fordeles med et likt beløp per innbygger.

Frivilligsentraler

Ved behandlingen av kommuneproposisjonen for 2021 ba Stortinget regjeringen sørge for at finansieringen av frivilligsentraler overføres til et øremerket tilskudd fra 2021. Det overføres derfor 206,8 mill. kroner fra rammetilskuddet til Kulturdepartementets budsjett.

Eiendomsskatt

Regjeringen fremmer forslag om at maksimalsats for bolig- og fritidseiendom reduseres fra 5 til 4 promille fra 2021.

2.3 Modum kommune

Statsbudsjettet

Fra 2020 til 2021 er det på landsbasis en nominell vekst i kommunenes frie inntekter på 3 prosent (beregnet fra anslag på regnskap 2020). Modum kommune får en nominell vekst på 3,6 prosent. Pris- og lønnsvekst er beregnet til 2,7 prosent.

Lokale vedtak/innstillinger

K-sak 1/20 Oppfølging budsjett

Avvikling av interne føringer mellom etater.

K-sak 24/20 Forhold mellom KF/kommunen

Økt bevilgning husleie med 2 795 000 kr.

F-sak 14/20 Veterinærvakt

Økt bevilgning til veterinærvakt med 80 000 kr.

K-sak 46/20 Økonomirapport 1. tertial 2020

Økt antall plasser Bøen barnehage med 360 000 kr, økt frikjøp tillitsvalgte med 138 000 kr, uteblitte leieinntekter og nattevakt Frydenberg med til sammen 2 mill. kr, omstilling Geithus bo- og dagsenter med 643 000 kr og utviklingsstilling i sentraladministrasjonen med 140 000 kr.

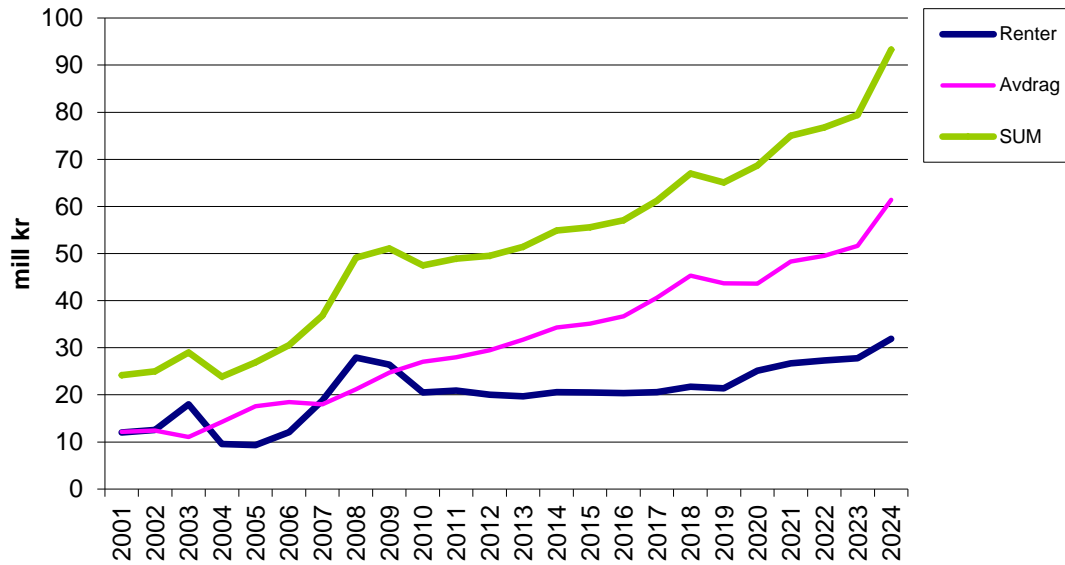
Satsinger i statsbudsjettet og lokale politiske vedtak er innarbeidet i budsjettet.

Lånekostnader

Fra 2021 til 2024 blir rente- og avdragsbelastningen økt med 18,3 mill. kr som følge av låneopptakene i økonomiplanperioden.

Figuren illustrerer det faktum at en større del av driftsbudsjettet nå enn for noen år siden går med til å betjene lån. Et høyere rentenivå vil medføre at renteutgiftene blir høyere enn det som framgår av figuren.

Figur 2-1 Utvikling i lånekostnader 2001-2024

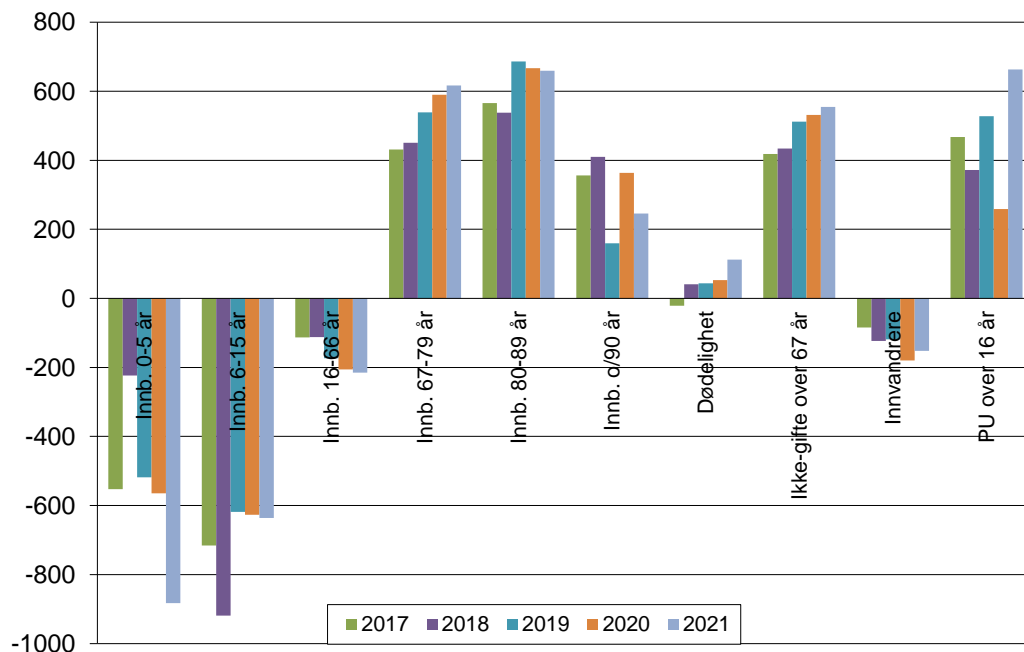

Befolkningssammensetning

Befolkningssammensetningen i kommunen har betydning for skatteinntekter og rammetilskudd, samt for hvilke tjenestetilbud som etterspørres.

Gjennom inntektssystemet gis utgiftsutjevne tilskudd/trekk basert på kommunens andel av innbyggere innenfor ulike grupper. Som det framgår av figur 2-2 har Modum relativt få i de yngste aldersgruppene, mens det er relativt mange eldre. Andre grupper som skiller seg klart ut fra gjennomsnittet er antall PU-klienter over 16 år. De største endringene fra 2020 til 2021 er blant innbyggere 0-5 år og PU over 16 år.

Figur 2-2 Utgiftsutjevning basert på befolknings sammensetning (kr pr. innb.)

KOSTRA – utvalgte nøkkeltall

Det vises til

- vedlegg 2 for utvalgte nøkkeltall
- www.ssb.no/kostra for utfyllende statistikk
- Modum kommunes årsmelding 2019

2.4 Driftsbudsjettet

Tabell 2-1 Bevilgningsoversikt drift

(tall i mill kr)	Regnskap	Oppr bud	Budsjett	Økonomiplan		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Rammetilskudd	-395,2	-404,537	-407,030	-407,0	-407,0	-407,0
2. Inntekts- og formuesskatt	-390,40	-399,714	-414,447	-414,4	-414,4	-414,4
3. Eiendomsskatt	-17,90	-20,265	-20,265	-20,3	-20,3	-20,3
4. Andre generelle driftsinntekter	-35,80	-26,720	-19,135	-19,1	-19,1	-19,1
5. Sum generelle driftsinntekter	-839,3	-851,236	-860,877	-860,8	-860,8	-860,8
6. Sum bevilgninger drift, netto	789,0	798,531	798,514	795,6	792,9	790,4
7. Avskrivninger	49,6	50,330	50,400	50,4	50,4	50,4
8. Sum netto driftsutgifter	838,6	848,861	848,914	846,0	843,3	840,8
9. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-0,7	-2,375	-11,963	-14,8	-17,5	-20,0
10. Renteinntekter	-11,2	-10,500	-11,500	-11,5	-11,5	-11,5
11. Utbytter	-17,4	-17,300	-16,300	-16,3	-16,3	-16,3
12. Gevinst/tap på finansielle omløpsmidler	0,0	-				
13. Renteutgifter	21,4	25,100	26,700	27,3	27,8	31,9
14. Avdrag på lån	43,7	43,600	48,300	49,5	51,6	61,4
15. Netto finansutgifter	36,5	40,900	47,200	49,0	51,6	65,5
16. Motpost avskrivninger	-49,6	-50,330	-50,400	-50,4	-50,4	-50,4
17. NETTO DRIFTSRESULTAT	-13,8	-11,805	-15,163	-16,2	-16,3	-4,9
Disponering/dekning av netto driftsresultat:						
18. Overføring til investering		10,000	10,000	10,0	10,0	10,0
19. Netto avsetninger/bruk bundne driftsfond	3,2	-4,968	-2,350			
20. Netto avsetninger/bruk disposisjonsfond	10,6	6,773	7,513	6,2	6,3	-5,1
21. Dekning av tidligere års merforbruk						
22. Sum disp./dekn. netto driftsresultat	13,8	11,805	15,163	16,2	16,3	4,9
23. Fremført til innde.k senere år (merforbruk)						

Skatt og rammetilskudd

Skattøret for 2021 fastsettes ut fra et mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 prosent av de samlede inntektene. Derfor økes det kommunale skattøret for personlige skattytere med 1,05 prosentpoeng til 12,15 prosent.

Modum kommune har høyere vekst i frie inntekter enn gjennomsnittet i både landet og fylket. Dette skyldes høyere utgiftsutjevning og noe høyere skjønnstilskudd.

Det budsjetteres med skatteanslag som i statsbudsjettet. Det er på grunn av koronapandemien stor usikkerhet knyttet til skatteanslaget.

Eiendomsskatt

Beregninger fra skatteetaten som viser eiendomsskatten i 2021 blir ikke distribuert til kommunene før utgangen av oktober 2020. Det budsjetteres derfor med samme nivå på eiendomsskatten som i 2020.

Andre generelle statstilskudd

	2020	2021
Rentekompensasjon	4,3	4,2
Integreringstilskudd	22,4	14,9
Sum andre gen statstilskudd	26,7	19,1

Rentekompensasjon

Kommunen mottar rentekompensasjon for tidligere investeringer i skolebygg og omsorgsboliger. Tilskuddet avhenger av saldo på lån og rentenivå.

Integreringstilskudd

Ved beregning av integreringstilskudd er det i 2021 forutsatt bosetting av 18 nye flyktninger. Integreringstilskudd er beregnet til 14,9 mill. kr.

Sum bevilgninger drift, netto

I 2021 budsjetteres det med netto utgifter til etater og fellesposter med 798,514 mill. kr. Noen bevilgninger mot etatene er engangsbevilgninger. Disse blir det korrigert for utover i økonomiplanperioden. Teknisk etat får i økonomiplanperioden lavere rammer på grunn av høyere kapitalutgifter som følge av investeringer innenfor vann- og avløpsområdet.

Renteinntekter og utbytte

Det er budsjettert med en rente på 3 prosent på renteinntekter. Renteinntekter fra Vikersund Utvikling AS er beregnet til 400 000 kr. Det er lagt inn renteinntekter og utbytte fra kraftselskapene med 21,3 mill. kr.

Renteutgifter og avdrag på lån

Budsjetterte låneopptak i perioden gir følgende utvikling i lånekostnader:

	2020	2021	2022	2023	2024
Renteutgifter	25,1	26,7	27,3	27,8	31,9
Avdrag	43,6	48,3	49,5	51,6	61,4
SUM	68,7	75,0	76,8	79,4	93,3

Flytende rente på eksisterende lån er beregnet med 3 prosent. Det er benyttet 3 prosent rente ved beregning på både renteinntekter og opptak av nye lån for årene 2021-2024.

De siste årene har rentenivået vært lavere enn 3 %. Det ligger en liten buffer i budsjettet fordi renter på løpende lån i realiteten overstiger renteinntekter.

Netto avsetninger

Det budsjetteres med følgende bruk/avsetning til fond:

- Konesjonsavgift, 900 000 kr, settes av på kraftfond. Det budsjetteres med 1 100 000 kr til næringsformål, med finansiering av kraftfondet.
- Det inntektsføres 1,2 mill. kr av bundne fond innen helse og sosial. De benyttes til helsestasjon.
- Det inntektsføres 950 000 mill. kr av bundne fond innen undervisning. De benyttes til BOOST-prosjektet.

Netto driftsresultat

I budsjettforslaget er netto driftsresultat i 2021 budsjettert med 15,2 mill. kr, noe som utgjør 1,38 prosent av driftsinntektene. Fylkesmannen anbefaler at netto driftsresultat minimum bør utgjøre 3 prosent av driftsinntektene, mens anbefalingen til Teknisk beregningsutvalg for kommunal- og fylkeskommunal økonomi ligger på 1,75 prosent. Buffere er nødvendig for å takle svingninger både på inntekts- og utgiftssiden. I tillegg er netto driftsresultat med på å finansiere egenkapital til investeringer.

Netto driftsresultat er beregnet til 16,2 mill. kr i 2022, 16,3 mill. kr i 2023 og 4,9 mill. kr i 2024.

Kommunestyret har fastsatt mål om at netto driftsresultat skal være minst 1 prosent, og at det i perioden frem til 2027 skal økes til 1,5 prosent av driftsinntektene.

Økonomiske måltall

I sak 92/19 vedtok kommunestyret følgende økonomiske måltall.

Økonomisk handlingsrom

Resultatgrad som sikrer sunn økonomi

Det anbefalte nivået på netto driftsresultat er 1,75 %. Måltallet må vurderes ut fra omfanget av lånefinansiering. En forutsetning om økt resultatgrad vil innebære at innsparingskravet for tjenestene vil øke tilsvarende. Økt resultatkrav foreslås innfaset over tid for å unngå en brå endring av driftsnivået. Det budsjetteres med et netto driftsresultat på 15,2 mill. kr i 2021, noe som tilsvarer 1,38 % av brutto driftsinntekter.

Måleindikator: Netto driftsresultat skal være minst 1 % og økes til 1,5 % i perioden fram til 2027.

Forsvarlig gjeldsutvikling

I Modum har netto lånegjeld over flere år ligget på i underkant av 40 % av driftsinntektene. For 2019 var tallet 49,3 %. På landsbasis har lånegjelden i samme periode hatt en reduksjon, og utgjorde i 2019 77,1 % av driftsinntektene. I 2019 utgjorde netto finansutgifter 3,4 % av driftsinntektene.

For å sikre økonomisk handlefrihet bør Modum fortsatt ha lav gjeldsgrad.

Det budsjetteres med netto finansutgifter på 47,2 mill. kr i 2021. Dette tilsvarer 4,3 % av brutto driftsinntekter. Det budsjetteres med et låneopptak til investeringer som gjennomsnittlig utgjør 88,5 mill. kr pr. år.

Korrigeres det for større investeringer innenfor selvkostområdet, reduseres gjennomsnittet i økonomiplanperioden til 65,7 mill.kr pr. år.

Måleindikatorer:

- *Netto lånegjeld skal utgjøre mindre enn 75 % av brutto driftsinntekter.*
- *Netto finansutgifter skal ikke overstige 5 % av driftsinntektene.*
- *Lånefinansierte investeringer skal over tid ikke overstige 70 millioner kroner pr år.*

Tilstrekkelige økonomiske reserver

Økonomiske reserver setter kommunen i stand til i større grad å takle svingninger. Det er generelt anbefalt at kommunene bør ha et disposisjonsfond over 5 %. God arbeidskapital/likviditet sikrer evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller.

I 2019 utgjorde disposisjonsfond 6,4 % av brutto driftsinntekter. I økonomiplanperioden er det lagt opp til å overføre 10 mill. kr til investeringer årlig, mens rest av netto driftsresultat avsettes til disposisjonsfond.

Arbeidskapital i prosent av brutto driftsutgifter lå for Modum på 10,2 %, mens landet hadde 15,6 %.

Måleindikator:

- Disposisjonsfond skal utgjøre minst 8 % av brutto driftsinntekter.
- Arbeidskapital skal ligge på nivå med landsgjennomsnittet.

2.5 Sektorene

Som det framgår av tabellen, fordeles 798,5 mill. kr til sektorene i 2021.

Tabell 2-2 Utgift, inntekt og ramme pr etat/område

mill. kr		Regnskap	Oppr. Bud	Budsjett	Økonomiplan		
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fellesposter	Utgift	14,7	50,327	34,459	34,4	34,4	34,4
	Inntekt	31,3	4,687	7,414	7,4	7,4	7,4
	Ramme	-16,6	45,640	27,045	27,0	27,0	27,0
Sentraladministrasjon	Utgift	66,1	60,805	60,044	59,6	59,3	59,6
	Inntekt	14,7	7,923	6,477	6,8	6,8	6,8
	Ramme	51,4	52,882	53,567	52,8	52,5	52,8
Undervisning	Utgift	355,8	312,499	317,798	317,8	317,8	317,8
	Inntekt	64,6	49,050	52,487	52,5	52,5	52,5
	Ramme	291,2	263,449	265,311	265,3	265,3	265,3
Helse og sosial	Utgift	510,9	456,890	464,838	464,8	464,8	464,8
	Inntekt	103,8	90,959	84,488	84,5	84,5	84,5
	Ramme	407,1	365,931	380,350	380,3	380,3	380,3
Kultur	Utgift	42,2	37,746	37,538	36,1	36,1	36,1
	Inntekt	15,1	14,402	14,157	14,1	14,1	14,1
	Ramme	27,1	23,344	23,381	22,0	22,0	22,0
Teknisk	Utgift	119,0	135,748	120,205	120,2	120,2	120,2
	Inntekt	90,2	88,463	71,345	71,9	74,3	77,1
	Ramme	28,8	47,285	48,860	48,3	45,9	43,1
Sum	Utgift	1108,7	1054,015	1034,882	1032,9	1032,6	1032,9
	Inntekt	319,7	255,484	236,368	237,2	239,6	242,4
	Ramme	789,0	798,531	798,514	795,6	792,9	790,4

Endring av rammer i økonomiplanperioden

Etat		2022	2023	2024
Fellesposter	Ramme 2021	27,0	27,0	27,0
Sentraladministrasjonen	Ramme 2021	53,6	53,6	53,6
	Valg	-0,3		-0,3
	Hedersmerke	0,2	-0,2	0,2
	Egenandel bredbånd	-0,7	-0,7	-0,7
	Leieinntekt amb.sentral helår	-0,3	-0,3	-0,3
	Sum	52,8	52,5	52,8
Undervisning	Ramme 2021	265,3	265,3	265,3
Helse/sosial	Ramme 2021	380,4	380,4	380,4
Kultur	Ramme 2021	23,4	23,4	23,4
	Kunstgressbane Rolighetsmoen	-1,4	-1,4	-1,4
	Sum	22,0	22,0	22,0
Teknisk	Ramme 2021	48,8	48,8	48,8
	Økte kap.utg Vann/avløp invest.	-0,6	-3,0	-5,8
	Sum	48,2	45,8	43,0
Sum rammer etater 2022-2024		795,6	792,9	790,4

Fellesposter

Lønnsreserve	20,2 mill.kr
Pensjonsreserve	13,8 mill.kr
Formannskapetets disposisjonspost	0,4 mill.kr
<u>Finansinntekter KF</u>	<u>-7,4 mill.kr</u>
Sum fellesposter	27,0 mill. kr

Lønnsreserve

I statsbudsjettet forutsettes det en lønnsvekst på 2,7 %. Helårsvirkningen av lønnsoppgjør i 2020 er ikke innarbeidet i etatenes rammer, men har blitt en del lavere enn først forutsatt. Resultatet vil bli innarbeidet i etatenes budsjett i januar 2021. I tillegg til dette er det lagt inn en pott for å imøtekomme uforutsette lønnsutgifter i forbindelse med koronapandemi i 2021.

Pensjonsreserve

Pensjonsreserven skal benyttes til reguleringspremie. Den tilføres også midler ved føring av premieavvik og ved tilbakeføring av overskudd fra KLP. Pensjonsreserven er budsjettert med 13,8 mill. kr.

Formannskapetets disposisjonspost

Formannskapetets disposisjonspost er budsjettert med 400 000 kroner.

Finansinntekter KF

Under fellesposter ligger også kommunens inntekter på renter og avdrag fra Modum Boligeiendom KF. Dette utgjør 7,4 mill. kr.

Inntektene er økt i 2021 som følge av at Modum Boligeiendom KF overtar eieransvar for 4 kommunale bygg, k-sak 24/20.

Sektorrammene

Etter at 27 mill. kr er satt av på fellesposter, er det 771,5 mill. kr til fordeling på sektorene. I tabellen under er det gitt en oversikt over hva som er sektorenes reelle rammeendringer.

Tabell 2-2 Rammeendringer

(1000 kr)	Sentraladm	Undervisning	Helse/sosial	Kultur	Teknisk	Sum
Oppr.bud 2020 u/fond	51 932	261 569	363 828	23 284	47 285	747 898
Lokale vedtak 2020	838	-365	2 643	525	2 875	6 516
Statsbudsjett/RNB	-2 385	-200	2 852	-430		-163
Engangsbevilgning	850					850
Lønnsoppgjør 2019	1594	8445	13899	676	1927	26 541
Pensjonssatser	-98	-2588	-1072	-74	-227	-4 059
Felles satsinger	500					500
Andre rammeendringer	-64				-1000	-1 064
Generelt kutt	-700	-2500	-3000	-600	-2000	-8 800
Bruk av fond	1100	950	1200			3 250
Ramme 2021 rådm.forslag	53 567	265 311	380 350	23 381	48 860	771 469

Sektorenes rammer er justert for flere forhold, blant annet virkning av lokale vedtak i 2020 og endring i pensjonssatser. Etatene har et samlet kutt på 8,8 mill. kr. Oppgaveendringer i statsbudsjettet er omtalt i kapittel 2.

3. SENTRALADMINISTRASJON

3.1 Mål for sentraladministrasjonen

Mål for sentraladministrasjonen

Tilpasning av tjenestetilbudet

Utvikle tjenestetilbudet i samsvar med endringene i befolknings sammensetningen.

Mål:

Publikum, politikere og ansatte kan være selvhjulpne i døgkontinuerlige og selvforklarende løsninger der sikker og lett tilgang, raske svar og tilgjengelighet er stikkord.

Måleindikator:

- *Andelen kommunale skjemaer som er digitalt tilgjengelige, økes i økonomiplanperioden 2021-2024*
- *Antall elektroniske forsendelser skal økes fra 0,7 til 1,0 pr. innbygger*

Attraktivitet og omdømme

Mål:

Tomtereserven skal alltid kunne fange opp etterspørsel etter byggeklare næringstomter

Måleindikator:

- *Antall ledige salgsklare næringstomter*

Andre områder:

Mål:

Sykefraværet i sentraladministrasjonen reduseres til 4 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

3.2 Sektorens driftsramme

SEKTORENS DRIFT		2018	2019	2020	2021
	Mill. kr	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Sentraladministrasjon	Utgift	64,0	66,1	60,8	60,044
	Inntekt	13,5	14,7	7,9	6,477
	Nettoutg	50,5	51,4	52,9	53,567

Sentraladministrasjonen har i 2021 fått en driftsramme på 53,6 mill. kroner. Det budsjetteres med 36 årsverk. I tillegg er det budsjettert med 2 frikjøpte politikere i 1,2 årsverk, 3 lærlinger og 2,75 årsverk tillitsvalgte.

Hovedtrekk for sentraladministrasjonens budsjettforslag for 2021:

- a) Styrking av IKT som følge av digitaliserings satsingen.

- b) Det settes av midler til valg.
- c) Det settes av 700 000 kr til egenandel til bredbåndsutbygging.
- d) Det settes av 400 000 kr til personaltiltak i hele organisasjonen.
- e) Foreslått overføring av skatteoppkreverfunksjonen fører til nedtrekk i 2021 utover faktiske utgifter til funksjonen.
- f) Reduksjon av rammen på 700 000 kr tas inn i alle områder, men i hovedsak innen administrasjon.
- g) Utgifter til andre religiøse formål er trukket ut av rammen.
- h) Kontrollutvalgets forslag til budsjett 2021 er innarbeidet.

3.3 Tjenesteområdenes drift

Sentraladministrasjonens driftsbudsjett fordeler seg slik på tjenesteområdene

FUNKSJONER	1000 kr	Budsjett 2021			Bud. 2020
		Utgift	Inntekt	Nettoutg.	Nettoutgift
100 Politisk styring		2 621	30	2 591	2 220
110 Kontroll og revisjon		1 683		1 683	1 449
120 Administrasjon		43 048	4 263	38 785	38 758
180 Diverse fellesutgifter		295	5	290	290
254 Hjemmetjeneste		70		70	70
283 Bistand til etablering og oppr egen bolig		1 964	3	1 961	1 905
285 Tj. utenfor ord. kom.ansvarsomr.		700		700	
320 Kommunal næringsvirksomhet			673	-673	-673
321 Konesjonskraft, kraftrettigheter		110	25	85	85
325 Tilrettelegging og bistand for næringsliv		1 188	1 405	-217	-27
338 Forebygging brann		123		123	118
345 Distribusjon av vann		616	73	543	465
353 Avløpsnett/innsaml. av avløpsvann		512		512	502
390 Den norske kirke		7 114		7 114	6 920
392 Andre religiøse formål		0		0	800
Sum sektor		60 044	6 477	53 567	52 882

Politisk styring

Det er budsjettert med faste godtgjørelser til ordfører og varaordfører. Budsjettet til møtegodtgjørelse er redusert med 50 000 kr fra 2020, som et ledd i etatens innsparingskrav. Det er i tillegg lagt inn 300 000 kr til gjennomføring av valget i 2021.

Kontrollorganer

Kontrollutvalget vedtok i sitt møte 18.9.20 å innstille på en ramme på 1 771 500 kr til kontroll og tilsyn i 2021. Beløpet består av 151 500 kr til kontrollutvalget og selskapskontroll, 1 414 000 kr til revisjon og 206 000 kr til kontrollutvalgssekretariatet. Kontrollutvalgets forslag, minus utgifter til revisjon for kommunalt foretak (88 000), er innarbeidet i rådmannens forslag.

Rådmannen bemerker imidlertid at dette er en økning på 236 000 i et budsjett som ellers preget av nedskjæringer.

Administrasjon

Sentraladministrasjonen vil i 2021 arbeide med ny kommuneplanens samfunnsdel, jfr. kommunestyrets vedtak om planstrategi.

Budsjettet oppleves som stramt. Det har vært nødvendig å kutte utgifter til Lean-pott på 100 000 kr, enkelte lisenser, til dels kutte opplæringstiltak, sterk reduksjon av annonsering og informasjon, reduksjon av portoutgifter, samt øke inntektene der det er mulig. I tillegg halveres utgiftene til iPad til politikere.

For å kunne lykkes med utfordringer kommunen står overfor og gi innbyggerne et godt tilbud, er det viktig at kommunen som arbeidsgiver fokuserer på kompetanse. Arbeidsgiverpolitisk plan skal derfor revideres i 2021.

Overføringen av skatteoppkreverfunksjonen har helårseffekt i 2021. Som en følge av statliggjøringen blir også bevilgningen til regnskapskontroll og innfordringsinntektene, som henger sammen med skatteområdet, kuttet. Ny inkassoforskrift, som regulerer størrelsen på innfordringsgebyr på kommunale krav, ble iverksatt 01.10.2020. Innfordringsgebyrene blir halvert og dermed også inntektene til kommunen.

Uttrekket i forbindelse med skatteoppkreverovergangen har vært større enn faktisk ressursbruk. Dette har ført til at etaten i tillegg har redusert med 1 årsverk ved sentralbord/servicetorg. Dette er gjort ved naturlig avgang. Det er som følge av naturlig avgang og effektivisering av rutiner redusert 0,5 årsverk ved faktureringsavdelingen.

Lønningskontoret ble i 2020 medlem av Oppgavefelleskap for lønnstjenester sammen med Øvre Eiker og Lier kommuner. Det blir jobbet med effektivisering og felles rutiner på tvers av kommunene. Dette medfører besparelse for Modum kommune i 2021.

Avtalen med dagens bedriftshelsetjeneste, går ut i 1.8.2021 og det skal derfor igangsettes anbudsprosess. Det antas at kostnad av avtale med ny bedriftshelsetjeneste vil kunne bli høyere, men hvor mye er usikkert.

Digitalisering

Kommunens digitaliseringsstrategi er styringsdokumentet for utviklingen av digitale tjenester internt, samt til innbyggere og næringsliv. Strategien skal revideres i 2021.

Skal målsettingen og intensjonen i digitaliseringsstrategien oppnås, vil årlige driftskostnader på digitale tjenester og ressursbehov øke. Det er derfor satt av ytterligere 1 000 000 kroner til digitalisering, hvorav halvparten skal finansiere vedtatt stilling, jfr. K-sak 46/20. Av hensyn til den økonomiske situasjonen, utlyses stillingen først over nyttår. Øvrige midler går til økte utgifter knyttet til lisenser og gjennomføring av digitaliseringsstrategien.

Flere samarbeid innen IKT og digitalisering er nå under vurdering. Dette gjelder blant annet det digitale samarbeidet DigiViken. DigiViken skal være et strategisk partnerskap innen digitalisering for kommunene i Viken. Ett av målene er å utvikle digitale løsninger for deltakerkommunene. Et strategisk samarbeid med andre kommuner innen Viken kan gi et felles løft for kommunene. Hva dette konkret vil føre til, vil bli klart i løpet av 2021.

Kommunestyret skal i oktober 2020 ta stilling til om kommunen skal samarbeide tettere med Ringerike kommune innen IKT. Dette gjelder både utvikling og drift.

Flere digitale muligheter og den pågående pandemien har vist at møter og opplæring kan og må gjennomføres på andre måter. Denne erfaringen drar vi med oss i 2021. Flere møter må avholdes digitalt, blant annet for å redusere utgiftene.

Det er en stor bruk av mobile løsninger via nettbrett og smarttelefoner, av både ansatte og skoleelever, i det kommunale nettverket. Dette krever økt kapasitet, driftsovervåking og sikkerhetstiltak. Dessuten krever det sikker pålogging til informasjonssystemer med personopplysninger, nevnt som sterk autentisering eller 2-faktor autentisering. Kommunen vil innføre 2-faktor autentisering for alle ansatte i kommunen. Disse endringene krever at en vesentlig andel PCer må skiftes ut, da de er utdatert i forhold til bruksområder og sikkerhet.

Flere av kommunens datasystemer gir muligheter for digitale forsendelser til innbyggere. 43 prosent av innbyggere i Modum over 15 år har en digital postkasse. Det er mulig å reservere seg mot digital kommunikasjon. Pr. juli 2020 har om lag 5 prosent av innbyggerne gjort dette. Målet er at flere tar i bruk digital postkasse.

Det arbeides videre med KS Læring og innføring av nytt rekrutteringsmodul. Hovedprosjektet vil imidlertid være innføring av nytt sak-/arkivsystem. Innføringen er startet, og systemet tas i bruk våren 2021. Det er ventet at det vil komme flere muligheter for skjema-løsninger etter hvert som systemet installeres og tas i bruk. Det er en egen prosjektleder for dette prosjektet. I tillegg vil tilrettelegging og bruk av skytjenester, med nødvendig sikkerhetstiltak, være en vesentlig del av satsningen. Mange tjenester og plattformer leveres som skyløsninger, noe som også Modum kommune vil benytte. Behovene for IKT-kompetanse i organisasjonen vil da øke, og det er spesielt viktig med hensyn til GDPR lovgivning, databehandleravtaler og krav til data- og informasjonssikkerhet.

Etaten har tre lærlingeplasser, to ved IT-avdelingen og en ved de andre avdelingene.

Diverse fellesutgifter

Funksjonen inneholder utgifter til andre råd og utvalg. Det foreslås ingen endringer fra 2020.

Hjemmetjeneste

Partnerskapsavtale for folkehelse mellom Modum kommune og lokallag av pensjonistforbundet videreføres på 2020-nivå. Partnerskapsavtalen skal bidra til økt folkehelse for pensjonister. Avtalen omfatter blant annet aktiviteter som frokostverter ved VBD, trimtilbud, aktivitetsdag og julebord.

Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig

Personrettede tilskudd fra Husbanken gikk i 2020 inn i rammetilskuddet til kommunene. Dette gjelder tilpasning, etablering og utredning/prosjektering. Det budsjetteres på samme nivå som i 2020 med 1,2 mill. kr.

Bredbånd til kommunens innbyggere (funksjon 285)

En vesentlig satsing vil i 2021 være bredbåndsplan og utbygging av infrastruktur i Modum kommune. Ved utfasing av Telenor sine kobberlinjer og kommunale tjenester som benytter

disse, samt innbyggere og næringslivets behov for bredbånd, må det offentlige bidra med økonomi. Modum kommune har i 2020 fått 6,75 mill. kr fra Viken fylkeskommune til utbygging av enkelte områder i kommunen. Dette er lavere enn hva det ble søkt om og det må nå tas en vurdering av aktuelle områder som prioriteres. Det er lagt inn en kommunal egenandel på 700 000 kr.

Kommunal næringsvirksomhet/Tilrettelegging og bistand for næring

Kommunestyret har vedtatt å lage en helhetlig utviklingsplan for Skredsvikmoen. Dette påvirker tidligere vedtak om opparbeidelse av næringstomter på Skredsvikmoen. Det er ikke igangsatt konkret utvikling av nye næringsområder, men hovedutvalg for samferdsel og næring arbeider nå med mulige områder som kan utvikles til næringsområder.

Det er budsjettert med overføringer til Modum Næringsråd på 950 000 kroner. Avtalen går ut 2020 og en eventuell ny avtale skal behandles av kommunestyret før 2021. Det er derfor lagt inn samme beløp som i gjeldende avtale.

Det er lagt inn 150 000 kroner i tilskudd til Modum Næringsråd som ledd i det treårige prosjektet Bærekraftig sentrumsutvikling. Tilskuddet finansieres av kraftfondet.

Som følge av avtale mellom Modum kommune og Vestre Viken HF om bygging og utleie av ambulansestasjon, er det lagt inn leiesum på 300 000 kroner. Dette tilsvarer et halvt års leie.

Den norske kirke

Modum Kirkelige Fellestråd fikk i 2020 tilskudd på 6 570 000 kr. I tillegg er det lagt til kompensasjon for økte lønns- og pensjonsutgifter i 2019. Dette har utgjort om lag 309 000 kroner.

Som et ledd i innsparinger i etaten, er Kirkelig Fellestråd bedt om å redusere rammen med 115 000 kroner.

I budsjettbrev fra Modum kirkelige fellestråd anmodes det om økning på 100 000 kroner til inndekking av deler av underskudd fra 2019. For 2020 har det vært økte utgifter i forbindelse med korona, og underskuddet for 2019 må dekkes inn over flere år.

Rådmannen foreslår at Modum kirkelige fellestråd i 2021 bevilges en ramme på 6 764 000 kr. Lønnsøkning og verdi av regnskapsføring kommer i tillegg.

Andre religiøse formål

Det er i forslag til statsbudsjett foreslått at tilskudd til andre trossamfunn fra 1.1.2021 skal overføres til staten. Som en konsekvens av dette er tilskuddet i sin helhet trukket ut av rammen.

4. UNDERVISNINGSSSEKTOR

4.1 Mål for undervisningssektoren

Mål for undervisningssektoren

Videreutvikle et godt læringsmiljø og fortsette positiv utvikling innen læringsutbytte.

Måleindikator:

- *Andelen elever som presterer på laveste nivå ved de nasjonale prøvene reduseres over tid.*
- *Andelen elever som presterer på høyeste nivå ved de nasjonale prøvene økes over tid.*
- *Elevens grunnskolepoeng (karaktersummen ved grunnskolens avslutning) viser en positiv utvikling over tid.*
- *Andelen elever som trives, opplever mestring og medvirkning (målt i Elevundersøkelsen) økes over tid.*
- *Ingen elever opplever mobbing (målt i Elevundersøkelsen).*

Modum-barnehagene bygger kompetanse for livsmestring

Måleindikator:

- *Det skal, gjennom Foreldreundersøkelsen, være stabilt høy tilfredshet ved:*
 - *Relasjon mellom barn og voksen*
 - *Barnets trivsel*
 - *Generell tilfredshet*
- *Det skal ikke oppleves krenkelser eller mobbing i Modumbarnehagene.*
- *Barnehagetilbudet er så godt at færre barn har behov for spesialpedagogisk hjelp.*
- *Deltagelse i Modumbarnehagene er over tid stabilt over 90 %.*
- *Andel pedagoger i barnehagene øker.*

Andre områder:

Sykefraværet i undervisningsetaten reduseres til under 7 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

Undervisningsetaten har, i tillegg til kommuneplan og andre overordnede styringsdokument, tre viktige styringsdokumenter som skal gjennomsyre etatens arbeid. Disse er:

- *«Kompetanse for livsmestring»* - styringsdokument for Modum-barnehagene
- *«Skolemestring for livsmestring»* - styringsdokument for Modumskolen
- *«En oppvekst for livsmestring»* - en helhetlig strategi for barn og unges oppvekstvilkår i Modum.

Disse inneholder viktige målsetninger og retningsvalg for alt arbeid og prioriteringer som gjøres i sektoren. I tillegg er det planlagt oppstart av arbeidet med kommunedelplan for oppvekst i 2021.

4.2 Sektorens driftsramme

SEKTORENS DRIFT	Mill. kr	2018	2019	2020	2021
		Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Undervisning	Utgift	349,2	355,8	312,5	317,798
	Inntekt	65,7	64,6	49,1	52,487
	Nettoutg	283,5	291,2	263,4	265,311

Undervisningssektoren budsjetteres med 343 årsverk i 2021. Dette inkluderer frikjøp av tillitsvalgte. Det er budsjettert med 6 lærlinger.

Etatens tildelte ramme inkl. bruk av fond for 2021 er satt til 265,3 mill. kr, som forutsetter et netto budsjettkutt på 2,5 mill. kr. Budsjettkuttet tas i hovedsak innenfor området kommunale barnehager, dels på grunn av færre barn inneværende barnehageår, samt dels ved og ikke gi plass til andre enn barn enn de med rett til plass fra barnehageåret 2021/2022.

De største postene i etatens budsjett er drift av grunnskole, drift av kommunale barnehager og tilskudd til drift av private barnehager. I tillegg omfatter budsjettet undervisningskontoret, PPT og voksenopplæring. Budsjetttrammene oppleves som stramme, og bemanningsnormene i grunnskolen og barnehagene gir sterke føringer på fordeling av budsjetttrammen. Lønnsbudsjettet vil framover måtte ta høyde for at økte krav til formell kompetanse også gir uttelling i form av høyere lønn.

Hovedtrekk for undervisningsetatens budsjettforslag for 2021:

- a) Det er budsjettert med færre barn i de kommunale barnehagene i 2021, som tilsvarer en reduksjon i ramme på 1,5 mill. kr.
- b) Plass i barnehage tildeles kun de med rett til plass, innsparing på 0,9 mill. kr med virkning fra august 2021.
- c) Det blir ikke lenger mulig å få 60 % plass fra barnehageåret 2021/2022, besparelse på 0,35 mill. kr med virkning fra 2021.
- d) Undervisningsetaten skal se nærmere på rammene for spesialundervisning.
- e) I 2021 skal grunnskolene jobbe med implementering av ny læreplan, gjeldende fra 1.august 2020. Det avsettes 1,0 mill. kr i kommunal andel til nye læremidler.
- f) SFO-satsene økes med 5 % i 2021. Kommunal finansiering av SFO vil for 2021 være 1,4 mill. kr.
- g) Det er usikkerhet rundt elevtallsutviklingen for Voksenopplæringen fra høsten 2021. Færre elever med rett til norskopplæring reduserer tilskudd.
- h) Grunnskolens virksomhet videreføres som i 2020.
- i) Undervisningskontoret justerer ned rammen med 0,65 mill. kr, som i hovedsak skyldes endringer i bruk av fond.

4.3 Tjenesteområdets drift

Undervisningssektorens driftsbudsjett fordeles slik på tjenesteområdene:

FUNKSJONER		Budsjett 2021			Bud. 2020	
		1000 kr	Utgift	Inntekt	Nettoutg.	Nettoutgift
100	Politisk styring		161		161	179
120	Administrasjon		3 685	1 237	2 448	2 381
121	Forvaltning eiendom				0	5
201	Barnehage	111 166		14 830	96 336	95 577
202	Grunnskole	165 785		21 111	144 674	143 820
211	Styrket tilbud førskolebarn	11 832		1 802	10 030	9 866
213	Voksenopplæring	10 234		4 937	5 297	5 382
215	Skolefritidstilbud	9 377		7 957	1 420	1 188
221	Barnehagelokaler og skyss	208		63	145	251
223	Skoleskyss	5 350		550	4 800	4 800
Sum sektor			317 798	52 487	265 311	263 449

Politisk styring

Området omfatter møter og godtgjøring. Det legges ikke opp til noe disposisjonspost for hovedutvalget.

Administrasjon

For 2021 budsjetteres det med 2,2 årsverk til administrasjon. Dette er etats- og barnehageledelse, samt 20 % merkantil støtte. Arbeidet med BOOST-prosjektet reorganiseres. Prosjektledelsen ivaretas av administrasjonens grunnbemanning.

Førskole/styrket tilbud til førskolebarn

Barnehagene forventes i 2021 å gi det samme pedagogiske tilbudet til barn med barnehageplass som i 2020. Det er imidlertid mulig å finne rom for innsparinger i barnehagesektoren. Dette ved å justere i tilbudet om deltidsplass, samt ved å ikke ta inn barn uten rett til plass - eller dem som søker etter søknadsfrist for hovedopptaket.

Det er budsjettert med bemanning for å ivareta nasjonal bemanningsnorm og pedagognorm.

Alle barnehagene vil i 2021 arbeide med å skape en god start for alle barn i Modum gjennom høy deltagelse i barnehager med høy kvalitet.

Hovedfokus for barnehagene er i tråd med styringsdokumentet: **Kompetanse for livsmestring**

Hovedfokus for barnehagene i 2021:

- *Psykososialt barnehagemiljø.*
 - o Endring i barnehageloven, trer i kraft 01.01.2021: Barnehagen skal ikke godta krenkelser som for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. De ansatte i barnehagene skal bli satt i stand til å handle raskt og riktig når et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

- Barnehagen skal forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø ved å arbeide kontinuerlig for å fremme helsen, trivselen, leken og læringen til barna.
Trygghetssirkelen (COS) er en tilnærming som blir benyttet og videreutviklet.

- *Kompetanseutvikling*

- Barnehagene skal delta i en regional kompetansesatsing, et faglig samarbeid mellom universitet og barnehager i Oslo og Viken. Dette samarbeidet skal bidra til å utvikle kompetanse for barnehagebasert utvikling.
- Undervisningsetaten har fra 2021 en felles kompetanseplan for barnehage og skole. Kompetanseplanen skal påse at barna får et pedagogisk og trygt barnehage tilbud i tråd med gjeldene lover og forskrifter.

- *Bedre tverrfaglig innsats*

- Barnehagene skal delta i å utvikle en systematisk identifikasjon og oppfølging av sårbare barn i Modum. Med tidlig innsats kan vi redusere belastningen barnet opplever i hverdagen, og forebygge at barnet utvikler vansker.

Antall barnehageplasser budsjettert i 2019, 2020 og 2021:

År	Kommunale	Ikke-kommunale	Totalt
2019	456	394	850
2020	475	396	871
2021	460	398	858

Foreldrebetaling

Maksprisen for barnehager er 3230 kr per måned fra 01.01.21. Prisen justeres årlig i statsbudsjettet. Foreldrebetalingen skal ikke overstige 6 prosent av den samlede inntekten i husholdningen. Fra 1. januar 2021 gjør dette at familier med en samlet inntekt under 592 167 kroner har rett på redusert foreldrebetaling.

Det er for barn i alderen 2 til 5 år gratis kjernetid for husholdninger som har en samlet inntekt lavere enn 583 650 kroner per år (pr 1. august 2021). I 2019 ble det innvilget reduksjon i foreldrebetalingen tilsvarende 2 mill. kr i de kommunale barnehagene. Det budsjetteres med 9,5 mill. kroner i foreldrebetaling, mot 9,2 mill. kroner i 2020.

Ikke-kommunale barnehager

Modum kommune finansierer de ikke-kommunale barnehagene basert på regnskapstall fra de kommunale barnehagene, justert for pensjonskostnader, samt lønns- og prisvekst. Antall plasser i de ikke-kommunale barnehagene ligger stabilt rundt 400. Kostnadene til ikke-kommunale barnehager i budsjett 2021 økes fra 49,7 mill. kr for 2020 til 50,75 mill. kr i 2021.

Tabell for tilskuddssatser til private barnehager de siste årene (2021-sats er foreløpig):

År	Fulltidsplass for barn under 3 år	Fulltidsplass for barn over 3 år
2021	236 958*	117 743*
2020	229 276	111 081
2019	225 264	109 254
2018	210 159	101 232
2017	198 662	95 915

I statsbudsjett for 2021 endres pensjonspåslaget for private barnehager. I dag er pensjonspåslag 13 prosent av lønnsutgiftene i de kommunale barnehagene. Dette reduseres nå til 11 prosent.

Utgifter til barn med barnehageplass i andre kommuner

Alle barn med rett til plass har fått plass i en barnehage i Modum for barnehageåret 2020/2021. Likevel har Modum kommune til enhver tid noen barn i andre kommuner. Disse plassene refunderes til kommunen der barnet har barnehageplass. Denne trenden har vært nedadgående, men foreldrene står fritt til å velge barnehageplass i en annen kommune hvis de ønsker det. For 2021 budsjetteres denne kostnaden med 0,8 millioner kroner, mot 1 million kroner i 2020.

Styrket tilbud

Kommunen fullfinansierer behov for hjelp og tilrettelegging i både kommunale og ikke-kommunale barnehager. Behovet for pedagogtimer og hjelp etter §19a er relativt stabilt. Barn med nedsatt funksjonsevne har rett på kommunal tilrettelegging for å kunne benytte seg av et barnehagetilbud etter barnehageloven §19g.

I 2021 vil kommunens praksis innen området evalueres.

Grunnskole

Grunnskolen i Modum er i stadig utvikling. Modumskolens visjon «Skolemestring for livsmestring» og styringsdokument er sentralt for alle skolers utviklingsplaner.

Hovedfokus for grunnskolen i 2021:

- *Trygt og godt læringsmiljø for alle:*
 - o *BOOST:* Modum kommune deltar i et stort EU-prosjekt om hvordan det kan bygges motstandskraft blant våre barn og unge. Prosjektet vil påvirke arbeidet med livsmestring i hele Europa. Hovedaktiviteten i prosjektet er utvikling og implementering av metoder for å styrke barns livsmestring. Dette vil omfatte grundig arbeid i skolene om skolenes daglige praksis og verktøy for å fremme livsmestring.
 - o *Sosial kompetanse i skolene:* Arbeidet med AART og Trygghetssirkelen (COS) fortsetter for å utvikle sosiale ferdigheter hos elever. I ungdomsskolene arbeides det videre med MOT. Dette er viktig for å bygge livsmestring og motstandskraft hos barn og unge. Det vil gjennomføres kompetanseheving av ansatte i 2021 innen dette området.
- *Digitalisering i grunnskolen:* Grunnlaget for å bruke digitale verktøy i læringsarbeidet er økt betraktelig de siste årene. Alle elever i Modumskolen har fra skoleåret 2020/2021 en egen digital enhet. Dette krever enda mer kompetanse i å nyttiggjøre seg av verktøyene slik at alle elever får god tilpasset opplæring. I 2021 fortsetter en 60 prosent stilling som digital pådriver, sammen med et nettverk av pedagoger som skal fremme god digital praksis i skolene. I tillegg gjennomføres nettverk for lærere i første klasse for grunnleggende lese- og skriveopplæring med iPad.
- *Fagfornyelse:* Nye læreplaner tas i bruk i fra skoleåret 2020/2021. Faginndelingen beholdes, men innholdet og struktur endres for å fange opp prinsippene som ble etablert i [Stortingsmelding 28 \(2015-2016\) Fag – Fordypning – Forståelse](#). Det er også

etablert en ny overordnet del for grunnskolen. Det innføres også tre tverrfaglige temaer; demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling, samt folkehelse og livsmestring. Dette vil innebære utviklingsarbeid ved hver enkelt skole og for Modumskolen i felleskap. I tillegg kreves de kommende årene fornyelse av læremidler i Modumskolen. Det er i 2021 avsatt 1,0 mill. kr til nye læremidler.

- *Kompetanseheving:*

Det vil også i 2021 være fokus på videreutdanning i grunnskolen for å møte framtidige kvalifikasjonskrav. Modum kommune deltar i et regionalt samarbeid med kommunene Ringerike, Hole, Sigdal og Krødsherad om kompetanseutvikling for lærere. Det meste av det faglige opplegget gjennomføres i regi av USN. Fra 2021 vil det være en felles kompetanseplan for undervisningsetaten som legger langsiktige planer for kompetansearbeidet.

- *Spesialundervisning*

Antall elever som henvises til PPT for vurdering av rett til spesialundervisning har vært økende over tid. Skolene skal løse elevens individuelle rett til spesialundervisning i tildelt ramme, og det er innebærer at økende press på budsjettet til ordinære lærertimer, assistenter/fagarbeidere og øvrige driftsposter.

Prognosene viser at elevtallet holder seg relativt stabilt i kommende skoleår.

Elevtall grunnskole

År	1.-10.	1.-7.	8.-10.
2021-22	1574	1094	480
2020-21	1589	1098	491
2019-20	1590	1090	500
2018-19	1564	1084	480
2017-18	1565	1093	472
2016-17	1546	1091	455
2015-16	1523	1083	440

Figur 3: Elevtall for grunnskolen. (21-22 er prognoser)

Det er en målsetting å ivareta lærenormen ved alle skoler i Modum. Det er i budsjett 2021 arbeidet med å flytte lønnsmidler til pedagogtimer.

Refusjoner knyttet til elever i andre kommuner

Undervisningsetaten har etablert gode rutiner for å skaffe seg oversikt og kontroll av denne kostnaden, og antall elever ser ut til å være stabilt for 2021.

Gjesteelever omfatter i hovedsak fosterhjemsplasserte barn fra Modum, men omfatter også elever som bor i Modum og som går på skole i Øvre Eiker kommune. Dette er en ordning som kom på plass for noen få elever i Hasselgrenda, men som over tid har økt i omfang. Nye elever i første klasse skal gå på Buskerud skole, men elever som allerede har startet i Skotselv kan fortsatt gå ved skolen fram til en eventuell grensejustering mellom Øvre Eiker og Modum er avklart.

Skolefritidstilbud

Det legges opp til en nettoramme til SFO på 1,4 mill. kr. Ansatte ved SFO benyttes som regel også ved skolen og økonomisk ramme for SFO må ses i sammenheng med barneskolenes budsjetter ettersom det er flere ansatte som arbeider begge steder.

Deltagelse i SFO har med unntak av 2018 vært relativt stabil rundt 55 % av 1.-4. klassinger. Det budsjetteres med tilsvarende deltagelse i 2021. Per 1. oktober 2020 startet 358 barn i SFO i Modum, mot 354 barn 1. oktober 2019.

Ordningen med foreldrebetaling ble endret fra 1. august 2020, men hoveddel av endringer av plasser ble gjort fra oktober. Det er derfor knyttet noe usikkerhet til utslagene dette vil ha for inntekter. Satsen for full SFO-plass foreslås oppjustert fra 3135 kr til 3290 kr. Det er budsjettert 7,140 mill. kr i foreldrebetaling for 2021 mot 6,8 mill. kr i 2020.

I løpet av 2021 innføres ny nasjonal rammeplan for SFO. Det arbeides gjennom 2021 for å øke kvalitet og oppslutning om skolefritidsordningen i Modum.

I Statsbudsjettet utvides inntektsgradert foreldrebetaling i SFO til også å gjelde tredje og fjerde trinn. Det siste innebærer tilsvarende regler som for foreldrebetaling innenfor barnehageområdet ved at ingen husholdning skal betale mer enn 6 % av sats for foreldrebetaling.

Skoleskyss

Skyssutgifter til og fra skolen foreslås videreført på omtrent samme nivå, men prisjustert.

PPT

Den interkommunale PP-tjenesten for Modum, Sigdal og Krødsherad videreføres med samme aktivitetsnivå som i 2020 ut fra avtale om interkommunalt samarbeid om tjenesten.

Voksenopplæring

Behovet for voksenopplæring i Modum er redusert de to siste årene. Det reduseres ytterligere i 2021. Dette på grunn av en generell nedgang av antall bosatte flyktninger i Midt-Buskerud, og at IMDi ikke anmoder små kommuner å bosette flyktninger. Hverken Krødsherad eller Sigdal ble anmodet om å bosette flyktninger i 2018 og 2019. Dette fører til redusert behov og inntekter for Voksenopplæringen. Samtidig gis tilskuddene til norskopplæring for tre år. Men rettigheten til opplæring varer i fem år, med mindre de har andre tilbud om språkpraksis, utdanning eller arbeid. I tillegg har situasjonen rundt koronapandemien ført til en ytterligere reduksjon i bosatte flyktninger.

Budsjetterte tilskudd i 2021 er på 4,4 mill. kr, mot 5,9 mill. kr i 2020. Det vil også i 2021 være fokus på å tilpasse drift til behov. Som et ledd i dette foreslås det justering av Voksenopplæringens logopedtjenester for voksne. Dette er en tjeneste som flere benytter og spesielt er dette rettet mot slagpasienter og afasi. Denne type logopedtjeneste er stønadsberettiget fra Helfo, noe som gjør at pasienter kan selv velge logoped. Dette gjør at tjenestetilbudet til innbyggere som trenger logoped på grunn av sykdom eller skade, ikke vil svekkes som følge av endringen. Kommunen er fortsatt pliktig å gi et logopedtilbud dersom det er som del av et vedtak om spesialundervisning til barn og voksne, men dette er i begrenset omfang.

Prosess rundt nye lokaler til voksenopplæring og PP-tjenesten starter i 2021.

5. HELSE- OG SOSIALSEKTOR

5.1 Mål for helse- og sosialsektoren

Mål for helse- og sosialsektoren

Sikre at brukere/pasienter er på rett omsorgsnivå og får tilpassede tjenester

Sikre oppfølging av rutiner vedrørende saksbehandling og god kommunikasjon mellom saksbehandler, tjenesteledet og søkere.

Måleindikator:

- *Nødvendige revurderinger blir gjennomført, årlig gjennomgang.*
- *Saksbehandlingstid og iverksettelsestid for helsetjenester i hjemmet.*

Heldøgns plasser og ressursbruk

Vurdere driften fortløpende i 2021 opp mot resultater i rapporten fra Telemarksforskning når det gjelder antall heldøgns plasser og ressursbruk.

Måleindikator: Utvikling i antall plasser og bemanningsfaktor

Tidlig innsats barn og ungdom

Tverrsektoriell satsing med fokus på tidlig innsats, brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid (prosjekt Bedre Tverrfaglig Innsats). Hensikt er å kvalitetssikre kommunens samhandling på tvers av etater, kompetanse og tilbud knyttet tidlig identifikasjon, samt oppfølging av utsatte barn og deres familier.

Familiens hus har planlagt oppstart i 2021.

Forebygging av barnefattigdom gjennom fokus på arbeid, økonomiveiledning og kompenserende tiltak.

Etablere et samordnet tilbud til familier med hjemmeboende barn som trenger ekstra oppfølging, med utgangspunkt i Tun funksjonshemmede.

Måleindikator:

- *Andel unge 18-24 år som mottar sosialhjelp på NAV skal være under 5 %.*
- *Flere barn får forebyggende tiltak fra helsestasjon og barneverntjeneste.*
- *Færre barn har behov for plassering utenfor hjemmet.*

Egenmestring og økt trivsel

Større vekt på innhold i tjenesten. Legge vekt på tiltak for at eldre kan oppleve økt hverdagsmestring og bo lengre i egen bolig.

Måleindikator: Stabilisere andel hjemmeboende eldre over 80 år på over 85 %.

Andre områder:

Sykefraværet i helse og sosial reduseres til 7 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

5.2 Sektorens driftsramme

SEKTORENS DRIFT		2018	2019	2020	2021
	Mill. kr	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Helse og sosial	Utgift	477,7	510,9	456,9	464,838
	Inntekt	100,2	103,8	91,0	84,488
	Nettoutg	377,5	407,1	365,9	380,350

Helse- og sosialetaten har i 2021 en netto driftsramme på 380,4 mill. kroner.

Det budsjetteres med 427 årsverk, inklusive engasjementer, prosjektstillinger og økt grunnbemanning. Det er en reduksjon på 5 årsverk sammenlignet med vedtatt budsjett 2020. Den reelle nedgangen i årsverk er større, men etaten har fått tilført tilskuddsmidler til økning av årsverk innen enkelte tjenester, eksempelvis 2 årsverk til Skolelos.

Budsjettet for 2021 bærer preg av å være stramt, og det kuttes i årsverk innen ulike virksomheter for å dekke opp behov for økte ressurser i andre virksomheter.

Det vil være nødvendig å gjennomføre tiltak høsten 2020 for å oppnå helårsvirkning i 2021.

Rapporten fra Telemarksforskning har høsten 2020 blitt gjennomgått i ulike politiske fora. Dette for å få driften i etaten mer i samsvar med sammenlignbare kommuner. Det vil derfor være kontinuerlige tiltak i forhold til plasser og bemanning.

Etaten har satt av en lønnsnett på om lag 2 millioner kroner for å møte uforutsette utfordringer når det gjelder endringer i sammensetning av brukere - og nye brukere.

Det vil være nødvendig å se på organisering av enkelte tjenesteområder, eksempelvis aktivisering/dagsentervirksomhet. For å ha en bærekraftig drift vil også være nødvendig å organisere de ulike tilbudene i mer retning av gruppetilbud.

Hovedtrekk for helse- og sosialektorens budsjett 2021:

Noen av endringene i budsjettforslaget bygger på tiltak fra 2020.

- Etaten har en reduksjon i rammen på 3 mill. kroner.
- Etaten har fått tilført 2,85 mill. kroner til kompensasjon for økt basistilskudd til fastlegeordningen, aktivitetsplikt, barn og unges psykiske helse, økt innslagspunkt ressurskrevende brukere og habilitering/avlastning barn/unge med nedsatt funksjonsevne.

- c) Økt ramme med 2 mill. kr til Frydenberg (tapte inntekter og hvilende nattevakt i 2020, videreføres i 2021).
- d) Økt ramme med 643 000 kr for ett årsverk til Geithus bo- og dagsenter i 2020, videreføres i 2021.
- e) Flyktningetjenesten har redusert introduksjonsordningen og et halvt årsverk.
- f) Reduserte inntekter ressurskrevende brukere, 2 mill. kr.
- g) Modumheimen reduserer med 1,4 mill. kr, 2 årsverk avdelingsleder.
- h) Tun funksjonshemmet har en økning på 6,6 mill. kr til avlastning, BPA, vikarmidler, økt behov for ressurser, omsorgslønn, samt økning i VTA-plasser på ASVO. For å dekke inne noe av økningen er det foretatt en reduksjon i to boliger.
- i) Reduksjon av 6 plasser med heldøgns tjenester ved Vikersund bo- og dagsenter avdeling G utgjør 3 årsverk. Ved de øvrige avdelingene reduseres det med ytterligere 2,5 årsverk.
- j) Budsjettert med bruk av bundne fond på 1,2 mill. kroner.
- k) Barnevern, besparelse på 3,5 mill. kroner, skyldes færre plasseringer.
- l) Reduksjon i hverdagsmestring, 1 årsverk.
- m) Reduksjon ett årsverk ved sentralkjøkkenet.

Telemarksforskning

Helse- og sosialetaten bestilte en tjenesteanalyse av helse- og sosialtjenesten, i hovedsak innen pleie- og omsorgstjenester.

Rapporten peker på 3 hovedområder; institusjonstjenester, boliger med heldøgns bemanning og ordinære hjemmetjenester.

Kommunen blir sammenlignet med kommunegruppe 7, som er mellomstore kommuner med lave bundne kostnader pr innbygger og lave frie disponible inntekter.

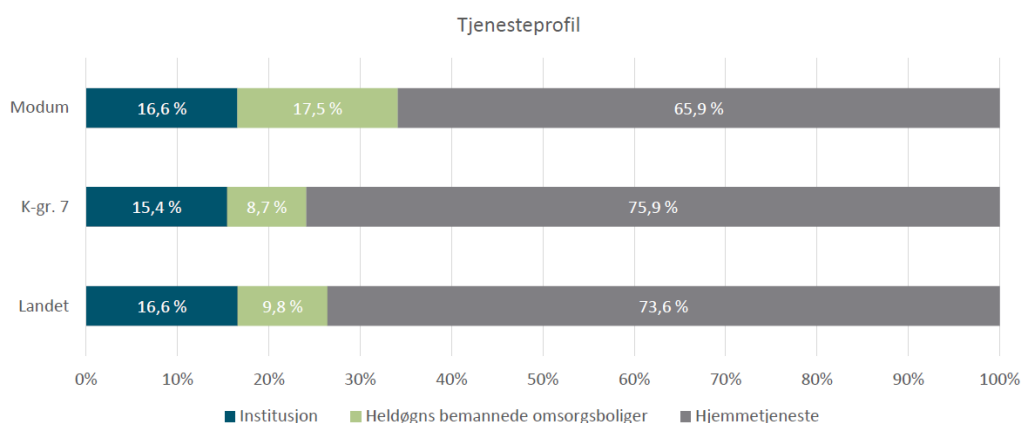
Overordnet økonomisk analyse

- Beregningene viser at Modum kommune samlet sett hadde merutgifter på 48 mill. kr i forhold til kommunens økonomiske rammebetingelser i 2019.
 - På pleie og omsorg har vi beregnet et merforbruk på 20,0 mill. kr i 2019.

Oppsummering overordnet økonomianalyse. Modum kommune 2019. Kilde: KOSTRA/KMD, beregninger ved TF

Tjenesteområde	Mer-/mindreutgift 2019 (mill. kr) sammenlignet med	
	Lands-gjennomsnittet	«Normert og inntektsjustert nivå»
Barnehage	-3,5	21,3
Administrasjon	-5,6	1,9
Landbruk	0,7	-0,6
Grunnskole	-17,8	8,2
Pleie og omsorg	28,9	20,0
Kommunehelse	0,9	3,8
Barnevern	-0,7	1,7
Sosialtjeneste	-11,5	-8,1
Sum	-8,5	48,2

Tjenesteprofil

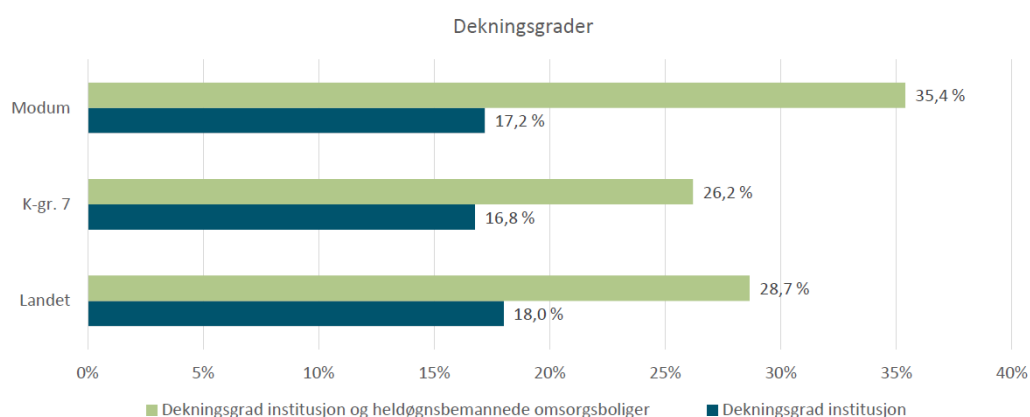

Andel brukere av ulike tjenesteprodukter i Modum, kommunegruppe 7 og landet, 2019. Kilde: SSB/ beregninger ved TF

*): Plasser i helse- og omsorgsinstitusjoner pr. 31.12. Inkluderer sykehjem, aldershjem, barnebolig, avlastningsbolig. Korrigert for kjøp/salg over kommunegrensene. Bygningmessig utforming/kapasitet, uavhengig av hvor mange som faktisk bor på rommene, og hvor mange plasser som faktisk er i drift eller budsjettet. Også inkludert private institusjoner (kommerielle og ideelle) som inngår i det kommunale tilbudet. Både langtidsplasser og tidsbegrensede plasser. Ikke inkludert KAD (kommunale akutte døgnplasser) / ØHD (øyeblikkelig hjelp døgnopphold) fom. 2017-årgangen.

Andelen institusjonsbeboere* i Modum (=16,6 prosent) er på nivå med gjennomsnittet for kommunegruppen og landet for øvrig. Videre har kommunen en høyere andel tjenestemottakere i heldøgnsbemannet omsorgsbolig (=17,5 prosent) enn gjennomsnittet for kommunegruppen og landsgjennomsnittet. Når det gjelder ordinære hjemmetjenester, dvs. hjemmesykepleie og praktisk bistand, har kommunen noe lavere andel mottakere enn kommunegruppen og landsgjennomsnittet (=65,9 prosent).

Dekningsgrader

Dekningsgrader for heldøgns pleie og omsorg. Modum, kommunegruppe 7 og landet, 2019. Kilde: SSB/beregninger ved TF

Dersom vi summerer opp antall institusjonsplasser og omsorgsboliger med heldøgns bemanning, og dividerer på antall personer over 80 år i kommunen, får vi et tall på dekningsgraden. Dekningsgraden for institusjon og heldøgnsbemannet omsorgsbolig i Modum ligger på om lag 35 prosent i 2019. Totaltilbudet på heldøgns omsorg i forhold til befolkningen over 80 år er dermed noe høyere enn landet for øvrig.

Institusjonsdekningen i Modum lå på 17,2 prosent i 2019, det vil si om lag på nivå med landet for øvrig.

Kompetanse

Det er viktig med en kontinuerlig vurdering av kompetanse og at kompetanseplanen har klare satsingsområder i 2021. Videreutdanning har vært en betydelig utgiftspost med hensyn til innleie av vikar, og vil nå bli strammet inn. Det vil fortsatt satses på opplæring innen Proact. Etaten vil videreutvikle bruken av KS-læring.

Vask av tøy ved Modum ASVO

Modum ASVO overtok for vaskeriet på Modumheimen. Dette har vist seg å være mer kostnadskrevende enn beregnet. Budsjettet økes med 350 000 kr i 2021.

Heltidskultur

Helse- og sosialetaten har ikke nådd målene for heltidskultur i 2020. Målene for 2020 er videreført til 2021.

- Gjennomsnittlig stillingsstørrelse innen helse og omsorg 75 %.
- 60 % av alle turnusansatte er ansatt i 100 % stilling.
- 85 % av alle ansatte er ansatt i 100 % stilling.
- 70 % av alle innleide vakter blir dekket av faste ansatte

Det er en positiv utvikling fra 2019 til 2020. Både andel heltid og gjennomsnittlig stillingsstørrelse har økt.

Ved Modumheimen og hjemmebaserte tjenester, sone nord og sør, har de i 2020 hatt en økt grunnbemanning. De ansatte ved avdelingen har svart på spørreundersøkelse før dette ble iverksatt, og en ny i september 2020, for å kartlegge de ansatte sine opplevelser av arbeidshverdagen med økt grunnbemanning.

I arbeidet med å oppnå en heltidskultur er arbeidstidsordninger en viktig faktor. Det vil i 2021 bli iverksatt pilotprosjekt for nye arbeidstidsordninger ved minst 2 avdelinger.

Flere avdelinger har i 2020 endret arbeidstidsordning der ansatte jobber en større andel av sin arbeidstid på helg. Tilsvarende arbeidstidsordninger vil bli innført ved flere avdelinger i 2021. Ansatte er i nå mye større grad enn tidligere involvert i arbeidet med arbeidstidsordninger og heltidskultur. Dette har bidratt til en mer omforent forståelse og bedre løsninger i arbeidet med heltidskultur.

5.3 Tjenesteområdenes drift

Helse- og sosialsektorens driftsbudsjett fordeles slik på tjenesteområdene:

FUNKSJONER		Budsjett 2021			Bud. 2020
		1000 kr	Utgift	Inntekt	Nettoutg.
100	Politisk styring	161		161	111
120	Administrasjon	2 263	245	2 018	2 429
232	Forebygging, helsestasjon	17 460	4 102	13 358	12 651
233	Annet forebyggende helsearbeid	11 606	1 387	10 219	10 477
234	Aktivisering eldre og funk.h.	10 988	2 237	8 751	8 303
241	Diagnose, behandling, rehab.	27 683	3 155	24 528	22 886
242	Råd, veiledning og sosial	6 988	1 133	5 855	5 832
243	Tilbud til personer med rusprobl.	4 184	465	3 719	2 779
244	Barneverntjeneste	16 012	9 839	6 173	5 741
251	Barneverntiltak i familien	5 326	1 920	3 406	2 753
252	Barneverntiltak utenfor familien	18 651	1 196	17 455	22 449
253	Pleie, omsorg,hjelp i institusjon	132 155	34 582	97 573	93 224
254	Pleie, omsorg hjelp i hjemmet	176 553	22 078	154 475	144 095
273	Arbeidsrettede tiltak i kom.regi	1 500		1 500	1 240
275	Introduksjonsordning	9 212	170	9 042	9 910
273	Kvalifiseringsordning	668		668	3 510
281	Økonomisk sosialhjelp	21 493	1 000	20 493	17 658
285	Tjenester utenfor ordinært kom.tj	1 935	979	956	-116
Sum sektor		464 838	84 488	380 350	365 931

Politisk styring

Det er ikke avsatt midler til hovedutvalgets disposisjonspost.

Kommunehelsetjenesten

Etaten har fått kompensert økt basistilskudd med legene på 1 mill. kroner. Legevakt og krisesenter er holdt på samme nivå i 2021. Inntekt til fast ansatt lege er redusert med 300 000 kroner i budsjett 2021. Dette er i henhold til prognose for 2020.

Forebyggende enhet

Helsestasjonstjeneste

Reisevaksinering er ikke et lovpålagt tilbud, men har tradisjonelt inngått i helsestasjonstilbudet. For tiden er det ikke etterspørsel etter reisevaksiner. Nå brukes disse ressursene som en del av koronarbeid (koronatelefon og smittesporing). Det foreslås at en 30 prosent stilling midlertidig omdisponeres til koronateststasjon som et ledd i en helhetlig oppfølging. Hvis det er aktuelt med gjenoppretting av reisevaksinering senere, kan ressursene tilbakeføres. Staten skal refundere kommunens kostnader til koronapandemien.

Korona teststasjon

I den pågående koronapandemien tillegges kommunene ekstra ansvar for oppfølging av smittesituasjonen lokalt med rask iverksetting av nødvendige tiltak. Dette innebærer blant annet å ha en testkapasitet på anslagsvis 5 prosent av befolkningen ukentlig ved et større smitteutbrudd (tilsvarer ca 700 personer i Modum).

Helsedirektoratets TISK-strategi (testing-isolasjon-smittesporing-karantene) ligger til grunn for organisering av arbeidet. I tillegg til fastlegenes tilbud om testing, er det etablert en egen kommunal teststasjon i tidligere Gustadmoen barnehage. Denne omfatter informasjon,

testbestilling, smittesporing og oppfølging av smittede. Dette organiseres som et eget tjenestetilbud i virksomhet forebyggende enhet med en fast stab som ved behov raskt kan utvides. Staten skal dekke disse utgiftene. Kommende vaksinerings av befolkningen vil i tillegg kreve ekstra innsats.

Frisklivssentralen

Frisklivssentralen viderefører sitt kjernetilbud med hjelp til å endre levevaner og mestre helseutfordringer, innbyggerrettet arbeid for å fremme helse og forebygge sykdom. Samtidig bidrar Frisklivssentralen betydelig i et tverrsektorielt folkehelsearbeid.

Dette utviklingsarbeidet er i tråd med de prioriterte områdene:

- styrke innbyggers yrkestilknytning
- tidlig treffsikker innsats
- gi alle barn mulighet til deltakelse i fritidsaktiviteter

Etaten ble i 2019 tilført 1,8 mill. kroner til tiltak innen folkehelse – barn/unge. Denne posten ble styrket med ytterligere 700 000 kroner i 2020. Tiltaket er videreført i 2021 og blir overført til Familiens hus når det kommer i drift i 2021.

Barnevern

Det er en økende saksmengde i barneverntjenesten hva gjelder antall meldinger, undersøkelser og barn med hjelpetiltak. Tjenesten erfarer at økningen har nær sammenheng med koronapandemien. Det er også, sammenliknet med tidligere, langt flere ungdommer, foreldre og privatpersoner som henvender seg og ber om hjelp. På samme tid er det nedgang i antall plasserte barn utenfor hjemmet. Det er særskilt nedgang i plasseringer i institusjon og fosterhjem, noe som gir et redusert budsjettbehov på om lag 3,5 mill. kr for 2021.

I 2021 kommer barnevernreformen, hvor kommunene får fullt ansvar for fosterhjemsområdet og økt ansvar for ulike hjelpetiltak. Tjenesten deltar og leder Læringsnettverk for å møte reformbehovene, og har søkt om ytterligere tilskuddsmidler i 2021.

Skolelos-prosjektet har fått midler fra Bufdir og har til nå 14 barn som mottar tiltak. 70 prosent av barna har ikke tilknytning til barneverntjenesten, men de øvrige har vedtak etter barnevernloven. Skolelos-prosjektet varer frem til juni 2022.

Følgende tabell kan vise saksutviklingen for årene 2009- 2020 (per 1.9.2020):

Modum kommune	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (per 1.9.20)
Antall meldinger	109	150	191	203	214	186	153	179	184	156	180	161
Antall avsluttede undersøkelser	91	75	122	149	137	130	124	137	139	130	125	108
Barn med hjelpetiltak	65	81	86	103	99	115	114	107	96	79	76	83
Barn plassert frivillig utenfor hjemmet	9	6	7	3	10	10	10	8	6	6	6	7
Barn under omsorg/ plassert utenfor hjemmet (inkl. akuttvedtak)	11	17	30	38	44	47	47	53	53	46	43	39
Antall barn i tiltak totalt	76	98	116	141	153	162	161	160	149	125	119	129

NAV – Sosialtjenesten

Det forventes samme nivå eller høyere på antall søkere av økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogrammet i 2021. Koronasituasjonen og et vanskelig arbeidsmarked gjør situasjonen mer usikker, og flere står i fare for å miste jobben. Det vil tilsvarende bli vanskeligere for de som allerede står uten jobb.

Det er usikkert om NAV fortsatt får midler til et årsverk til Ung Integring, men vi fortsetter å søke. Dette vil i hovedsak gå til arbeidet med å få til gode samarbeidsstrukturer på flyktningområdet for å få flere til å bli selvforsørget, samt følge tett opp unge innvandrere på individnivå.

Det er innvilget midler via Fylkesmannen til økonomisk rådgivningstjeneste for unge og barnefamilier som har fått det økonomisk vanskelig på grunn av koronapandemien. Innenfor egen ramme i budsjettet er det satt av lønnsmidler til en ekstra stilling til som veileder forvaltning/gjeld.

Dårlig økonomi og gjeldsbelastning er en vesentlig årsak til at mange ikke klarer å konsentrere seg om arbeid og aktivitet.

Flyktningetjenesten

Introduksjonsstønad er redusert med 500 000 kroner for 2021. I tillegg har tjenesten redusert med ett halvt årsverk. Dette som en følge av færre bosettinger i 2020 og et veldig usikkert antall i 2021. Bosetting i 2021 har spennvidde fra ingen til opp mot 30 personer. Det vil være en pågående prosess om nedskalering av drift i 2021 i forhold til antall bosatte. I løpet av 2021 må en finne ny løsning når det gjelder kontorlokaler.

År	Bosatt i Modum
2015	40
2016	57
2017	55
2018	17

2019	18
2020	11 (foreløpig ingen bosatt) som en følge av korona, pr. oktober 2020

Pleie og omsorg, hjelp i institusjon

Tun Modumheimen

Budsjett 2021 for Modumheimen baserer seg på drift av 96 plasser. Det har vært sett på ledertettheten og lederspennet på Modumheimen, samt muligheten for sammenslåing av avdelinger under en ledelse. Det ble i sin tid innført en avdelingsleder per avdeling som skulle være 40/60 prosent i operativ og administrativ stilling. Dette har vært vanskelig å få til i praksis.

Det reduseres med 2 avdelingsledere.

Det er budsjettert med en økt inntekt på 1 mill. kroner på Modumheimen.

Frydenberg

I 2020 har det vært fullt belegg ved Frydenberg. Dette skyldes delvis at det har vært færre plasser i bruk på Modumheimen gjennom 2020. Behovet for plasser på Frydenberg er varierende gjennom året, med størst trykk på høst/vinter.

I arbeidet med budsjett 2021 har det vært vurdert å flytte Frydenberg til Vikersund bo- og dagsenter, avdeling E, med 10 plasser. En slik flytting vil gi en ytterligere reduksjon på 10 plasser med heldøgns bemanning på VBD, og 8 færre institusjonsplasser, siden de 18 plassene på Frydenberg regnes som institusjon.

En flytting av Frydenberg til VBD vil gi en ytterligere reduksjon av 13 årsverk. Fasilitetene vil bli bedre for den enkelte bruker, samtidig som det vil bli dårligere treningsrom. En slik endring vil også kreve en endring i ledelsesstruktur på VBD.

Ved en eventuell flytting må det avklares med Modum Boligeiendom KF vedrørende tapte husleieinntekter på 780 000 kroner. Flytting av Frydenberg til VBD er ikke innarbeidet i budsjett 2021.

Sentralkjøkken

Sentralkjøkken har ansvaret for kantinedrift i Rådhuset, Frydenberg, Vikersund bo- og dagsenter og Modumheimen, samt matlevering til hjemmeboende. Det ses på ordninger for annen kantinedrift der andre tjenester bidrar. Besparelse er lagt inn med ett årsverk.

Pleie og omsorg, hjelp i hjemmet

Hjemmetjenesten nord og sør

Det økes med 4,31 årsverk innen pleie i 2021. Styrking av hjemmetjenesten er i tråd med rapporten fra Telemarksforskningen, hvor kommunen ligger under landssnittet og kommunegruppe 7.

Innbyggere bør oppfordres til å anskaffe hjelpemidler selv for å kunne leve et mest mulig selvstendig liv, eksempelvis støvsuge- og rengjøringshjelpemidler. Det legges i 2021 opp til en videreutvikling av velferdsteknologiske løsninger som medisindispensere (Evondos), GPS-sporing og ulike alarmer.

Organisering av hjelpemiddelteknikere, ergoterapeut og synskontakt er lagt til hjemmetjenesten. Ressurser er overført fra Frydenberg og fysioterapitjenesten.

Tjenester til psykisk helse og rus

Geithus bo- og dagsenter

Geithus bo- og dagsenter har vært i driftet med 25 plasser med ulike brukergrupper (eldre, yngre psykiatri, rus). I budsjett 2020 ble det vedtatt en omgjøring av underetasjen (6 leiligheter) til uten bemanning, og en mer rendyrket drift innen rus og psykisk helse. Omstillingen har tatt tid, og er gjennomført høsten 2020. Den opprinnelige reduksjonen av årsverk har ikke latt seg gjennomføre. Geithus bo- og dagsenter er tilført midler til en økning på ett årsverk i 2020, som videreføres i 2021.

Mestringsenheten: LUDO-huset og Geithusberga

Dette er en tjeneste som har vokst betydelig med hensyn til ressurser de siste årene. Det foreslås en reduksjon på ett årsverk. Tiltak for å kunne gjennomføre dette vil være å gi vedtak på gruppetilbud i påvente av, eller i stedet for, individuelle tjenester. Det er flere plasser ledige.

Vikersund bo- og dagsenter

I henhold til rapporten fra Telemarkforskning pekes det på at kommunen har mange boliger med heldøgns omsorg. Avdeling G med 6 plasser gjøres om til boliger uten bemanning, som gir en besparelse på 3 årsverk. I tillegg reduseres bemanningen med til sammen 2,5 årsverk på de øvrige avdelingene.

Tun funksjonshemmede

Det er i budsjett 2021 lagt inn økning i BPA-ordning, avlastning, omsorgslønn, plasser på ASVO, mindre tilskudd for ressurskrevende brukere og økt behov for ressurser på enkeltbruker. Totalt utgjør dette til sammen 6,4 mill. kroner. For å dekke opp for noe av de økte kostnadene er det en reduksjon i årsverk i enkelte boliger.

Kommunen vil fortsatt ha fokus på å samle brukere i større enheter fremfor små piloter.

Brukere på Modum arbeidssenter mottar motivasjonspenger. Det vil bli sett på en ordning hvor det differensieres mellom de som er på arbeidssenter som et dagsentertilbud og de som er der i jobbsammenheng i forhold til motivasjonspenger.

Det innføres en lik praksis når det gjelder betalte spisepauser. I tillegg legges det opp til at brukere i størst mulig grad skal følge vanlig arbeidsuke når det gjelder deltakelse på arbeidssenteret.

Tilskudd for ressurskrevende brukere har tidligere vært fordelt innenfor mange av virksomhetene innen pleie- og omsorgstjenesten. Tilskuddet for ressurskrevende brukere for 2021 er innen Tun funksjonshemmede. Dette er knyttet opp mot ressursinnsats.

6. KULTURSEKTOR

6.1 Mål for kultursektoren

Mål for kultursektoren

Innføre flere digitale tjenester for brukere

Måleindikator:

Sektoren og innbyggere tar i bruk flere digitale tjenester til kommunens innbyggere (nytt billettsystem i Furumo svømmehall, digital utleie av lokaler, egen digital markedsføring av arrangement/tilbud)

Gi et bredt og allsidig tilbud til alle aldersgrupper. Kultur- og aktivitetstilbud til barn, unge og spesielle grupper prioriteres.

Måleindikatorer: Antall barn og unge som er aktive i lag/foreninger øker. Antall arrangementer skal være minst 200 og besøkende/betalende skal være minst 250 000 personer.

Andre områder:

Sykefraværet i kulturetaten skal reduseres til 4 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

6.2 Sektorens driftsramme

SEKTORENS DRIFT		2018	2019	2020	2021
	Mill. kr	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Kultur	Utgift	42,5	42,2	37,7	37,538
	Inntekt	16,0	15,1	14,4	14,157
	Nettoutg	26,5	27,1	23,3	23,381

Det budsjetteres med 32 årsverk i kultursektoren.

Hovedtrekk i budsjettet for 2021:

- Helårsdrift tilbud til barn 9-13 år (juniorclubb) er innarbeidet i budsjett
- Det opprettes en 20 % stilling som ungdomsarbeider for å kunne åpne ungdomstilbud 2 dager i uken i Vikersund (Frivilligsentralen)
- Innkjøp på bibliotek reduseres med 40 000 kr
- Utgifter til markedsføring for sektorens aktiviteter reduseres med til sammen 50 000 kr. Det satses på økt egenannonsering.
- Økning på 50 000 kr i støtte til store kostnadskrevenende anlegg

- f) Støtnadsordningen Refusjon av utgifter til leie av møtelokaler og treningsanlegg reduseres fra 100 000 kr til 50 000 kr.
- g) Tilsynsordning på skolene gjøres dugnadsbasert på alle skoler fra høsten 2020
- h) Økning i billettpriser i Furumo svømmehall
- i) Reduserte åpningstider i Furumo svømmehall i lavsesong
- j) Nye tilbud i kulturskolen – HIP-HOP for 5-åringer, nye bandgrupper
- k) Utvikling i koronasituasjonen gir stor usikkerhet rundt forventninger til besøk og inntekter

Kultursektoren, tilbud til barn/unge – gratis og betalte tilbud

Tiltak	Målgruppe	Betaling	Gratis
Ungdomshus	Ungdom		x
Rockeverksted	Ungdom		x
Fritidstilbud utekontakt	Ungdom		x
Kulturskoleforestillinger/konserter	Alle		x
Leie skolerom	Alle		x
Bibliotek utlån	Alle		x
Bibliotek arrangementer	Alle		x
Bibliotek gaming	Barn/ungdom		x
Den kulturelle skolesekk	Barn/ungdom		x
Den kulturelle spaserstokk	Eldre		x
Skolekino	Barn/ungdom		x
Juniorklubb	Barn		x
Skolebibliotek	Barn/ungdom		x
Barnehagebibliotek	Barn		x
Sommerles	Barn		x
Boktrailer	Ungdom		x
Aktiv sommeruke/høstferie	Ungdom		x
Ungdomsrommet	Ungdom		x
Opplevelseskortet, 30 stk	Barn/Ungdom		x
UKM, Ung Kultur Møtes	Ungdom		x
Trening Modumhallen	Alle		x
Trening MSK svømmehall	Alle		x
Sommersvøm svømmehall	Barn		x
Frivilligsentral	Alle	x	x
Kino*	Alle	x	
Kulturskoleundervisning*	Barn/ungdom	x	
Kulturhus konserter/teater*	Alle	x	
Sommergøy*	Barn	x	
Kamper og arrangementer Modumhallen	Alle	x	
Svømmekurs MSK svømmehall	Barn	x	
Svømmekurs Furumo svømmehall	Barn	x	
Vanngym Furumo svømmehall	Voksne	x	
Adgang svømmehall*	Alle	x	

*opplevelseskort

6.3 Tjenesteområdenes drift

FUNKSJONER		Budsjett 2021			Bud.2020	
		1000 kr	Utgift	Inntekt	Nettoutg.	Nettoutgift
100	Politisk styring		77		77	174
120	Administrasjon		1 058	16	1 042	1 006
202	Grunnskole		350	208	142	42
231	Aktivitetstilbud barn og unge		3 566	232	3 334	3 036
370	Bibliotek		4 957	1 890	3 067	2 987
373	Kino		1 578	1 214	364	450
375	Museer		2 432		2 432	2 432
377	Kunstformidling		70		70	70
380	Idrett		11 499	5 939	5 560	5 367
381	Kommunale idrettsbygg		208	588	-380	-384
383	Kulturskoler		5 009	893	4 116	3 970
385	Andre kulturaktiviteter		6 734	3 177	3 557	4 193
Sum sektor			37 538	14 157	23 381	23 344

Politisk styring

Hovedutvalgets disposisjonspost er satt til 75 000 kr. Bevilgningens størrelse er foreslått på bakgrunn av tidligere års erfaringer om behovet for disposisjonspost.

Grunnskole (Kulturell skolesekk DKS)

DKS-tilbudene er nå lagt opp slik at de samsvarer med opplæringsplanene. Tilbudet blir gitt til alle klassetrinn i grunnskolen i Modum. I løpet av 2021 blir det vurdert om kommunen skal søke å bli "direktekommune" og få hele tilskuddet til DKS. Det vil bety at vi ikke kjøper produksjoner fra fylkeskommunen.

Aktivitetstilbud barn og unge

2 ukers aktivitet i sommerferien – Sommergøy, videreføres i 2021. Den nyetablerte Høyt og lavt klatrepark på Haugfoss legges inn i programmet. Egenandel på Sommergøy er 1 500 kr. Egenandelen kan utelukke flere fra å delta på Sommergøy, og derfor er deltakelse lagt inn i opplevelseskortet.

Ungdomshuset er etter gjenåpningen høsten 2020 svært godt besøkt. Målet for 2021 er å få besøket på samme nivå som i 2019. For å sikre en forsvarlig drift av tilbudet i forhold til de høye besøkstallene og et forsvarlig smittevern, vil det bli økt bruk av vikar og ekstrahjelp. Ungdomshusets målgrupper er ungdom som har begynt i 7. klasse til fylte 18 år. Tilbudet er kostnadsfritt for brukerne. Målsetting om 6500 besøkende.

Juniorklubb for barn fra 10-13 år er lagt inn med helårsvirkning. Kostnader er beregnet til 90 000 kroner.

Ungdomsrommet i Vikersund ble stengt i mars for å begrense spredning av korona. Lokalene er trange, og det er ikke mulig å holde nødvendig avstand. Fra januar 2021 foreslås det å åpne ungdomsrommet to kvelder i uken, og Vognhallen vil bli brukt som tilleggslokale. En 20 prosent stilling som klubbarbeider foreslås opprettet for å sikre kontinuitet i tilbudet. Ungdomsrommets målgruppe er den samme som ungdomshusets.

Aktivisering (Frivilligsentral)

Frivilligsentralens lokaler brukes mye til egne aktiviteter på dag og kveldstid. Dette medfører mindre utleie enn tidligere. Budsjetterte leieinntekter er redusert med 20 000 kr. Målsetting om 4000 besøkende i 2021.

Bibliotek

Biblioteket har redusert mediebudsjettet fra 480 000 kr til 440 000 kr, det vil si med 40 000 kroner. Dette betyr en reduksjon i innkjøp av bøker, aviser, tidsskrifter, lydbøker og ikke minst e-bøker og e-medier. Biblioteket vil fremover være bevisst på innkjøp av litteratur og andre medier av god kvalitet, og med aktualitet og mangfold. Barn og ungdom vil være prioritet, både når det gjelder aktivitet og innkjøp.

Det er viktig å opprettholde biblioteket som en møteplass for store og små, med arrangementer og aktiviteter for de yngste i skolens ferier. Dette gratistilbudet betyr mye for mange. Mange barn og unge bruker daglig biblioteket som et "sted å stikke innom" på vei hjem fra skolen, noen blir der i flere timer. De leser, prater med venner, spiller playstation, andre spill og aktiviteter. Målsetting om 35000 besøkende i 2021.

Kino

Modum kino planlegger samme aktivitetsnivå som 2020. Koronapandemien har ført til at mange storfiler flyttes på, slik at det er veldig stor usikkerhet rundt filmtilgang i 2021. Det er gjort turnusendringer for 2020/2021 som skal redusere noe på bruk av ekstrahjelp. Flere ansatte har fått opplæring i å være kinomaskinister for å ha større fleksibilitet i driften og økt driftssikkerhet. Det er kuttet i utgifter til markedsføring. Det satses ytterligere på å benytte egne kanaler til å markedsføre tilbudet. Målsetting om 10 000 besøkende i 2021.

Tilskudd til museer

Tilskuddet til Modums Blaafarveværk opprettholdes på 2020-nivå (2 155 000 kr). Modum kommune og Viken fylkeskommune har hatt dialog med Blaafarveværket om støtte til museet. Det er gjort klart overfor museet at kommunene ikke føler seg forpliktet til å følge opp statsbudsjettets bevilgninger. Det viktigste framover for kommunene er å opprettholde en tredeling av støtten og ikke redusere støtte til museet.

Modum kommune er ikke vertskommune for Krøderbanen, men for å synliggjøre at Krøderbanen er viktig for Modum foreslås det å videreføre tilskuddet til Krøderbanen på samme nivå som tidligere - 270 000 kr.

Kunstformidling

Tilskudd til Buskerud Teater videreføres med 50 000 kr, jfr partnerskapsavtale.

Det foreslås å opprettholde støtten til konserter på Modum Bad på 20 000 kr.

Det er ikke funnet dekning innenfor budsjett til deltagelse på Kunst Rett Vest i 2021.

Idrett

Geithus ILs planer for kunstgressbane på Rolighetsmoen ble rullert inn på det prioriterte handlingsprogrammet i kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet i 2019.

Kommunestyret vedtok i sak 21/19 at tilskudd til kunstgressbanen skulle innarbeides i arbeidet med budsjett for 2020. Tilskuddet er delt over 2 år og andre deltilskudd (1 444 000 kr) er budsjettert i 2021.

Lysløype i Bingen ligger inne i kommunedelplanens prioriterte handlingsprogram. Tilskudd fra kommunen til dette anlegget forutsetter at stønadsordningen for tilskudd til nyanlegg og vedlikehold økes med 700 000 kr i planperioden. Det er ikke rom for dette innenfor kulturbudsjettet.

Tilskudd til drift av store idrettsanlegg foreslås økt fra 210 000 kr til 260 000 kr. Tilskuddet skal etter føringer i kommunedelplanen for idrett og fysisk aktivitet fordeles med lik andel av budsjetterte midler til Modum skisenter, Furumo skøytebane og Simostranda skiskytteranlegg. Finansiering skjer ved reduksjon i refusjon av utgifter til leie av møtelokaler og treningsanlegg.

Furumo svømmehall

Furumo svømmehall skal fortsatt være et populært tilbud for alle aldersgrupper. Gode åpningstider og et relativt lavt prisnivå sammenlignet med andre svømmehaller, gir god tilgjengelighet for befolkningen i Modum og omegn. Det foreslås mindre justeringer i åpningstider og priser. Tabell i vedlegg 4 viser nye priser. Prisjustering gjøres for å få en mer målrettet bruk av pris for å utnytte kapasitet i anlegget.

Det innføres månedsbetaling, årskort med avtalegiro og familierabatt på årskort. Med nye priser ligger Furumo svømmehall fremdeles under i pris i forhold til nærliggende anlegg som man sammenligner seg med.

Administrasjonen gis fullmakt til å innvilge rabatter og lage tilbudspakker for å stimulere til økt besøk i perioder med lavt besøk. Administrasjonen gis fullmakt til å justere åpningstider i lavsesong (fra påske og fram til skolestart) for å tilpasse driftsnivå etter behov. Det planlegges innføring av elektronisk billettløsning.

Bruk av svømmehallen inngår i opplevelseskortet. Sommersvøm, som gir barn i 5.-7. trinn fri inngang i svømmehallen to dager per uke i perioden 15. mai til 15. september, gjeninnføres i 2021.

Furumo svømmehall tilbyr vanngym og svømmekurs. Dette er populære aktiviteter som vil videreutvikles når flere ansatte har gjennomført relevant opplæring. Målsetting om 73 000 besøkende og åpent 345 dager.

Kommunale idrettsbygg

Modumhallen drives videre som i 2020, med en meget nøktern drift.

Kulturskole

Høsten 2020 gir kulturskolens 10 lærere undervisning i musikk og dans til 230 elever. Dette er en nedgang fra 2019 på cirka 50 elever. Årsak er opphold i undervisning og koronaeffekt. Dette betyr en reduksjon i inntektene på 100 000 kroner, som er innarbeidet i budsjett. Målsetting om 250 elever høsten 2021.

Kulturskolen arbeider sammen med alle 3 skolekorpene for å sikre videre korpsaktivitet i Modum. Det satses videre i 2021 på dette samarbeidet. Det er totalt cirka 30 korpsmusikanter i Modum som vil få undervisning fra kulturskolen i 2021.

Kulturskolen arbeider kontinuerlig med rekruttering. Skoleåret 2020-2021 vil nye tilbud etableres; hiphop for 5 åringer og nytt band-tilbud. I tillegg vil kulturskolen fortsette å tilby 10 gratis plasser gjennom Opplevelseskortet.

Alle kulturskolens forestillinger og konserter er gratis. Det foreslås ingen endring av semesteravgiften for 2021.

Den kulturelle spaserstokk (DKSS) for skoleåret 2020-2021 blir gjennomført i samarbeid med Sigdal og Krødsherad kommune.

Andre kulturaktiviteter

Kulturhus

Aktivitetsnivået legges opp som tidligere år. Kulturhus har inntekter og utgifter som følger aktivitetsnivået til en viss grad, slik at dersom det blir mindre aktivitet vil vi også normalt ha mindre utgifter. Husleie og billettinntekter er beregnet som i et normalår, men med stor usikkerhet. Vi ser allerede at en del arrangementer avlyses for første halvår 2021. Kulturhuset har 30 års-jubileum i 2021. Slik det ser ut nå markeres den i hovedsak høsten 2021.

Ny turnus er innført for å justere antall på jobb ved arrangementer. Dette gir noe innsparing. Utgifter til markedsføring og informasjon er redusert. Det vil satses mer på markedsføring i egne kanaler enn tradisjonell annonsering. Kulturkoordinator er engasjert fram til sommeren 2021. Kulturkoordinator vil jobbe med markedsføring av alle sektorens aktiviteter. Målsetting om 19 000 solgte billetter/besøkende (kulturhus og kino) i 2021.

Allment kulturarbeid

Stønadsordningen "Refusjon av utgifter til leie av møtelokaler og treningsanlegg" foreslås redusert fra 100 000 kr til 50 000 kr. Refusjonen foreslås kun gitt til refusjon av utgifter til leie av møtelokaler og treningsanlegg til aktiviteter for barn/ungdom. Reduksjonen foreslås brukt til å øke tilskudd til drift av store idrettsanlegg.

Dugnadsbasert tilsyn på skoler i forbindelse med bruk på kveldstid er innført på de fleste skolene, og det er nå bare på Nordre Modum ungdomsskole og delvis på Enger skole det er tilsatt tilsynsvakt. Dugnadsbasert tilsyn foreslås innført på disse skolene fra andre halvår. Besparelser er 110 000 kroner. Midlene benyttes til å ansette ungdomsarbeider i 20 prosent stilling.

7. TEKNISK SEKTOR

7.1 Mål for teknisk sektor

Mål for teknisk sektor

Entreprenører og husbyggere skal møte en imøtekommende og høyt kvalifisert byggesaksavdeling som effektivt håndterer forvaltningssaker.

I henhold til plan- og bygningsloven § 25-1 har kommunen plikt til å føre tilsyn. Tilsyn er å påse at bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven følges.

Det er vedtatt en tilsynsstrategi for Modum kommune. Bakgrunn for å føre tilsyn er å ha gode bygg og redusere samfunnsmessige kostnader som følge av byggefeil.

Måleindikator:

Det skal gjennomføres tilsyn med minst 15 % av antall byggesaker per år. Modum kommunes tilsynsplan skal revideres i 2021.

Modum kommune skal igjennom sin arealplanlegging tilrettelegge for at det er et tilbud av byggeklare tomter og leiligheter for salg, enten i privat eller offentlig regi.

For å tilrettelegge for økt bosetting og attraktivitet skal det foreligge byggeklare tomter og leiligheter for salg.

Måleindikator:

- *Det etableres minst 50 nye boenheter pr. år.*

Energieffektiviseringstiltak og CO₂ reduksjon i kommunale formålsbygg

Etter gjennomførte energisparetiltak skal samlet energiforbruk i kommunale formålsbygg reduseres med minst 2 mill. kr eks. mva. i forhold til målt energiforbruk i 2019.

Måleindikator:

- *Det skal oppnås en kostnadsbesparelse på 2 mill. kr for kjøp av energi til de kommunale formålsbyggene i 2021.*

Mål for verdibevarende vedlikehold av kommunale formålsbygg

Modum kommunes eiendomsforvaltning skal sikre at bygningsmassen utvikles i takt med endrede funksjonelle behov og at det utøves et verdibevarende vedlikehold.

Måleindikator:

- Det aksepteres ikke dårligste tilstandsgrad 3 på bygningsdeler eller funksjoner.
- Alle kommunale formålsbygg skal være tilstandsvurdert innen 2024.

Andre områder:

Sykefraværet i teknisk etat reduseres til under 6,9 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

7.2 Sektorens driftsramme

SEKTORENS DRIFT		2018	2019	2020	2021
	Mill. kr	Regnskap	Regnskap	Budsjett	Budsjett
Teknisk	Utgift	96,2	119,0	135,7	120,205
	Inntekt	77,3	90,2	88,4	71,345
	Nettoutg	18,9	28,8	47,3	48,860

Teknisk sektor har en netto driftsramme på 48,8 mill. kr i 2021. Det er budsjettert med lønn til 109 årsverk inklusiv 3 lærlinger.

Hovedtrekk i teknisk sektors budsjett for 2021:

Flere budsjettforutsetninger er basert på anslag og vil være avhengig av klima, uforutsette hendelser og etterspørsel som ikke lar seg forutse.

- Det er budsjettert ytterligere 1 mill. kr i besparelse for kjøp av energi
- Vintervedlikehold av kommunale veier dekker kostnaden til 10 snøfall
- Brannvesenet styrkes med 50 prosent stilling til tilsynsvirksomhet
- Digitalisering av byggesaksarkivet starter opp i egen regi
- Egenandelen på bygningsforsikring økes til 100 000 kr/skade
- Samlede inntekter fra vann- og avløpsgebyrer er budsjettert som i 2020
- Økning av gebyrer i 2021:
 - Gebyrregulativet for byggesak er revidert og prisjustert med 3,3 prosent
 - Gebyrregulativet for feiing og tilsyn er revidert og prisjustert med 3,3 prosent
 - Variabel del av vannavgiften økes med 2 kr/m³ eks. mva.
 - Øvrige gebyrer økes med 3,3 prosent

7.3 Tjenesteområdenes drift

Teknisk sektors driftsbudsjett fordeles på tjenesteområdene som vist i tabellen:

FUNKSJONER 1000 kr	Budsjett 2021			Bud. 2020
	Utgift	Inntekt	Nettoutg.	Nettoutgift
100 Politisk styring	161	0	161	171
120 Administrasjon	1 271	23	1 248	1 230
121 Forvaltningsutgifter eiendom	1 171		1 171	1 625
130 Administrasjonslokaler	4 798	421	4 377	1 900
190 Interne serviceenheter	0	0	0	21 707
213 Voksenopplæring	485	88	397	278
221 Barnehagelokaler og skyss	3 738	383	3 355	3 559
222 Skolelokaler	22 712	2 213	20 499	11 944
232 Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	120	28	92	288
233 Annet forebyggende helsearbeid	103	13	90	89
234 Aktiviserings- og servicetjenester	55	20	35	80
241 Behandling, rehabilitering	1 106	316	790	775
251 Barnev.tiltak når barnet ikke er plassert.	55		55	
254 Tjenester til hjemmeboende	818	155	663	836
261 Institusjonslokaler	10 499	1 238	9 261	5 475
265 Kommunalt disponerte boliger	9 651	4 350	5 301	
301 Plansaksbehandling	1 802	570	1 232	1 342
302 Byggesaksbehandling	3 379	4 464	-1 085	-457
303 Kart og oppmåling	2 799	2 440	359	446
320 Kommunal næringsvirksomhet	190		190	0
329 Landbruksforvaltning	2 327	135	2 192	2 226
332 Kommunale veier	10 616	1 658	8 958	8 287
335 Rekreasjon i tettsted	1 517	128	1 389	
338 Forebygging av branner	3 603	3 875	-272	-330
339 Beredskap mot branner	9 795	813	8 982	8 231
340 Produksjon av vann	2 109	41	2 068	1 358
345 Distribusjon av vann	4 388	16 838	-12 450	-11 163
350 Avløpsrensing	7 730	1 641	6 089	5 508
353 Avløpsnett	4 803	26 715	-21 912	-22 196
355 Gjenvinning husholdningsavfall	881	830	51	51
360 Naturforvaltning og friluftsliv	1 915	203	1 712	94
380 Idrett og tilskudd til andres idr.anl.	289	22	267	
381 Kom. Idrettsbygg og idrettsanlegg	1 891	120	1 771	2 249
385 Andres kulturbygg	93	9	84	59
386 Kommunale kulturbygg	574	43	531	302
393 Gravplasser og krematorier	2 761	1 552	1 209	1 322
SUM SEKTOR	120 205	71 345	48 860	47 285

Politisk styring

Det er ikke budsjettert midler til hovedutvalgets disposisjonspost.

Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen

Forsikringspremie for alle formålsbygg er samlet i teknisk etat, og er budsjettet til 1 171 000 kr med en egenandel på 100 000 kr/skade. Ved inngangen til 2020 var egenandelen på 25 000 kr/skade og premien 2 010 000 kr.

Administrasjonslokaler

Driften av rådhuset er budsjettet med en nettokostnad på 4,377 mill. kr. Kjøp av elektrisk energi er økt med 225 000 kr fordi det i 2020 ble oppdaget en strømmåler som var ute av drift. Det er tatt hensyn til at det er utført energisparende tiltak som vil gi effekt i 2021.

Fordelte tjenesteområder (renhold, teknisk sentral og kommunale formålsbygg)

Budsjettet på tjenestenivå er oppdelt i flere funksjoner i 2021. Tabellen for tjenester er ikke direkte sammenlignbart med den som ble vedtatt i budsjett 2020.

Budsjettet fordelt på ansvar i teknisk etat ser slik ut:

Ansvr	Navn Beløp i 1000 kr	Budsjett 2021			Bud. 2020
		Utgift	Inntekt	Nettoutg.	Nettoutgift
60	Administrasjon	1 432	23	1 409	1 401
61	Renholdsavdelingen	20 483	3 394	17 089	346
62	Areal, landbruk og miljø	10 626	7 644	2 982	3 650
63	Brannvesen	13 031	4 625	8 406	7 900
65	Kommunalteknikk	28 554	47 483	-18 929	-18 153
67	Parkvesen	7 628	2 317	5 311	5 653
69	Kommunale formålsbygg	38 451	5 859	32 592	46 488
	Sum sektor	120 205	71 345	48 860	47 285

Renhold

Etter at kostnadene til renhold ble lagt til teknisk etat, er budsjettet ikke justert for levering av renholdstjenester i nye lokaler. I 2021 skal hjemmesykepleien samlokaliseres på Nedmarken. Renholdsavdelingen bidrar aktivt til smittevern, og har en spesielt viktig funksjon under koronapandemien. Det er budsjettet med 2,06 mill. kr inkl. sosiale kostnader til sykevikar og sykelønnsrefusjon på 1,3 mill. kr.

Parkvesen

Det er budsjettet med 2 lærlinger i 2021. Inntekt fra investeringsprosjekt i form av prosjektering og anleggsoppfølging i egen regi er budsjettet til 319 000 kr.

Teknisk sentral/Kommunale formålsbygg

På teknisk sentral er det budsjettet med 3 årsverk som betjener verksted og driften av teknisk sentral med drivstoffanlegg.

I 2021 skal den nye ambulansesentralen, med lokaler til hjemmesykepleien, settes i drift. En ny varmesentral på teknisk sentral skal levere varmen inn til det nye bygget.

Innen formålsbygg er det budsjettet med en lærlingestilling og en prosjektingeniør-stilling som står ubesatt. Det er budsjettet en inntekt fra prosjekter på 892 000 kr. Det er vanligvis lavt fravær i avdelingen, og det er ikke budsjettet med sykevikar.

Kostnadene til kjøp av all energi til formålsbyggene er samlet i kommunale formålsbygg.

Energispareprosjektet (EPC) er nå i garantiperioden. AF Energi har garantert en årlig besparelse på 1,98 mill. kWh i forhold til det som defineres som et normalt klimatisk år.

Modum kommune skal i henhold til K-sak 24/20 leie tilbake lokaler til helse- og sosialetaten fra Modum Boligeiendom KF. Dette gjelder Geithus bo- og dagsenter, Vikersund bo- og dagsenter, Ludohuset og Furulund ved Modumheimen.

Husleien skal dekke både kapitalkostnader og driftskostnader til boligforetaket. Tjenesten er ført på 265 kommunalt disponerte boliger. I 2021 er det budsjettet en netto kostnad på 5,298 mill. kr.

Plansaksbehandling

Avgiften for planrelaterte tjenester er i 2021 foreslått økt med 3,3 prosent.

Det tas i 2021 sikte på å ferdigstille en sykkelplan/trafikksikkerhetsplan for myke trafikanter, samt klima- og energiplan.

Bygge- dele- og seksjonering

Gebyrregulativet er noe endret i 2021. Enkelte priser er økt med 3,3 prosent.

En ledig stilling som byggesaksbehandler er i en periode gjort om til en prosjektstilling. Dette for å starte opp arbeidet med å digitalisere eiendomsarkivet i samarbeid med Dokumentsenteret.

Tilsyn vil bli prioritert opp i 2021. Målet er at minst 15 prosent av byggesakene skal kontrolleres ved tilsyn.

Kart- oppmåling- og seksjonering

Avgiften for kartrelaterte tjenester er foreslått økt med 3,3 prosent.

Arbeid med matrikkelføring skal prioriteres opp slik at lovpålagte frister holdes.

Landbruk

Driften av landbrukskontoret opprettholdes på samme nivå som i 2020.

Forebygging av branner

«Livsviktig» er en kampanje og en nasjonal satsing fra Helsedirektoratet og DSB som skal bidra til å forebygge brann hos risikoutsatte grupper. Arbeidet ble påbegynt i 2020, men er satt tilbake på grunn av koronapandemien. Det er nedsatt en tverretattlig arbeidsgruppe som arbeider videre med dette i 2021. Brannvesenet koordinerer arbeidet.

For å møte endringer i regelverket utføres nå feiing og tilsyn i større grad etter behov. Feiervesenet har iverksatt nye rutiner og systemer for dette i 2020. I 2021 planlegger feiervesenet oppstart med feiing og tilsyn med fritidsboliger. En forutsetning for dette er at avdelingen i 2021 styrkes med 0,5 - 1 årsverk..

Styrkingen forutsettes finansiert av inntekter som skapes av stillingen og en vakant 50 prosent stilling.

Det foreslås endringer i gebyrregulativet for å imøtekomme ny praksis og prisene er økt med prosent.

Beredskap mot branner og ulykker

ROS- analysen for brannvesenets oppgaver skal behandles og vedtas av kommunestyret i siste møte i desember 2020.

I utarbeidet handlingsplan foreslås tiltak som forutsetter sterkere prioritering av hvilke oppgaver som skal utføres. I foreslått investeringsplan for 2021 er det innarbeidet finansiering av et slokkeanlegg i kommandobilen som ett av tiltakene.

Modum kommune er invitert til å delta i en felles utredning om etablering av et felles interkommunalt brannvesen for Jevnaker, Ringerike, Hole og Modum. Utredningen skal starte opp i 2021.

Kommunale veier

Budsjettering av vintervedlikehold er basert på anslagsbudsjettering siden det ikke er mulig å forutsi klimatiske utfordringer. For 2021 er det lagt til grunn samme budsjett som i 2020.

Det er inngått nye brøytekontrakter i oktober 2020; for de kommunale veiene, for vintervedlikehold av kommunens adkomstveier og plasser ved kommunale formålsbygg. Utgifter fra formålsbyggene føres på de tjenestene hvor det er levert brøyting. Nye kontrakter har en høyere kostnad enn tidligere.

Posten for kjøp av vintervedlikehold av kommunale veier er budsjettert til 10 snøfall i 2021.

Inntekt fra investeringsprosjekt i form av prosjektering og anleggsoppfølging i egen regi er budsjettert til 1 123 000 kroner.

Distribusjon av vann

De samlede inntektene fra vann- og avløpsgebyrene er i 2021 budsjettert som i 2020.

Årsaken er at det har vært store svingninger i fakturert volum etter den ekstremt varme sommeren 2018. Kommunen har i 2020 måttet tilbakebetale for mye innkrevet avgift fra 2019, og justert ned forskuddet i 2020. For regnskap 2020 bidrar dette til et underskudd. Det forventes at inntektene normaliseres i 2021.

Selvkost for vann i 2019 er beregnet til 101 prosent. Det er et akkumulert underskudd på selvkostfondet ved regnskap 2019 på 3,458 mill. kr.

Det foreslås å øke enhetsprisen for variabel forbruksavhengig del med 2 kr/m³ eks. mva.

Avløpsrensing

Utgifter til avløpsrensing er budsjettert på samme nivå som i 2020.

Selvkost for avløp i 2019 er beregnet til 115 prosent. Det er et akkumulert underskudd på selvkostfondet ved regnskap 2019 på 556 000 kr.

Det foreslås ikke prisendringer i 2021. Inntekt fra investeringsprosjekt i form av prosjektering og anleggsoppfølging i egen regi er budsjettert til 510 000 kr.

Det vil i årene framover bygges opp positive selvkostfond. Dette fordi det skal gjennomføres betydelige investeringer som vil måtte finansieres av gebyrinntekter. Fondsoppbygningen skal bidra til å jevne ut gebyrutviklingen over tid. Det gjelder bygging av nytt reservevannverk, nytt biologisk rensetrinn ved Bårud rensanlegg og økt innsats for å fornye ledningsnett basert på en handlingsplan for investeringer i vann og avløp.

Gebyrutvikling og selvkost

Forskriften for selvkostberegninger fastsetter renten som skal benyttes fra og med år 2020. Det er ikke lenger mulig å benytte kommunens faktiske rentekostnad, som er lagt til grunn de senere årene i Modum.

Renten som skal benyttes er lavere enn kommunens faktiske lånerente. Kommunen får dermed ikke fullt ut dekket sine kapitalkostnader via gebyrene framover. Renteutviklingen er basert på en prognose fra Kommunalbanken pr. august 2020.

Kommunens kostnad til drift og investeringer skal dekkes 100 % av gebyrinntekter.

Utvikling av vann- og kloakkavgiftene i økonomiplanperioden - nettokostnader:

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Renteutvikling	2,05 %	1,40 %	1,41 %	1,41 %	1,41 %	1,41 %
Investeringer (1000 kr)						
Vann	-543	4600	4650	20200	20200	41000
Kloakk	4308	5400	5400	30400	5400	5400
Selvkost						
Vann	101 %	116 %	117 %	116 %	114 %	101 %
Kloakk	114 %	110 %	105 %	108 %	96 %	94 %
Selvkostfond (1000 kr)						
Vann	-3458	-1346	920	3051	4991	5196
Kloakk	-366	1923	3061	4809	3779	2295
Årsgebyr (inkl. mva.)						
Vann kr/m ³	16,32	18,00	20,00	20,00	21,00	22,00
Kloakk kr/m ³	32,56	34,24	34,24	33,00	31,00	31,00
Fastavgift:						
Vann kr/år	640	680	680	680	680	680
Kloakk kr/år	816	880	880	880	880	880
Årsgebyr for 150 m³/år						
Vann	3088	3380	3680	3680	3830	3980
Kloakk	5700	6016	6016	5830	5530	5530

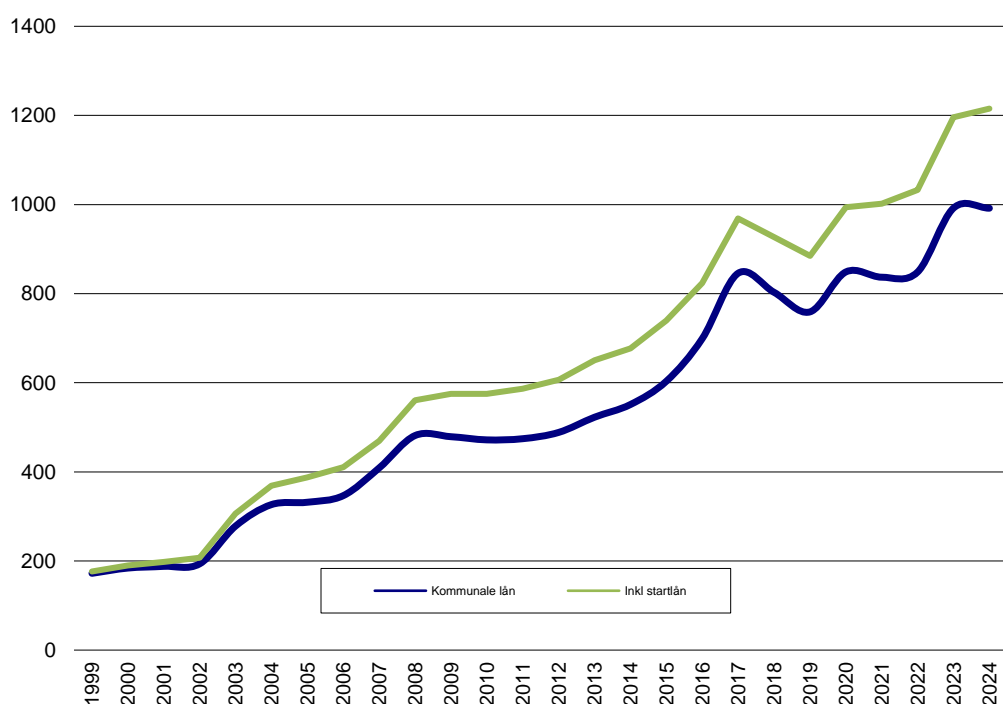
8. INVESTERINGER

I kommende økonomiplan er skolebygg den største satsingen. Det er i 2023 lagt inn en kostnad på 200 mill. kr. I tillegg er det i økonomiplanperioden lagt inn investering i reservevannskilde og renseanlegg. I tillegg er ny Geithus bru fullfinansiert.

Modum kommune har mål om at lånefinansierte investeringer over tid ikke skal overstige 70 mill. kr pr år. I økonomiplanen har vi derfor prioritert faste investeringer, investeringer som trenger fullføres, nødvendige investeringer innen vann og avløp i tillegg til skolebygg. Selv med denne harde prioriteringen er gjennomsnittlig årlig låneopptak på 88,5 mill. kr. Korrigeres det for investeringer innen selvkost, er gjennomsnittlig årlig låneopptak 65,7 mill. kr i økonomiplanperioden.

Av figur 8-1 framgår det at lån til investeringer i planperioden vil økes med 143,1 mill. kr.

Figur 8-1Utvikling i langsiktig lånegjeld

Tabell 8-1 Investering post 1-4 brutto

(tall i mill kr)		Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
		2020	2021	2022	2023	2024
Sentraladm	Digitalisering	4,7	4,8	4,6	4,6	4,6
Undervisning	Skolebygg				200,0	
	Uteområde barnehager	1,0				
Kultur						
Teknisk	Anleggslista	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1
	Veianlegg	10,0				
	Biler og maskiner	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
	Gang- og sykkelveier	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	Invest/oppgrad.plan formålsbyg	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0
	Ambulansesentral/lokaler hj.tj.	48,0				
	Rådhus	0,0				
	EPC	14,8				
	Tomtefelt/utv. omåder næring	10,0				
	Ny bru Geithus	65,0	26,0			
	Bårud renseanlegg			25,0		
	ROS-tiltak	0,2	0,0	0,2	0,2	0,2
	Reservevannskilde	1,0	1,0	15,0	15,0	35,0
Sum investeringer		190,10	67,20	80,20	255,20	75,20

8.1 Sentraladministrasjonen

Digitalisering

Bevilgninger til IKT, IKT grunnskolen og velferdsteknologi er slått sammen til en digitaliseringsbevilgning. Bevilgningen er foreløpig fordelt slik:

(tall i mill kr)		Budsjett	Økonomiplan			
		2020	2021	2022	2023	2024
	IKT	3,0	1,7	1,5	1,5	1,5
	IKT grunnskolen	1,3	2,6	2,6	2,6	2,6
	Velferdsteknologi	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
SUM	Digitalisering	4,7	4,8	4,6	4,6	4,6

Undervisning har behov for 2,6 mill. kr hvert år i henhold til vedtatt modell for utskifting av digitalt utstyr.

8.2 Undervisning

Skoler

Kommunestyret fattet i desember 2018 (k-sak 115/18) vedtak om å utrede sammenslåing av Buskerud og Enger skoler og mulighetsstudium for utbedring av Vikersund og Stalsberg skoler.

Mulighetsstudiene for Vikersund og Stalsberg ble lagt fram for kommunestyret i sak 15/20. Det var i tillegg sett på trafikale forhold rundt skolene. Kommunestyret vedtok:

1. *Det fremmes en ny sak med valg av konsept, etablering av forprosjekt for endring av bygg, og framdriftsplan for rehabilitering av Vikersund skole.*
2. *Det fremmes en egen sak om trafikale forhold rundt Vikersund skole og Stalsberg skole for teknisk hovedutvalg, herunder å vurdere behov for reguleringsplan for området.*
3. *Mulighetsstudien for Stalsberg skole vurderes videre og tas inn som grunnlag for vedlikeholds- og mindre rehabiliteringsprosjekter.*

Nye saker om forprosjekt for utbygging av Vikersund skole og om trafikale forhold ved Vikersund skole og Stalsberg skole behandles av hovedutvalg og kommunestyret høsten 2020. Samtidig legges det fram sak om videre prosess for eventuell sammenslåing av Buskerud og Enger skole hvor det foreslås å utrede fordeler og ulemper med ny, felles skole i Åmot (pedagogisk kvalitet, økonomi og samfunnsmessige konsekvenser). Det skal også redegjøres for ulike alternativer for lokalisering.

I økonomiplanen avsettes det 200 mill. kr i 2023 til skolebygg (Vikersund skole). Samlet framtidig investeringsbehov i kommunens skolebygg er større enn budsjettet investeringsramme i økonomiplanperioden, og det er behov for å se helhetlig på framtidig investeringsbehov sett opp mot dagens skolestruktur.

Uteområde barnehage

Oppgradering av uteområdet var inne med 1 mill. kr hvert år i perioden i forrige økonomiplan. I denne planen er det valgt og ikke prioritere uteområde for barnehagene.

8.3 Kultur

Kino

Dagens digitale løsning på Modum kino begynner å bli gammelt og det oppleves stadig feil på utstyret. Utstyret er kostnadsberegnet til 1 mill. kr. Investeringen prioriteres ikke i denne økonomiplanen.

8.4 Teknisk

Anleggslista

Følgende prosjekter finansieres av bevilgning til anleggsliste i 2021. Anleggslisten har en bevilgning i 2021 på 9,1 mill. kr.

Slokkeanlegg innsatslederbil	140 000
Kart og oppmåling	
Utstyr	125 000
Produksjon av vann	
Oppgradering av vannbehandlingshus og høydebasseng	400 000
Distribusjon av vann	
Vannledning Heggen og Øyaveien	2 358 000
Avløpsrensing	
Utstyr	240 000
Kloakknett	
Kloakknett Heggen og Øyaveien, pumpestasjoner	2 072 000
Vei	
Vei, veidekke, flomsikring, gangvei, trafikksikring, gatelys	3 380 000
Park og Friluftsliv	
Robotklippere	150 000
Gravplass	
Parkering Vestre Spone	235 000
SUM	9 100 000

Veianlegg

Kommunestyret vedtok i sak 118/16 at det skulle utredes en utvidelse av Øvregata og en utbedring av Døvikveien/Flataveien. Det ble avsatt 400 000 kr i K-sak 28/17 til prosjektering av utbedringene. Planarbeidene har startet opp.

Den nedre delen av Badeveien er åpnet og vedtatt ramme på prosjektet er 16 mill. kr. Bevilgning til veier fra 2020 med 10 mill. kr er en del av denne finansieringen.

Det avsettes ikke ytterligere midler til veier i økonomiplanen for 2021-2024.

Biler og maskiner

Kommunen disponerer et stort antall biler og maskiner som skiftes ut etter intervaller fastsatt i en utskiftingsplan som revideres årlig. Det budsjetteres med 3,3 mill. kr årlig. Det er i tillegg budsjettert med salg av biler med 500 000 kr årlig (salg av varige driftsmidler).

I 2021 anskaffes følgende biler og maskiner (beløp inkl.mva)

Vei – Traktor/redskapsbærer	2 500 000 kr
Vann – Tjenestebil	230 000 kr
Hjemmetjenesten – 5 tjenestebiler	<u>900 000 kr</u>
SUM	<u>3 630 000 kr</u>

Tidligere bevilgninger dekker 330 000 kr.

Gang- og sykkelvei

Modum kommune er sykkelbygd. Kommunestyret vedtok i sak 107/19 Sykkelstrategi for Modum kommune for perioden 2019-2028. Det skal utarbeides sykkelplan/trafikksikkerhetsplan for myke trafikanter på basis av sykkelstrategien. Gjeldende trafikksikkerhetsplan er for perioden 2012-2020. Planen skal revideres i 2021.

Gangvei langs Badeveien er slutført i 2020. Ved behandling av utbyggingsavtale for Haraldsrudhagan i F-sak30/19 ble det innført en praksis med at utbygger skal bidra med finansiering av nødvendig gang- og sykkelvei. Utbygger skal betale 50 000 kr pr. boenhet ved byggesøknad for den enkelte bolig.

I 2020 ble det foreslått finansiering av oppstart av reguleringsplanarbeid for framføring av gang- og sykkelvei langs Jarenveien, Refsalveien og Heggveien. Det budsjetteres med en ramme på 4 mill. kr årlig til gang- og sykkelveier i økonomiplanperioden.

Investerings- og oppgraderingsplan for formålsbygg

Systematisk vedlikehold og kartlegging av formålsbyggenes tilstandsgrad skal bidra til et verdibevarende vedlikehold. Disse prinsippene er nedfelt i strategiplanen for investeringer i formålsbygg og den årlige handlingsplanen. Strategiplan skal vedtas i 2020. Handlingsplan utarbeides årlig.

I henhold til planen budsjetteres det med 19 mill. kr inkl. mva. hvert år.

For 2021 budsjetteres med følgende prosjekt:

Prosjekt		Beløp inkl. mva
Fellestiltak	Utvikling andre behov	500 000
	Uforutsett strakstiltak	500 000
	Forbyggende brannsikkerhet	500 000
	Rådgivningstjenester	600 000
	Tilstandsanalyser	500 000
	El-bil lading - utførelse	1 000 000
	Uteområder/veier/plasser	300 000
Buskerud skole	Klasserom oppussing	600 000
	Asfaltering	300 000
Stalsberg skole	Takutbedring SFO	1 000 000
	Trafikale tiltak - planlegging	100 000
NMU	Læring- og mestringscenteret	600 000
Brunes barnehage	Takoverbygg barnevogner	200 000
Teknisk sentral	Asfaltering	400 000
Modum kulturhus	Vedlikehold	200 000
Furumo svømmehall	Rørombygging ifm oljekjele	500 000
	Vedlikehold	200 000
Vektergården	Familiens hus	11 000 000
SUM		19 000 000

Rådhus

Det er ikke avsatt midler til renovering av rådhus/nytt rådhus i økonomiplanperioden. Perioden benyttes til å utrede hva behovet er og hva som er beste løsning.

Tomtefelt/utviklingsområder næring

I økonomiplanperioden avsettes det ikke noe til tomtefelt og utviklingsområder for næring. Videreutvikling av næringsområdene på Skredsvikmoen og ved Vikersund nord er avhengig av kryss på Rv350 for å bli realisert. Bevilgning fra 2020 benyttes til videre utredning. Det blir fremmet egen sak når det foreligger planer for gjennomføring. Det forutsettes at kostnader ved utvikling av næringsområder blir dekket inn ved salg.

Ny bru Geithus

I forrige økonomiplan ble prosjektet budsjettert med 131 mill. kr. I sak 23/20 vedtok kommunestyret kostnadsramme for ny Geithus bru med tilhørende anlegg på 117 mill. kr inkl. mva. For å dekke inn dette kan budsjettet for 2021 reduseres til 26 mill. kr.

ROS-tiltak

Det avsettes 200 000 kr for årene 2022-2024 i investeringsbudsjettet for å finansiere tiltak som følge av vedtatt ROS-analyse.

Bårud renseanlegg

Det er behov for å oppgradere Bårud renseanlegg. Antall personer tilknyttet anlegget er økt og utløser krav om biologisk rensetrinn. Anslått kostnad er på 25 mill. kr og budsjetteres i 2022.

Reservevannforsyning

Utredning og planlegging av framtidig løsning for reservevann pågår. Det budsjetteres med 1 mill. kr til prosjektering i 2021 og 65 mill. kr til prosjektgjennomføring i perioden 2020-2024. Prosjektet fortsetter i 2025 og har nå et samlet kostnadsoverslag på 100 mill. kr. Kostnadsoverslag vil fremmes når en har mer detaljer på plass.

8.5 Finansiering

Tabell 8-2 Bevilgningsoversikt investering

mill.kr	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2020	2021	2022	2023	2024
1. Investeringer i varige driftsmidler	190,1	67,2	80,2	255,2	75,2
2. Tilskudd til andres investeringer	2,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4. Utlån av egne midler	0,0				
5. Avdrag på lån	0,0				
6. Sum investeringsutgifter	195,6	70,7	83,7	258,7	78,7
7. Kompensasjon for merverdiavgift	33,7	11,8	6,8	46,8	6,8
8. Tilskudd fra andre	0,2	2,3	0,3	2,3	0,3
9. Salg av varige driftsmidler	18,5	10,0	5,5	4,5	0,5
10. Salg av finansielle anleggsmidler					
11. Utdeling fra selskaper					
12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler					
13. Bruk av lån	133,2	36,6	61,1	195,1	61,1
14. Sum investeringsinntekter	185,6	60,7	73,7	248,7	68,7
15. Videreutlån	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
16. Bruk av lån til videreutlån	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
17. Avdrag på lån til videreutlån	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-10,5	-10,5	-10,5	-10,5	-10,5
19. Netto utgifter videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20. Overføring fra drift	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
21. Netto avsetninger/bruk av bundne investeringsfond					
22. Netto avsetninger/bruk av ubundet investeringsfond					
23. Dekning av tidligere års udekket beløp					
24. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	195,6	70,7	83,7	258,7	78,7
25. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0				

Tilskudd til andres investeringer

Kirken

Det budsjetteres med 500 000 kr årlig til vedlikehold av kirker.

Investering i aksjer og andeler i selskaper

Kommunal Landspensjonskasse har anslått at egenkapitalinnskudd for 2021 vil bli 3 mill. kr.

Det forutsettes at dette også gjelder for resten av økonomiplanperioden.

Tilskudd fra andre

Anleggsbidrag gangveier

Det budsjetteres med inntekt fra anleggsbidrag på gangveier med 300 000 kr for hvert år i økonomiplanen.

Vikersund Nord, kollektivknutepunkt

Det budsjetteres med refusjon av utgifter til kollektivknutepunkt med 2 mill. kr i 2021 og 2 mill. kr i 2023.

Salg av varige driftsmidler

Salg av tomter/eiendommer

I økonomiplanperioden planlegges det med salg av boligtomter i Melumenga, salg av tomter på Nedmarken og tomtsalg og anleggsbidrag i Vikersund nord. I tillegg skal kommunale bygg som ikke lenger er i bruk selges; Gustadmoen barnehage, Telesletta og Mårveien. Det budsjetteres med tomtsalg på 9,5 mill. kr i 2021, 5 mill. kr i 2022 og 4 mill. kr i 2023.

Salg av biler

Det budsjetteres med salg av biler med 500 000 kr hvert år i økonomiplanperioden.

Startlån

Forskrift om startlån fra Husbanken åpner for mer bruk av startlån til fullfinansiering og refinansiering ved boligkjøp. Relativt høye boligpriser i kommunen innvirker også på behov for samme låneopptak som i 2020. Det er mange søkere innen målgruppen.

Kommunen er nå gitt en generell adgang til å re-utlåne startlån som nedbetales ekstraordinært. Husbanken tillater imidlertid ikke at kommunen bruker slike innbetalinger til andre formål enn startlån.

Informasjon fra Husbanken til kommunene i forbindelse med koronakrisen er at flest mulig skal få hjelp til å beholde boligen sin gjennom krisen. Det må tas høyde for slike søknader i 2021, så det anbefales låneopptak på samme nivå som i 2020. Et låneopptak på 30 mill. kroner vil sammen med re-utlån av startlån sikre oss at kommunen kan bistå flere i målgruppen.

Det budsjetteres med avdrag på 10,5 mill. kr årlig som finansieres av innbetalte avdrag fra lånekunder.

Overføring fra drift

Det overføres driftsmidler til investeringsregnskapet med 10 mill. kr hvert år i økonomiplanperioden for å øke egenfinansieringen og dermed redusere lånebelastning.

Tabell 8-3 Oversikt gjeld og vesentlige langsiktige forpliktelser

mill.kr	Regnskap 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan		
				2022	2023	2024
Investeringslån 01.01	803	759	848,6	836,9	848,5	992,0
Lånopptak		133,2	36,6	61,1	195,1	61,1
Betalte avdrag	43,7	43,6	48,3	49,5	51,6	61,4
Investeringslån 31.12	759	848,6	836,9	848,5	992,0	991,7
Videreutlån 01.01	124	126	145,5	165	184,5	204
Lånopptak	20	30	30	30	30	30
Betalte avdrag	18	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Videreutlån 31.12	126	145,5	165	184,5	204	223,5
Vesentlige langsiktige forpliktelser			0	0	0	0

9. RÅDMANNENS FORSLAG

1. Med forbehold om Stortingets vedtak om skattøre, vedtas følgende satser for 2021:
 - Inntektsskatt for personlige skatteyttere: 12,15 %
 - For 2021 skal det skrives ut eiendomsskatt på kraftverk, vindkraftverk, kraftnettet og anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum. Jf. Eiendomsskattelovens § 3 bokstav c. Videre skrives det ut eiendomsskatt på næringsdelen (bygning og grunn) i de tidligere skattelagte verk/bruk, jf. andre ledd i overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§3 og 4. Eiendomsskatt utgjør 0,7 % av takstverdien.
2. Budsjett 2021 og økonomiplan 2021-2024 vedtas slik det framgår av rådmannens forslag med vedlagt talldel:
 - Bevilgningsoversikt – drift
 - Bevilgningsoversikt – investering
 - Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser
3. Betalingssetter 2021 fastsettes i henhold til økonomiplanens vedlegg 4 og 5.
4. Kommunestyret minner om at budsjettet er en bindende plan. Det forutsettes at formannskapet, hovedutvalgene og administrasjonen i tråd med gjeldende delegeringsreglement og økonomireglement styrer etter budsjettvedtakets intensjoner og påser at omdisponeringer samsvarer med dette.
5. Kommunen følger selvkostprinsippet ved beregning av årsavgift for vann og avløp. Det vil si at underskudd så vel som overskudd kan innhentes gjennom avgiftsendring i de påfølgende årene.
6. Kommunestyret godkjenner låneopptak i 2021 på 30 mill. kr til startlån (Husbanken) og 36,6 mill. kr til investeringer.
7. Kommunestyret anser kommunens likviditet som tilfredsstillende. Med normale løp for inntekter og utgifter, samt sikring av finansiering før oppstart av investeringsprosjekter, vil likviditetssituasjonen få tilfredsstillende utvikling i budsjettåret.
8. Mål for økonomiplanperioden vedtas i henhold til vedlegg 6.

Vikersund, 26.10.2020

Aud Norunn Strand
rådmann

Vedlegg 1: Talldel rådmannens forslag

Bevilgningsoversikt drift

(tall i mill kr)	Regnskap	Oppr bud	Budsjett	Økonomiplan		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1. Rammetilskudd	-395,2	-404,537	-407,030	-407,0	-407,0	-407,0
2. Inntekts- og formuesskatt	-390,40	-399,714	-414,447	-414,4	-414,4	-414,4
3. Eiendomsskatt	-17,90	-20,265	-20,265	-20,3	-20,3	-20,3
4. Andre generelle driftsinntekter	-35,80	-26,720	-19,135	-19,1	-19,1	-19,1
5. Sum generelle driftsinntekter	-839,3	-851,236	-860,877	-860,8	-860,8	-860,8
6. Sum bevilgninger drift, netto	789,0	798,531	798,514	795,6	792,9	790,4
7. Avskrivninger	49,6	50,330	50,400	50,4	50,4	50,4
8. Sum netto driftsutgifter	838,6	848,861	848,914	846,0	843,3	840,8
9. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-0,7	-2,375	-11,963	-14,8	-17,5	-20,0
10. Renteinntekter	-11,2	-10,500	-11,500	-11,5	-11,5	-11,5
11. Utbytter	-17,4	-17,300	-16,300	-16,3	-16,3	-16,3
12. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0,0	-				
13. Renteutgifter	21,4	25,100	26,700	27,3	27,8	31,9
14. Avdrag på lån	43,7	43,600	48,300	49,5	51,6	61,4
15. Netto finansutgifter	36,5	40,900	47,200	49,0	51,6	65,5
16. Motpost avskrivninger	-49,6	-50,330	-50,400	-50,4	-50,4	-50,4
17. NETTO DRIFTSRESULTAT	-13,8	-11,805	-15,163	-16,2	-16,3	-4,9
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
18. Overføring til investering		10,000	10,000	10,0	10,0	10,0
19. Netto avs/bruk av bundne driftsfond	3,2	-4,968	-2,350			
20. Netto av/bruk av disposisjonsfond	10,6	6,773	7,513	6,2	6,3	-5,1
21. Dekning av tidligere års merforbruk						
22. Sum disp./dekn.av netto driftsresultat	13,8	11,805	15,163	16,2	16,3	4,9
23. Fremført til inndekn.senere år (merforbruk)						

mill. kr		Regnskap	Oppr. Bud	Budsjett	Økonomiplan		
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
Fellesposter	Ramme	-16,6	45,640	27,045	27,0	27,0	27,0
Sentraladministrasjon	Ramme	51,4	52,882	53,567	52,8	52,5	52,8
Undervisning	Ramme	291,2	263,449	265,311	265,3	265,3	265,3
Helse og sosial	Ramme	407,1	365,931	380,350	380,3	380,3	380,3
Kultur	Ramme	27,1	23,344	23,381	22,0	22,0	22,0
Teknisk	Ramme	28,8	47,285	48,860	48,2	45,8	43,0
Sum	Ramme	789,0	798,531	798,514	795,6	792,9	790,4

Bevilgningsoversikt investering

mill.kr	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan		
			2022	2023	2024
1. Investeringer i varige driftsmidler	190,1	67,2	80,2	255,2	75,2
2. Tilskudd til andres investeringer	2,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4. Utlån av egne midler	0,0				
5. Avdrag på lån	0,0				
6. Sum investeringsutgifter	195,6	70,7	83,7	258,7	78,7
7. Kompensasjon for merverdiavgift	33,7	11,8	6,8	46,8	6,8
8. Tilskudd fra andre	0,2	2,3	0,3	2,3	0,3
9. Salg av varige driftsmidler	18,5	10,0	5,5	4,5	0,5
10. Salg av finansielle anleggsmidler					
11. Utdeling fra selskaper					
12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler					
13. Bruk av lån	133,2	36,6	61,1	195,1	61,1
14. Sum investeringsinntekter	185,6	60,7	73,7	248,7	68,7
15. Videreutlån	30,0	30,0	30,0	30,0	30,0
16. Bruk av lån til videreutlån	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0	-30,0
17. Avdrag på lån til videreutlån	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-10,5	-10,5	-10,5	-10,5	-10,5
19. Netto utgifter videreutlån	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20. Overføring fra drift	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
21. Netto avsetninger/bruk av bundne investeringsfond					
22. Netto avsetninger/bruk av ubundet investeringsfond					
23. Dekning av tidligere års udekket beløp					
24. Sum overføring fra drift og netto avsetn	195,6	70,7	83,7	258,7	78,7
25. Fremført til inndekning i senere år (udekket)	0				

		Budsjett 2020	Budsjett 2021	Økonomiplan		
(tall i mill kr)		2020	2021	2022	2023	2024
Sentraladm	Digitalisering	4,7	4,8	4,6	4,6	4,6
Undervisning	Skoler				200,0	
	Uteområde barnehager	1,0				
Kultur						
Teknisk	Anleggslista	9,1	9,1	9,1	9,1	9,1
	Veianlegg	10,0				
	Biler og maskiner	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
	Gang- og sykkelveier	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
	Invest/oppgr.plan formål	19,0	19,0	19,0	19,0	19,0
	Ambulansesentral/lokal	48,0				
	Rådhus	0,0				
	EPC	14,8				
	Tomtefelt/utv. omåder n	10,0				
	Ny bru Geithus	65,0	26,0			
	Bård rensanlegg			25,0		
	ROS-tiltak	0,2		0,2	0,2	0,2
	Reservevannskilde	1,0	1,0	15,0	15,0	35,0
	Sum investeringer		190,10	67,20	80,20	255,20

Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

mill.kr	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Investeringslån 01.01	803	759	848,6	836,9	848,5	992
Lånopptak		133,2	36,6	61,1	195,1	61,1
Betalte avdrag	44	43,6	48,3	49,5	51,6	61,4
Investeringslån 31.12	759	848,6	836,9	848,5	992	991,7
Videreutlån 01.01	124	126	145,5	165	184,5	204
Lånopptak	20	30	30	30	30	30
Betalte avdrag	18	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Videreutlån 31.12	126	145,5	165	184,5	204	223,5

Vedlegg 2: KOSTRA - utvalgte nøkkeltall

	Modum			Gruppe 07	Buskerud	Landet
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Finansielle nøkkeltall						
Brutto driftsresultat i % av bto driftsinnt.	1,6	0,7	-0,2	0,8	0	0,3
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinnt	2,1	1,6	1,2	1,4	1,1	1,5
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinnt	92,6	87,1	80,7	121,5	111,8	111,0
Arbeidskapital (eks.premieavvik) i % av brutto driftsinntekter	18,8	17,5	10,9	18,2	14,6	20,6
Frie inntekter i kroner per innbygger	52 068	53 352	55 594	54 708	56 414	57 316
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	41 649	45 876	42 536	78 317	70 535	80 878
Prioritering						
Netto driftsutg pr innb. 1-5 år , barnehager	150 800	160 127	177 887	155 399	162 629	163 025
Netto driftsutg til grunnskole, pr innb 6-15 år	114 164	111 232	111 022	110 611	111 562	117 107
Netto driftsutg per innb 0-22 år, barnevern	11 697	9 586	8 792	7 042	8 658	8 393
Netto dr.utg til adm. og styring pr. innb.	3 902	4 266	4 180	4 334	4 460	4 606
Dekningsgrad						
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	89,6	90,2	92	91,8	91	92,4
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,1	8,6	8,9	7,3	8,2	7,8
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere	9,5	10,7	10,7	10,1	11	11,2
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere	11,5	11	11,5	8,4	10,3	9,6
Andel plasser i enerom i PO-institusjoner	100	100	100	88,8	93,1	91
Andel innb. 80 år+ som bor på institusjon	10	11,6	11,3	10,6	10,1	11,9
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggerne 20-66 år	4,3	4,3	5	3,3	4	3,9
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år*	6,1	4,5	4,6	3,7	3,8	3,8
Kommunalt disponerte boliger pr 1000 innb	27	27	26	15	20	21
Årsv i brann- og ulykkesvern pr 1000 innb	0,36	0,36	0,43	..	0,5	0,72

	Modum			Gruppe 07	Buskerud	Landet
	2017	2018	2019	2019	2019	2019
Produktivitet/enhetskostnader						
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	203 112	217 640	243 313	210 180	233 560	224 185
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss , per elev	115 429	116 019	116 260	119 182	120 704	126 221
Gjennomsnittlig gruppestørrelse,ordinær undervisning	16,1	17,6	16,6	16,6	16,6	15,8
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 264 469	1 158 725	1 260 200	1 241 956	1 346 732	1 284 217
Årsgebyr for vannforsyning (gjelder rapporteringsåret+1)	3 017	3 208	3 208	3 429	3 876	3 739
Årsgebyr for avløpstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	5 389	5 700	5 700	4 818	4 615	4 142
Årsgebyr for avfallstjenesten (gjelder rapporteringsåret+1)	2 525	2 682	2 682	2 628	2 561	2 851
Netto driftsutgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	150 990	164 337	189 941	154 787	187 183	173 575

Vedlegg 3: Budsjett for tilsyn og kontroll

Modum kommune Kontrollutvalget

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 20/00226-3
Saksbehandler Gunhild Irene Berg

Budsjett 2021 for kontrollarbeidet i Modum kommune

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Modum kommune	18.09.2020	51/20

Kontrollutvalget i Modum kommune har behandlet saken i møte 18.09.2020 sak 51/20

Møtebehandling

Budsjett vedtatt etter diskusjon om innsparing i kommunen sett opp mot kontrollutvalgets arbeid.

Votering

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt

Vedtak

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 1 771 500 bevilges som budsjetttramme 2021 for kontrollarbeidet.

	Budsjett 2021
Kontrollutvalget	151 500
Sekretariatet	206 000
Revisjonen	1 414 000
Sum for kontrollarbeidet	1 771 500

2. I samlet budsjetttramme 2021 inngår kr 88 000 til revisjon av kommunens foretak
3. Kontrollutvalgets oversender saken til kommunedirektøren for videre behandling i formannskapet og kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapets innstilling til kommunestyret.

BUDSJETT 2021 FOR KONTROLLARBEIDET I MODUM KOMMUNE

Forslag til vedtak/innstilling:

1. Kontrollutvalget anbefaler at kr 1 771 500 bevilges som budsjетtramme 2021 for kontrollarbeidet.

	Budsjett 2021
Kontrollutvalget	151 500
Sekretariatet	206 000
Revisjonen	1 414 000
Sum for kontrollarbeidet	1 771 500

2. I samlet budsjетtramme 2021 inngår kr 88 000 til revisjon av kommunens foretak
3. Kontrollutvalgets oversender saken til kommunedirektøren for videre behandling i formannskapet og kommunestyret. Kontrollutvalgets forslag følger formannskapets innstilling til kommunestyret.

Vedlegg:

1. Brev av 21.08.2020 fra Viken kommunerevisjon
2. *Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, vedtatt i kommunestyret 16.03.2020, sak 13/20.*
3. *Kommunestyresak 10/20 - Saksprotokoll Budsjett 2020 for kontrollvirksomheten*

Saksframstilling:

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjетtramme for kontrollarbeidet skal følge formannskapets innstilling til kommunestyret.

Budsjетtforslaget er delt inn i kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretariats-funksjonen og revisjonen. Det er nytt i år med et budsjетtforslag for kontrollutvalgets egen virksomhet. En vurdering av ovenstående bestemmelse tilsier at budsjett for kontrollutvalgets egen virksomhet bør inngå i saken.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Disse postene består av kontrollutvalgets godtgjørelser, bevertning i møter og andre driftsutgifter, i tillegg til kurs/opplæring og uforutsette oppgaver. Utgiftene til kontrollutvalget avhenger av antall møter og deltakelse på kurs/opplæring. For 2021 legges det til grunn for 7 møter.

Godtgjørelse til kontrollutvalget er basert på *Forskrift om folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder, vedtatt i kommunestyret 16.03.2020, sak 13/20.*

Godtgjøring inkluderer leder- og møtegodtgjørelse, samt tapt arbeidsfortjeneste.

Kurs og opplæring består av den årlige kontrollutvalgskonferansen hvor det er tatt høyde for at alle medlemmene skal kunne delta. I tillegg inngår det i summen annen opplæring, som f.eks. en dagsamling.

Reiseutgifter omfatter kjøregodtgjøring til møter samt reise til kurs på Gardermoen.

I tillegg er det lagt inn kr 20 000 kr til uforutsette oppgaver. Det er viktig for kontrollutvalget at det i budsjettet tas høyde for at det kan oppstå uforutsette situasjoner, slik som for eksempel henvendelser fra innbyggere, mediasaker og mistanke om misligheter, som må følges opp – for eksempel i form av flere møter.

Sekretariatsfunksjonen

Viken kontrollutvalgssekretariat IKS startet opp 01.07.2020, og Kontrollutvalgs-sekretariatet i Buskerud og omegn IS har gått inn i her.

Representantskapet i selskapet skal vedta en ramme for virksomheten, og dette blir etter planen behandlet i representantskapets møte i november. Foreløpig foreligger kun administrativt forslag som vil bli forelagt selskapets styre (som velges i representantskapets møte 10.9.2020).

For Modum kommune utgjør budsjettet kr 206 000 for 2021. Dersom det skulle bli endringer i budsjettet for Viken kontrollutvalgssekretariat IKS og kommunens andel, så vil sekretariatet informere om dette.

Revisjonen

Anslag på revisjonshonorar for 2021 er basert på forutsetningene i økonomiplanen for Viken kommunerevisjon IKS for 2019-2022.

Det fremgår av vedlagte brev fra revisor at det bør budsjetteres med følgende:

Regnskapsrevisjon	Forvaltningsrevisjon	Andre tjenester	Totalt
336 500	615 000	374 500	1 326 000

Regnskapsrevisjon omfatter oppgaver som fremgår av *Plan for revisjon mv.*

Omfanget av forvaltningsrevisjonen avhenger av bestillinger fra kontrollutvalget.

Andre tjenester er de tjenester som verken er regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon, herunder særattestasjoner, blant annet bekreftelse av kommunens grunnlag for krav om momskompensasjon. I tillegg kommer forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen, eierskapskontroll, faglig veiledning, eventuelle undersøkelser som revisjonen utfører, møter i kommunestyret, kontrollutvalget osv.

Så langt det er forenlig med revisors oppgaver som kommunens revisor og kontrollutvalget er innforstått med dette, vil vi også kunne utføre administrativ bistand etter nærmere avtale med administrasjonen.

Anslaget på revisjonshonorar for kommunens foretak utgjør kr 88 000 og fordeles som følger:

Modum boligeiendom KF: kr 52 000

Modum kraftproduksjon KF: kr 36 000

Anslaget gjelder kun regnskapsrevisjon. Øvrige tjenester kommer i tillegg.

Revisjonens totale budsjett utgjør etter dette kr 1 414 000.

Eventuelle endringer i budsjettet må skje i samråd med kontrollutvalget.

Totalt

Det samlede forslaget er som følger:

	Poster	Budsjett 2021	Budsjett 2020
Kontrollutvalget	Godtgjørelser kontrollutvalget	75 000	80 000
	Arbeidsgiveravgift (14,1 %)	10 500	11 000
	Reiseutgifter/kjøregodtgjørelse	4 000	
	Beverting i møter	2 000	2 000
	Kurs og opplæring	40 000	
	Uforutsette oppgaver – disponibelt for kontrollutvalget	20 000	
Sum		151 500	93 000
Sekretariatet		*206 000	200 000
Revisjonen		1 414 000	1 794 000
Sum totalt		1 771 500	2 087 000

*) Ikke behandlet i representantskapet

Sekretariatet foreslår at kontrollutvalget slutter seg til ovenstående, i form av et vedtak som behandles videre i kommunen.

RETT UTSKRIFT
DATO 22.september.2020

Vedlegg 4: Endring i betalingssetter

UNDERVISNING

1. Barnehager

Sats per måned:

	2020	2021
Maksimalpris 100 %	3 135 kr	3 230 kr
Maksimalpris 80 %	2 550 kr	2 580 kr
Maksimalpris 60 %*	1 930 kr	1 940 kr

*)Gjelder for eksisterende barn med 60%-plass.

2. SFO

Sats per måned:

	2020	2021
Full plass – morgen og ettermiddag	3 135 kr	3 290 kr
Per morgen hver uke	210 kr	220 kr
Per ettermiddag hver uke	420 kr	440 kr

3. Felles gebyrer og moderasjoner

- 30 % søskenmoderasjon for 2. barn, 50 % for de øvrige. Dette gjelder på tvers av SFO og barnehage.
- Kostpenger betales ut fra plasstørrelse og tilbud ved den enkelte tjeneste
- Enkeltdager kan kjøpes for 300 kroner.
- Gebyr ved for sen henting er 400 kroner per påbegynte halvtime.

KULTUR

1. Furumo

Veiledende priser Furumo svømmehall – gjeldende fra 1.1.2021

Administrasjonen gis fullmakt til å innvilge rabatter og lage tilbudspakker for å stimulere til økt besøk i perioder med lavt besøk.

Prisliste

	Pris 2020 (sist justert 2018)	Pris 2021
Ordinære billetter		
Barn (under 3 år) inkl bleie	40	45
Barn	70	75
Ungdom	80	85
Honnør/student	85	95
Voksen	105	115
Faste rabatter		
Familierabatt - fastsettes ut fra dag og sesong (min. 10 kr i rabatt pr billett ved 3 personer eller mer)		
Morgenbad (0600-0900) 15 kr i rabatt på ordinær billett		
Klippekort, 12 klipp, pris som 10 ordinære billetter		
Månedskort		
Barn (under 3 år) inkl bleie	1500/år	150/mnd
Barn	2300/år	250/mnd
Ungdom	3000/år	300/mnd
Honnør/student	3000/år	325/mnd
Voksen	3500/år	350/mnd
Årskort m/12 mnd binding		
Betalt for 10 mnd - får 2 gratis mnd (avtalegiro)		
Familierabatt årskort: En voksen betaler full pris. Ytterligere årskort for familie får 25 % rab.		

Åpningstider høysesong (fra skolestart til påske)

Mandag	0600	1600
Tirsdag	0900	2100
Onsdag	0600	2100
Torsdag	0900	2100
Fredag	0600	2100
Lørdag	1000	1700
Søndag	1000	1700

Administrasjonen gis fullmakt til å justere åpningstider i lavsesong (fra påske og fram til skolestart) for å tilpasse driftsnivå etter behov.

Vedlegg 5: Gebyrregulativ teknisk sektor

1. Kart og oppmåling

- **GEBYR ETTER LOV OM EIENDOMSREGISTRERING**
- BYGGESAKSBEHANDLING, UTSLIPPSSAKER, PLAN- OG DISPENSASJONSSAKER I MEDHOLD AV PLAN- OG BYGNINGSLOVEN OG JORD/SKOGLOVEN.
- KONSESJON VED ERVERV AV FAST EIENDOM, SAMT DELING AV LANDBRUKSEIENDOM I SAMSVAR MED FORSKRIFT OM GEBYR FOR BEHANDLING AV KONSESJONSSAKER M.V.
- GEBYR OG TIMESATSER FOR YMSE TJENESTER

Følgende gebyr er unntatt for mva. Prisene ble sist endret i 2020.

1.1 Oppretting av matrikkelenhet

1.1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn

Areal i m ²	Sats 2020	Sats 2021
0-2 000	20 440	21 115
2 000-5 000	27 150	28 046
Deretter pr. 1 000 m ² for areal 5 000 – 20 000 m ²	1 560	1 612

Ved fradeling av 5 eller flere parseller i samme forretning gis det 10% reduksjon i gebyret fra første parsell.

For areal over 20 000 m² betales gebyr etter medgått tid. Minstegebyr 48 000 kr.

Ved fradeling av tilleggsareal til eksisterende matrikkelenhet betales gebyr i henhold til punkt 1.3.

1.1.2 Oppretting av uteareal på eierseksjon

Areal i m ²	Sats 2020	Sats 2021
0 -250	6 210	6 415
251-500	7 750	8 006
501-1000	10 850	11 208
1001-2000	13 940	14 400

Deretter kr 630,- pr. overskytende da.

1.1.3 Oppretting av anleggseiendom

Gebyr for oppretting av anleggseiendom faktureres etter medgått tid.

1.1.4 Registrering av jordsameie

Gebyr for registrering av eksisterende jordsameie faktureres etter medgått tid.

1.1.5 Oppretting av matrikkelenhet uten fullført oppmålingsforretning

Gebyrsats for utsatt oppmålingsforretning 1 000 kr. Gebyret gjelder oppretting av en eiendom før oppmåling i marka er gjennomført og der man ønsker et gnr/bnr så snart som mulig.

I tillegg kommer gebyr for å utføre oppmålingsforretning.

1.1.6 Avbrudd i oppmålingsforretning eller matrikulering

Gebyr for utført arbeid når saken blir trukket før den er fullført, må avvises eller ikke lar seg matrikkelføre på grunn av endrede hjemmelsforhold, settes til 1/3 av gebyrsatsene.

1.2 Grensejustering

1.2.1 Grunneiendom

<i>Areal i m²</i>	<i>Sats 2020</i>	<i>Sats 2021</i>
0-250	8 550	8 832
251-500	10 850	11 208

1.2.2 Anleggseiendom

Gebyr for justering av volumet av anleggseiendom faktureres etter medgått tid.

1.3 Arealoverføring

1.3.1 Grunneiendom

Ved arealoverføring skal oppmålingsforretning og tinglysing gjennomføres. Arealoverføring utløser dokumentavgift. Dette gjelder ikke arealoverføring til vei - og jernbaneformål.

<i>Areal i m²</i>	<i>Sats 2020</i>	<i>Sats 2021</i>
0-250	8 550	8 832
251-500	10 850	11 208

Deretter kr 680,- pr. overskytende 500m².

1.3.2 Anleggseiendom

Gebyr for oppretting av anleggseiendom faktureres etter medgått tid.

1.4 Klarlegging av eksisterende grense der grensen tidligere er koordinatbestemt ved oppmålingsforretning.

<i>Antall punkt</i>	<i>Sats 2020</i>	<i>Sats 2021</i>
Inntil 2 punkter	4 700	4 855
Deretter pr. punkt	780	806

1.5 Klarlegging av eksisterende grense der grensen ikke tidligere er koordinatbestemt eller klarlegging av rettigheter.

<i>Antall punkt</i>	<i>Sats 2020</i>	<i>Sats 2021</i>
Inntil 2 punkter	6 200	6 405
Deretter pr. punkt	2 340	2 417

Gebyr for klarlegging av rettigheter faktureres etter medgått tid.

1.6 Seksjonering/reseksjonering av eiendom:

<i>Antall seksjoner</i>	<i>Sats 2021</i>
1-4 seksjoner	8 000
5-10 seksjoner	12 000
Fra og med 11 seksjoner	Tillegg på 500 kr pr. seksjon

1.7 Oppmålingsforretning over større sammenhengende arealer

For arealer til landbruks-, fritids- og andre allmenne formål m.m. betales gebyr etter anvendt tid.

1.8 Matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn

Gebyr for matrikulering av eksisterende umatrikulert grunn faktureres etter medgått tid. Minstegebyr er kr 10 000.

1.9 Privat grenseavtale

Gebyr etter medgått tid.

1.10 Salg av digitale kartdata, alle baser inkludert:

	<i>Sats 2021</i>
Grunnavgift for uttak av data	Pris fastsettes av
Digitale kartdata i FKB-B kvalitet	geovekstforum
Fastmerker målt etter 1987, inkl. skisse	i det enkelte tilfelle.

1.11 Utstedelse av matrikkelbrev:

Matrikkelbrev inntil 10 sider: Kr. 175

Matrikkelbrev over 10 sider: Kr. 350

1.12 Betalingsbestemmelser

Gebyret kan innkreves forskuddsvis. Betalingen skjer etter gjeldende regulativ på rekvisisjonstidspunktet. Ved omfattende grensemerking kan merkemateriellet beregnes særskilt. Merverdiavgift beregnes ikke, jfr. Skattedirektørens rundskriv av 6. mars 1970.

1.13 Beregning av gebyrer

Gebyrer skal beregnes etter rimeligste måte, og er ikke momspliktige. Hvis gebyrregulativet gir åpenbart urimelige resultater, kan kommunen fastsette skjønnsmessige beløp.

2. Byggesaker

Kommunen kan redusere gebyr som er åpenbart urimelig i forhold til det arbeid og de kostnader kommunen har hatt med saken. Gebyrfastsettelsen i den enkelte sak kan ikke påklages, da den kun er oppfølging av regulativet. Kommunens avgjørelse av søknad om reduksjon av gebyr kan påklages.

Av byggesaksgebyret skal ca. 10 % dekke kostnadene med tilsyn, jfr. Pbl § 33-1.

Fakturering av gebyr for ferdigattest gjøres samtidig som gebyr for byggesak sendes ut. Lag og foreninger kan få 30 % gebyrreduksjon.

I saker der gebyr beregnes etter medgått tid, settes timesatsen til 1 300 kr/time.

Punkt Nr.	Henv. til lov i plb		Sats 2020	Sats 2021
2.1		Nabolister og situasjonskart – se pkt 8.1.	600	0
2.2	§20-3, §20-4	Mangelfulle søknader Der innkommende søknader er så mangelfulle at de ikke kan behandles og må sendes i retur.		2 280
2.3	§20-4, §20-3	Fasadeendring		6 050
2.4	§ 20-4 § 20-3	Garasjer, uthus.lager,driftsbygninger, konstruksjoner i landbruket, 50-200 m ² Driftsbygninger 200-1000 m ² engangsgebyr på Deretter pr. påbegynt 500 m ²	7 300 12 000 7 300	7 300 13 200 5 000
2.5	§ 20-3	For en boenhet/fritidsbolig Boligbygg med flere boenheter (Som for en boenhet for den første boenheten deretter for hver boenhet)	20 000 10 000	20 000 11 000
2.6	§ 20-3	Industri, kontor, forretningsbygg, serviceanlegg,		

		skole, barnehage, institusjoner, lager m.m. inntil 1 000 m ² .	28 000	28 000
		Deretter pr. påbegynt 500m ²	14 000	10 000
2.7	§ 20-3	Moduler for varig opphold, modulrigg for beboelse, hus på hjul.	10 500	10 500
2.8	§ 20-4 § 20-3	Tilbygg, påbygg og ombygging og fasadeendring		
		inntil 50 m ²	5 500	6 050
		50-250 m ²	10 000	11 000
		250-500 m ²	16 000	17 600
		Deretter pr påbegynt 500 m ²	5 000	5 000
2.9	§ 20-4 § 20-3	For tiltak i denne kategorien er gebyret: <ul style="list-style-type: none"> • Tekniske installasjoner. • Private og offentlige VA-ledninger m.v. • Veier, grave- og fyllingsarbeider, enkle løsmasse- og fjellarbeider i dagen. • Innhegning mot vei. • Forstøtningsmurer • Bruksendring uten bygningsmessige endringer. • Skilt og reklame • Svømmebasseng • Brygge 	5 500	6 050
2.10	§ 20-3	Rehabilitering av skorstein	3 750	3 750
2.11	§20-3	For tiltak i denne kategorien er gebyret: <ul style="list-style-type: none"> • Søknad om separat avløpsanlegg (Gebyr for utslippstillatelse etter forurensingsforskriften kommer i tillegg). • Støyskjerm, parkeringsplasser, tunneler og kulverter. • Riving av bygning, konstruksjon eller anlegg. • Bruksendring med bygningsmessige endringer. 	8 400	8 400
2.12	§ 19	Der søknad om tiltak medfører at det må gis dispensasjon i forhold til lov, forskrift eller offentlig vedtak og dette krever politisk behandling er gebyret:	13 500	13 500
		For dispensasjoner av mindre karakter og behandling er delegert til rådmannen, er gebyret:	4 400	4 400
2.13	SAK 10 §9-2	Lokal godkjenning til selvbygger	2 200	2 200
2.14	§20-3	Rammesøknad: For rammetillatelse betales 90% av grunntakst. For første igangsettelse betales 20% av grunntakst. For oppdelt igangsettelse betales 10% av grunntakst per gang etter første gang.		
2.15	§20-3 §20-4	Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest Ferdigattest for rehabilitert pipe	2 200	2 200

2.16	§20-3 §20-4	Endringssøknad faktureres etter medgått tid, men maks 50 % av fullt behandlingsgebyr.		
2.17		Ved avslagsvedtak betales fullt behandlingsgebyr		
2.18	§20-3 og § 32	Dersom et arbeid igangsettes før tillatelse er gitt, ilegges et tilleggsgebyr på fullt behandlingsgebyr, men minst 12 500 kr		
2.19	§20-4 og § 32	Dersom et arbeid igangsettes før tillatelse er gitt, ilegges et tilleggsgebyr på fullt behandlingsgebyr, men minst 5 500 kr, gjelder også forstøtningsmurer etter §20-3		
2.20	§20-3 §20-4	Merarbeid i forbindelse med ferdigattest/midlertidig brukstillatelse vedrørende et tiltak som er tatt i bruk uten midlertidig brukstillatelse eller ferdigattest, faktureres etter medgått tid, men minst 5 500 kr.		
2.23		Kartajour		
		Bolig og andre større bygg	2 500	3 500
		Tilbygg hvor verken samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) er over 50 m ² .	1 250	1 500
		Frittliggende bygning som ikke skal brukes til beboelse hvor verken samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) er over 50 m ² .	1 250	1 500

3. Søknad om deling og evt. konsesjonsbehandling av eiendom

Pris kr/sak. Prisen ble sist endret i 2020. For jord- og konsesjonslovbehandling fastsettes maksimalgebyret igjennom statsbudsjettet.

Tjeneste	Sats 2020	Sats 2021
1. Søknad om deling etter Plan- og bygningsloven	4 400	4 550
2. Behandling av delingssøknad etter Jordloven	2 000	2 000
3. Søknad om konsesjon, polisk behandling	5 000	5 000
4. Søknad om konsesjon, delegert vedtak	3 000	3 100

4. Søknad om utslippstillatelse

Kommunen behandler utslippstillatelse for avløpsrenseanlegg større enn 50 og opp til 2000 personekvivalenter (pe). Grensen for mer omfattende saksbehandling går ved 50 pe. Tjenesten inkluderer forhåndskonferanse og en eventuell befaring.

Tjeneste	Sats 2020	Sats 2021
1. Søknad om utslipp mellom 50 og 200 pe, forurensningsforskriftens § 13-4.	33 000	34 100

2. Søknad om tillatelse til utslipp av oljeholdig avløpsvann, forurensningsforskriftens § 15-4.	8 500	9 000
3. Søknad om tillatelse til påslipp til kommunalt avløpsnett, forurensningsforskriftens § 15A-4.	8 500	9 000

5. Plansaksbehandling

Gebyr kreves ved behandling av alle reguleringsplaner utarbeidet i privat regi. Kommunen kan kreve behandlingsgebyr der vi selv er planleggere, men en privat utbygger forårsaker behovet for plan/planendring.

For tjenestene dekker kommunen avertering til offentlig ettersyn og ved ferdiggodkjenning.

Planlegger/tiltakshaver averterer selv oppstart av planarbeidet. Behandling av plan kan ikke påregnes før gebyr er registrert innbetalt.

Pbl-paragraf	Hovedformål	Omfang	Sats 2020	Sats 2021
§ 12-3	Boligbebyggelse	inntil 6 tomter/10 dekar	53 000	55 000
	”	6-12 tomter/20 dekar	63 000	65 000
	”	13-20 ” / 30 ”	76 000	79 000
	”	Større boligfelt	91 000	94 000
	Sentrumsområde	Inntil 10 dekar	83 000	86 000
	”	Større område	98 000	101 000
	Råstoffutvinning	Inntil 25 dekar	63 000	65 000
	”	Større område	83 000	86 000
	Annen arealbruk	Inntil 5 dekar	53 000	55 000
	”	5-25 dekar	63 000	65 000
	”	Større plan	76 000	79 000
§§ 4-1 og 4-2	Konsekvensutredning	Kommunal myndighet	25 % av §12-3	25 % av §12-3
§ 14	”	Ekstern myndighet	25 % av §12-3	25 % av §12-3
§ 2-1	Digitalisering	25 % av gebyr		
§ 12-14	Mindre endring	Politisk behandling	23 000	24 000
	”	Fullmakt	15 000	16 000
§§ 19-1 og 1.8	Dispensasjon	Der søknad om tiltak medfører at det må gis dispensasjon i forhold til lov, forskrift eller offentlig vedtak, og dette krever politisk behandling er gebyret:	13 500	15 500
			4 400	5 000

		For dispensasjoner av mindre karakter og behandlingen er delegert til rådmannen, er gebyret:		
--	--	--	--	--

Kommunen stiller krav til planer foreliggende på digitalt format i henhold til gjeldende SOSI standard, som pr. dato er versjon 4.1, ved 1.gangs behandling.

Kommunen tilbyr digitalisering av ikke-vektoriserte planer forutsatt kapasitet. Leveranser av vektoriserte planer som ikke tilfredsstiller standardkravet kan digitaliseres av kommunen og faktureres etter medgått tid, jfr. gebyrregulativets pkt. 7

Ved utarbeidelse av digitale reguleringsplaner kommer i tillegg kostnader ved leveranse/mottak av kartdata, jfr. gebyrregulativets pkt. 1.9 salg av digitale kartdata.

6. Frikjøp av parkeringsplasser

Utbyggere som ikke klarer å oppfylle parkeringskravet på egen eiendom i sentrumsområder kan etter avtale med kommunen frikjøpe parkeringsplasser. Innbetalte beløp kan bare benyttes til opparbeidelse av offentlige parkeringsplasser. Plassene trenger ikke være i nærheten av rettighetshaver og gjelder ikke konkrete plasser. Pris eks. mva.

Tjeneste	Sats 2020	Sats 2021
Frikjøpt parkeringsplass pris pr. plass	Kr 90 000	Kr 100 000

7. Ikke-momsbelagte forvaltningstjenester

Denne timesatsen benyttes for forvaltningsoppgaver kommunen utfører og som iht. dette regulativ skal belastes tiltakshaver.

Tjeneste	Sats 2020	Sats 2021
Timelønn	Kr 880	Kr 1 000

Kommunen tilbyr plott i forbindelse med saksbehandling etter følgende satser:

Tjeneste	Format A2	Format A 1	Format A 0
Svart/hvitt	50	100	150
Farge	150	300	400

Situasjonskart ligger ute på vår web-innsynsløsning for kart på kommunens hjemmeside og kan tas ut gratis der:

<http://kart3.nois.no/modum/Content/Main.asp?layout=modum&time=1393857412&vwr=asv>

Utskrifter og plott levert av kommunen vil inngå som et tillegg i saksbehandlingsgebyret.

8. Tjenester ved teknisk etat

Tjenestene er mva. pliktige og er oppgitt med mva.

8.1 Attester

Punktet er omarbeidet og priset på ny måte i 2021. Tjenesten gjelder levering av offentlig dokumentasjon fra arkiv til eiendomsmeglere og andre. Prisen er i kr pr. oppdrag og for en eiendom.

Tjeneste	Sats 2020	Sats 2021
Eiendomsmeglerpakke		3 000
Godkjente bygningstegninger		600
Gjeldende arealplaner med bestemmelser		500
Små avløpsanlegg, utslippstillatelse		500
Situasjonskart		500
Matrikelbrev/Målebrev		500
Midlertidig brukstillatelse og ferdigattest		500
Seksjonering		500
Pipe og ildsted		500
Vann, avløp og vei, tilknytningstillatelse		500
Restanser kommunale avgifter		500

8.2 Oppmålingsteknisk bistand

Tjeneste	Sats 2020	Sats 2021
Timelønn	Kr 850	Kr 1 000
Timesats, elektronisk måleutstyr	Kr 630	Kr 650

9. Fellingsavgift hjortevilt

	Sats 2020	Sats 2021
Elg, ungdyr/voksen	562	562
Elg, kalv	331	331
Hjort, ungdyr/voksen	430	430
Hjort, kalv	261	261

Avgiften er statlig regulert og maksimalsatsene vedtas i statsbudsjettet. Satsene for 2021 ligger i forslag til statsbudsjett.

10. Kommunale eiendomsavgifter generelt

Minste gebyrenhet er en separat boenhet som defineres som bolig med ett eller flere rom, separat inngang, og egen kjøkkendel. Denne definisjonen er lagt til grunn ved fastsettelsen av eiendomsavgiftene. Regler for fastsettelse av gebyrene finner du i forskrift om **Vann- og avløpsgebyrer i Modum kommune**. Trykk på linken for å lese informasjon om tilknytning til offentlig vann og avløpsnett og gebyrer.

Modum kommune gir fra 2021 muligheten for å dele opp fakturaene. Antall fakturaer pr. år kan være 1, 2, 4 eller 12, men standard hvis det ikke er gitt noen beskjed er en (gebyr under 1 000 kr) eller to terminer.

10.1 Vann- og kloakkgebyrer

Prisene ble sist endret i 2019. Avgiftene er mva. pliktige. Prisene er oppgitt inkl. mva.

10.2 Avgift etter stipulert forbruk

Vann:

Bruksareal	Stipulert forbruk m ³ /år
0-60 m ²	250
60-160 m ²	330
160-240 m ²	600

Avgift betales i forhold til enhetspris for vann (kr/m³) angitt i punkt 10.2.1.

Kloakk:

Bruksareal	Stipulert forbruk m ³ /år
0-60 m ²	250
60-160 m ²	330
160-240 m ²	600

Avgift betales i forhold til enhetspris for kloakk (kr/m³) angitt i punkt 10.2.1.

10.2.1 Avgift etter måling, pr. m³

Nytt fra 2019 er et gebyr for å installere en tilleggs vannmåler i bolig hvor det er separat inntak for leveranse av varmt og kaldt tappevann inn til en boligenhet. Vann og kloakkavgiften skal beregnes som summen av målt kaldt og varmt tappevann.

	Sats 2020	Sats 2021
Vann, fast årlig gebyr pr. boenhet for bolig/for annen eiendom pr. vann- eller kloakkmåler	850	850
Gebyr for tilleggs vannmåler – kr/år (Nytt fra 2019)	600	600
Vann pr. m ³	22,50	25,00
Kloakk, fast årlig gebyr pr. boenhet for bolig/for annen eiendom pr. vann- eller kloakkmåler	1 100	1 100
Kloakk pr. m ³	42,80	42,80

10.3 Installasjon av nye vannmålere.

Kommunen eier og betaler vannmåleren som skal utplasseres. Huseier betaler selve installasjonen i eget hus.

10.3.1 Utskifting av vannmålere.

Kommunen skifter ut vannmålere som er eldre enn 10/15 år avhengig av vannmålerstype, eller som har større målefeil enn 5 %.

10.3.2 Utskifting av vannmålere – mislighold avtale om utskifting.

Kommunen kontakter huseiere som skal få byttet vannmålere og inngår avtale om tidspunkt for utskiftingen. Hensikten er å sikre at kommunens rørlegger får adgang til vannmåleren på en effektiv måte.

Ved huseiers mislighold av bekreftet avtaletidspunkt påløper et gebyr på 500 kr inkl. mva.

10.3.3 Refusjon av innbetalt avgift etter påvist målefeil.

Dersom måleren ved kontroll viser mer enn 5 % for høyt forbruk, har abonnent krav på tilbakebetaling for feilmålingen.

Tilbakebetalingen regnes fra det tidspunkt feilen må antas å ha oppstått. Krav som er foreldet etter reglene om foreldelse av fordringer, dekkes ikke.

Viser måleren mer enn 5 % for lavt forbruk, har kommunen krav på tilleggsbetaling etter tilsvarende regler.

Er plomberingen av måleren brutt, har abonnenten ikke krav på tilbakebetaling.

10.3.4 Redusert vann og kloakkavgift.

Abonnenter som oppdager en vannlekkasje i forbindelse med vannmåleravlesningen kan søke om å få redusert vannforbruket. Søknaden sendes til fakturakontoret i Modum kommune.

Vilkåret for å få satt ned avgiften er at vannforbruket har økt med mer enn 50 % i forhold til forrige års målte forbruk.

Årsaken må være knyttet til en lekkasje i røropplegg/sanitærutstyr i eget hus som ikke har vært oppdaget før vannmåleravlesningen.

Målerverdien blir satt ned til gjennomsnittet av de tre foregående årenes vannforbruk.

Huseier plikter å reparere og utbedre lekkasjene så raskt som mulig.

10.3.5 Eierskifte midt i fakturaterminen

Ved eierskifte skal oppgjøret for kommunale gebyrer skje mellom selger og kjøper, gjerne med bistand av eiendomsmegler. Kommunen har ikke ansvaret for dette oppgjøret.

10.3.6 Slamavskillere tilknyttet kommunal avløpsledning

Septiktank som er tilknyttet kommunal kloakkledning, skal tømmes minimum hvert 2. år. Hvis årsaken til at tanken ikke kan kobles ut er at den private stikkledningen er for dårlig til å føre avløpsvann, må huseier selv betale for tømningen.

Renovatøren for den kommunale septikrenovasjonen skal benyttes til slike oppdrag.

Abonnenten faktureres fortløpende for hvert utført oppdrag. Prisen for 2021 er 4 000 kr inkl. mva. for en tank opp til og med 3 m³. For overskytende volum skal abonnenten betale 800 kr/m³ inkl. mva.

Abonnenter som har septiktank, grunnet at den kommunale hovedledningen er for dårlig til å føre rå kloakk, skal tømme tanken 2. år. Kommunen bekoster denne tømningen. Behov utover dette må bekostes av abonnenten.

10.4 Gebyrregulativ for private vannverk og institusjoner/bedrifter som benytter kommunens vannverk som reservevannkilde.

1. For private vannverk gjelder følgende satser:

Årlig avgift: 175 kr inkl. mva. pr. abonnent. Forbruk: Betales for målt forbruk etter gjeldende sats for vannavgift.

2. For institusjoner og bedrifter gjelder følgende satser:

Årlig avgift - Pris pr. år inkl. mva.:

Vannforbruk pr. år	Sats 2020	Sats 2021
0-5 000 m ³	10 220	10 220
5 000 – 10 000 m ³	20 430	20 430
10 000 – 20 000 m ³	40 850	40 850
20 000 – 40 000 m ³	81 700	81 700

Forbruk: Betales for målt forbruk etter gjeldende sats for vannavgift. Pris reguleres i henhold til prisstigning for vannavgiften i Modum kommune.

10.5 Mottak av septikslam for behandling

Kontoret for «Små avløpsanlegg i Drammensregionen» i Lier kommune, har fra 2012 overtatt den kommunale septikrenovasjonen i Modum kommune. Septikslam som blir

Samlet inn av renovatøren skal leveres for behandling ved Elvika renseanlegg. For levering av septikslam skal det betales en avgift på 300 kr/m³.

10.6 Tilkoblingsgebyr

Vann	Sats 2020	Sats 2021
Bygg til rent boligformål, pr. boenhet	17 000	17 000
Bygg til ikke rent boligformål, pr. bygg/pr. eiendom	17 000	17 000
Kloakk	17 000	17 000
Bygg til rent boligformål, pr. boenhet	17 000	17 000
Bygg til ikke rent boligformål, pr. bygg/pr. eiendom	17 000	17 000

10.7 Gebyr iht. Forskriftens §1-2c

Gebyr for bestemte tjenester, for eksempel stenging og gjenåpning av vannforsyning, avlesningskontroll og purregebyr	1 000
Kontroll av vannmåler på stedet	0,00
Kontroll av vannmåler ved eksternt laboratorium	Etter faktiske kostnader

10.8 Reduksjon i gebyr iht. Forskriftens § 3-10

Gebyrreduksjon som følge av avbrudd i vannforsyningen eller utilfredsstillende kvalitet på vannet	410
---	-----

11. Feiing og tilsyn – nytt prissystem fra 2021

Tjenesten er merverdiavgiftspliktig (mva) og er oppgitt med mva. På grunn av overgang til systematisk behovsbasert feiing og tilsyn, er prissystemet endret fra 2021. Feiing av fritidsboliger er også nytt.

Det nye systemet er forenklet og baserer seg på at årsavgiften er lik for alle boenheter uavhengig av antall piper, ildsteder og feiefrekvens. For fritidsboliger er det en fastpris, som faktureres etter utført oppdrag.

Brann- og eksplosjonsvernloven § 28 hjemler adgang til at kommunestyret kan fastsette lokal forskrift om gebyr for gjennomføring av feiing og tilsyn med fyringsanlegg. Forskrift om brannforebygging § 17 foreskriver at kommunen skal sørge for at feiing og tilsyn utføres etter behov. Det er feiervesenet som vurderer og fastsetter behovet for feiing og tilsyn.

Tjeneste - beløp i kr inkl. mva	Pris 2020	Pris 2021
Feiing pr. boenhet pr. år (pris i 2020 er basert på vanligste feiefrekvensen på 2. hvert år)	280 kr pr. stk.	300 kr pr. år
Feiing og tilsyn pr. fritidsbolig med ildsted – faktureres i etterkant av utført oppdrag		2 600 kr. pr.stk

Tilsyn pr. boenhet pr. år (pris i 2020 er basert på vanligste tilsyn som er hvert 4. år)	570 kr pr.stk	600 kr pr. år
Andre tjenester, oppdrag på bestilling og større fyringsanlegg (Eks. fresing av skorstein, feiing og tilsyn med fyringsanlegg som ikke er bolig/fritidsbolig)	1 100 kr pr. time	1 200 kr pr. time

11.2 Alternativ til rivning av bygninger hvor brannvesenet utfører brenning som en del av en varm brannøvelse.

Brenning av hus er ikke et alternativ til rivning. Tillatelse til brenning må omsøkes av tiltakshaver i henhold til plan- og bygningsloven og i tråd med lokal forskrift om brenning. Før eventuell brenning må bebygningen miljøsaneres på lik linje som ved riving.

Pris inkl. mva.

Hytte: 40 000 kr.

Bolighus: 50 000 kr

Næringsbygg: Pris fastsettes av brannvesenet for hvert enkelt tilfelle.

11.3 Gebyr for utrykning til unødvendig automatisk utløst brannalarm.

Ved automatisk brannvarsling til Sør-Øst 110 blir brannvesenet kalt ut som en fast prosedyre. Mange slike alarmer er såkalte unødvendige alarmer som skyldes brukerfeil eller teknisk feil på alarmanlegget.

Fra tredje utløste unødvendige alarm fra en bestemt adresse innenfor en periode på 12 måneder, påløper et gebyr til anleggseier på 8 000 kr inkl. mva./utrykning.

12. Gravplasser

Festeavgifter, kremasjonsavgifter og avgift for gravlegging av utenbygdsboende er fritatt for mva. Stell av graver og andre tjenester er belagt med mva.

Alle gravplassene i Modum	Sats 2020	Sats 2021
Avgift, ikke belagt med mva:		
Festeavgift pr grav i 10 år	1 710	1 770
Festeavgift pr grav i 20 år	3 420	3 550
Kremasjonsavgift		
Det krematoriet tar:	Ca. 6 680	Ca. 6 680
Gravlegging av utenbygdsboende		
kiste	7 300	7 600
urne	2 100	2 200
Gravlegging av utenbygdsboende muslimer		
Gebyret betales av kirkelig fellesråd i kommunen vedkommende har hatt bosted i	21 200	22 000

Tjenester, belagt med mva. fra 2010:	Sats 2020 Inkl. mva.	Sats 2021 Inkl. mva.
Oppretting av støtte	750	800
Bolting av støtte	750	800
Blomsterkasse – innkjøpspris inkl. mva.	1035 – 1 500	1035 – 1 500

Blomsterkasse – nedsetting eks. mva.	750	800
Stell av grav:		
Type A	1 400	1 500
Type B	1 700	1 800
Type C	1 230	1 300
Gravlegat 20 år		
Type A	30 000	31 000
Type B	37 300	39 000
Åmot kirkegård, navnet minnelund, for 40 år		
Kiste/urne med navn på felles minnesmerke i stein	13 300	14 000
Åmot og Heggen kirkegårder, navnet minnelund for 20 år		
Kiste/urne med navn på felles minnesmerke på plate	5 700	7 000
Kiste/urne uten navn på felles minnesmerke	3 500	3 500
Festeavgift minnelund, etter 20 år, pr 10 år*	1 700	2 000
Åmot kirkegård, felles gravminne		
Pr. bronseplate på felles gravminne, maks 4 stk.	7 300	7 600
Obligatorisk gravlegat i 20 år, type B	37 300	39 000

*bruk av plate på navnet minnelund åpner for feste ut over 20 år. Festeavgift betales som ellers på gravplassene

13. Park og friluftsliv

Hjelp til drift av idrettsanlegg

Parkvesenet utfører plenklipping og gjødsling av fotballbaner og preparering av lysløyper for idrettslagene i kommunen. Ekstratjenester ut over dette må det betales for:

Fotballbaner – ekstratjenester	Sats 2020 Inkl mva	Sats 2021 Inkl mva
Vertikalskjæring av grasdekke på fotballbaner	3 500 kr/bane	3 500 kr/bane
Lufting av grasmatta på fotballbaner, sand betales av lagene som tidligere	3 500 kr/bane	3 500 kr/bane
Resåing, grasfrø betales av lagene som tidligere	3 700 kr/bane	3 700 kr/bane

Skiløyper - Preparering til renn utenom ordinær arbeidstid:	Sats 2020 Inkl mva	Sats 2021 Inkl mva
Vakt – beredskap lørdag, søndag og helgedag	800 kr/døgn	1 000 kr/døgn
Vakt – på hverdager	0	0
Kjøring maskin lørdag, søndag og helgedag	1 100 kr/time	1 200 kr/time
Kjøring med maskin i uka	880 kr/time	1 000 kr/time

Park og friluftslivsområder - utleie

Gjelder områdene Stasjonsevja og Ole Einars plass

	Sats 2020 Ikke mva	Sats 2021 Ikke mva
Lag og foreninger må bekoste kommunens ekstrautgifter ved spesielle arrangementer på uteområder. Kommunegartner sender regning i etterkant av arrangementet.	Faktiske utgifter	Faktiske utgifter

14. Gebyr for gravetillatelse, kontroll og skilt- /varslingsplaner

Priser er eks. mva. For utleie av skiltpakke er prisen pr. påbegynt måned.

	Gebyr 2020	Gebyr 2021
Gravesøknad inkl. tilsyn og kontroll	3 110	3 250
Utarbeidelse av varslingsplan - liten	860	1 000
Utarbeidelse av varslingsplan - stor	1 780	2 000
Utlån av skiltpakke - liten	1 780	2 000
Utlån av skiltpakke - stor	3 100	4 000
Utsetting av skilt, etter medgått tid, pris pr time	550	750

Vedlegg 6: Mål i økonomiplanperioden

Tilpasning av kommunens tjenestetilbud

Kommunebarometeret

Kommunebarometeret er en sammenligning mellom kommuner. Modum har de senere år hatt god utvikling på plassering i Kommunebarometeret:

Plassering i	2017	2018	2019	2020
Modum	317	220	163	92

Målet i forrige økonomiplan var plass 150 innen 2022. Dette målet er nådd med god margin. I det videre arbeidet bør det gode nivået opprettholdes, og vi kan ha en ambisjon om ytterligere forbedring.

Mål: Plassering i Kommunebarometeret bedre enn plass 75 innen 2024.

Lærlinger

Kommunestyret vedtok i sak 118/16 at «Kommunen skal videreføre satsning på lærlinger og det skal være minst en lærling pr. 500 innbygger».

Mål: Kommunen skal ha minimum 28 lærlinger i 2021.

Folkehelse og levekår

Redusere andel barn som lever i fattigdom

Noen barn vokser opp i familier med dårlig økonomi og opplever at de ikke har like gode muligheter som andre.

Kommunen kan bidra til at alle barn, uavhengig av inntekt, kan få en god oppvekst. Samtidig bør det arbeides for å redusere andelen barn som lever i fattigdom.

Barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt, i	2015	2016	2017	2018
Modum	13,1	14,0	13,5 %	
Landet	10,0	10,3	10,7	

(kilde Bufdir, statistikk for 2017 er siste tilgjengelige tall)

Mål: Lavere andel barn i husholdninger med vedvarende lav inntekt.

Frafall fra skole og yrkesliv skal reduseres

Arbeidsledige under 24 år i % av	2016	2017	2018	2019
Modum	3,7	3,3	2,9	3,2
Landet	3,1	2,6	2,4	2,4

Tall for unge arbeidsledige i Modum ligger fortsatt over landsgjennomsnittet. I 2018 hadde Modum en ungdomsledighet på 3,2 prosent, mens det for landet var 2,4 prosent.

Mål: Andel arbeidsledige under 24 år skal reduseres til landsgjennomsnittet.

Samferdsel og kommunikasjon

Avkjøring til fylkesvei 287

- Kommunedelplan vedtas i 2021

Kryssløsninger riksvei 350 (midtdelerprosjektet)

- Kryss ved Katfoss

Bedre kollektivtransporttilbud med buss og tog

- Flere buss- og togavganger

Økt gang/sykelbruk

I tråd med målsettingene i sykkelbygdavtalen:

- Sykkelbruken i Modum skal være 3 % innen 2022 i og mellom tettstedene Åmot, Geithus og Vikersund.
- Samlet gang- og sykkelandel på 18 % innen 2022.

Attraktivitet og omdømme

Sysselsetting

Sysselsatte med	2016	2017	2018	2019
-bosted i Modum	6603	6675	6827	6926
-arbeidssted i Modum	5351	5576	5736	5913

Mål:

Økt antall sysselsatte med bosted i Modum.

Økt antall sysselsatte med arbeidssted i Modum.

Bredbånd

I følge Nkoms dekningsoversikt for 2017, hadde 82 % tilbud om hastighet over 100 Mbit/s i Modum.

Mål: 95 % bredbåndsdekning innen utgangen av 2023

Økonomisk handlingsrom

Resultatgrad som sikrer sunn økonomi

Det anbefalte nivået på netto driftsresultat er 1,75 %. Måltallet må vurderes ut fra omfanget av lånefinansiering. En forutsetning om økt resultatgrad vil innebære at innsparingskravet for tjenestene vil øke tilsvarende. Økt resultatkrav foreslås innfaset over tid for å unngå en brå endring av driftsnivået. Det budsjetteres med et netto driftsresultat på 15,2 mill. kr i 2021, noe som tilsvarer 1,38 % av brutto driftsinntekter.

Måleindikator: Netto driftsresultat skal være minst 1 % og økes til 1,5 % i perioden fram til 2027.

Forsvarlig gjeldsutvikling

I Modum har netto lånegjeld over flere år ligget på i underkant av 40 % av driftsinntektene. For 2019 var tallet 49,3 %. På landsbasis har lånegjelden i samme periode hatt en reduksjon, og utgjorde 77,1 % av driftsinntektene i 2019. I 2019 utgjorde netto finansutgifter 3,4 % av driftsinntektene.

For å sikre økonomisk handlefrihet bør Modum fortsatt ha lav gjeldsgrad.

Det budsjetteres med netto finansutgifter på 47,2 mill. kr i 2021. Dette tilsvarer 4,3 % av brutto driftsinntekter. Det budsjetteres med et låneopptak til investeringer som gjennomsnittlig utgjør 88,5 mill. kr pr. år.

Korrigeres det for større investeringer innenfor selvkostområdet, reduseres gjennomsnittet til 65,7 mill.kr pr. år i økonomiplanperioden.

Måleindikatorer:

- *Netto lånegjeld skal utgjøre mindre enn 75 % av brutto driftsinntekter.*
- *Netto finansutgifter skal ikke overstige 5 % av driftsinntektene.*
- *Lånefinansierte investeringer skal over tid ikke overstige 70 millioner kroner pr år.*

Tilstrekkelige økonomiske reserver

Økonomiske reserver setter kommunen i stand til i større grad å takle svingninger. Det er generelt anbefalt at kommunene bør ha et disposisjonsfond over 5 %. God arbeidskapital/likviditet sikrer evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller.

I 2019 utgjorde disposisjonsfond 6,4 % av brutto driftsinntekter. I økonomiplanperioden er det lagt opp til å overføre 10 mill. kr til investeringer årlig, mens rest av netto driftsresultat avsettes til disposisjonsfond.

Arbeidskapital i prosent av brutto driftsutgifter lå for Modum på 10,2 % mens landet hadde 15,6 %.

Måleindikator:

- *Disposisjonsfond skal utgjøre minst 8 % av brutto driftsinntekter.*

- *Arbeidskapital skal ligge på nivå med landsgjennomsnittet.*

Mål for sentraladministrasjonen

Tilpasning av tjenestetilbudet

Utvikle tjenestetilbudet i samsvar med endringene i befolknings sammensetningen.

Mål:

Publikum, politikere og ansatte kan være selvhjulpne i døgnkontinuerlige og selvforklarende løsninger der sikker og lett tilgang, raske svar og tilgjengelighet er stikkord.

Måleindikator:

- *Andelen kommunale skjemaer som er digitalt tilgjengelige, økes i økonomiplanperioden 2021-2024*
- *Antall elektroniske forsendelser skal økes fra 0,7 til 1,0 pr. innbygger*

Attraktivitet og omdømme

Mål:

Tomtereserven skal alltid kunne fange opp etterspørsel etter byggeklare næringstomter

Måleindikator:

- *Antall ledige salgsklare næringstomter*

Andre områder:

Mål:

Sykefraværet i sentraladministrasjonen reduseres til 4 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

Mål for undervisningssektoren

Videreutvikle et godt læringsmiljø og fortsette positiv utvikling innen læringsutbytte.

Måleindikator:

- *Andelen elever som presterer på laveste nivå ved de nasjonale prøvene reduseres over tid.*
- *Andelen elever som presterer på høyeste nivå ved de nasjonale prøvene økes over tid.*
- *Elevers grunnskolepoeng (karaktersummen ved grunnskolens avslutning) viser en positiv utvikling over tid.*
- *Andelen elever som trives, opplever mestring og medvirkning (målt i Elevundersøkelsen) økes over tid.*
- *Ingen elever opplever mobbing (målt i Elevundersøkelsen).*

Modumbarnehagene bygger kompetanse for livsmestring

Måleindikator:

- *Det skal, gjennom Foreldreundersøkelsen, være stabilt høy tilfredshet ved:*
 - *Relasjon mellom barn og voksen*
 - *Barnets trivsel*
 - *Generell tilfredshet*
- *Det skal ikke oppleves krenkelser eller mobbing i Modumbarnehagene.*
- *Barnehagetilbudet er så godt at færre barn har behov for spesialpedagogisk hjelp.*
- *Deltagelse i Modumbarnehagene er over tid stabilt over 90 %.*
- *Andel pedagoger i barnehagene øker.*

Andre områder:

Sykefraværet i undervisningsetaten reduseres til under 7 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

Mål for helse- og sosialsektoren

Sikre at brukere/pasienter er på rett omsorgsnivå og får tilpassede tjenester

Sikre oppfølging av rutiner vedrørende saksbehandling og god kommunikasjon mellom saksbehandler, tjenesteledet og søkere.

Måleindikator:

- *Nødvendige revurderinger blir gjennomført, årlig gjennomgang.*
- *Saksbehandlingstid og iverksettelsestid for helsetjenester i hjemmet.*

Heldøgns plasser og ressursbruk

Vurdere driften fortløpende i 2021 opp imot resultater i rapporten fra Telemarksforskning når det gjelder antall heldøgns plasser og ressursbruk.

Måleindikator: Utvikling i antall plasser og bemanningsfaktor

Tidlig innsats barn og ungdom

Tverrsektoriell satsing med fokus på tidlig innsats, brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid (prosjekt Bedre Tverrfaglig Innsats). Hensikt er å kvalitetssikre kommunens samhandling på tvers av etater, samt kompetanse og tilbud knyttet tidlig identifikasjon og oppfølging av utsatte barn og deres familier.

Forebygging av barnefattigdom gjennom fokus på arbeid, økonomiveiledning og kompenserende tiltak.

Familiens hus har planlagt oppstart i 2021.

Etablere et samordnet tilbud til familier med hjemmeboende barn som trenger ekstra oppfølging, med utgangspunkt i tun funksjonshemmede.

Måleindikator:

- *Andel unge 18-24 år som mottar sosialhjelp på NAV skal være under 5 %.*
- *Flere barn får forebyggende tiltak fra helsestasjon og barneverntjenesten.*
- *Færre barn har behov for plassering utenfor hjemmet.*

Egenmestring og økt trivsel

Større vekt på innhold i tjenesten. Legge vekt på tiltak for at eldre kan oppleve økt hverdagsmestring og bo lengre i egen bolig.

Måleindikator: Stabilisere andel hjemmeboende eldre over 80 år på over 85 %.

Andre områder:

Sykefraværet i helse og sosial reduseres til 7 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

Mål for kultursektoren

Innføre flere digitale tjenester for brukere

Måleindikator:

Sektoren og innbyggere tar i bruk flere digitale tjenester til kommunens innbyggere (nytt billettsystem i Furumo svømmehall, digital utleie av lokaler, egen digital markedsføring av arrangement/tilbud)

Gi et bredt og allsidig tilbud til alle aldersgrupper. Kultur- og aktivitetstilbud til barn, unge og spesielle grupper prioriteres.

Måleindikatorer: Antall barn og unge som er aktive i lag/foreninger øker. Antall arrangementer skal være minst 200 og besøkende/betalende skal være minst 250 000 personer.

Andre områder:

Sykefraværet i kulturetaten reduseres til 4 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

Mål for teknisk sektor

Entreprenører og husbyggere skal møte en imøtekommende og høyt kvalifisert byggesaksavdeling som effektivt håndterer forvaltningssaker.

I henhold til plan- og bygningsloven § 25-1 har kommunen plikt til å føre tilsyn. Tilsyn er å påse at bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven følges.

Det er vedtatt en tilsynsstrategi for Modum kommune. Bakgrunn for å føre tilsyn er å ha gode bygg og redusere samfunnsmessige kostnader som følge av byggefeil.

Måleindikator:

Det skal gjennomføres tilsyn med minst 15 % av antall byggesaker per år. Modum kommunes tilsynsplan skal revideres i 2021.

Modum kommune skal igjennom sin arealplanlegging tilrettelegge for at det er et tilbud av byggeklare tomter og leiligheter for salg, enten i privat eller offentlig regi.

For å tilrettelegge for økt bosetting og attraktivitet skal det foreligge byggeklare tomter og leiligheter for salg.

Måleindikator:

- *Det etableres minst 50 nye boenheter pr. år.*

Energieffektiviseringstiltak og CO₂ reduksjon i kommunale formålsbygg

Etter gjennomførte energisparetiltak skal samlet energiforbruk i kommunale formålsbygg reduseres med minst 2 mill. kr eks. mva. i forhold til målt energiforbruk i 2019.

Måleindikator:

- *Det skal oppnås en kostnadsbesparelse på 2 mill. kr for kjøp av energi til de kommunale formålsbyggene i 2021.*

Mål for verdibevarende vedlikehold av kommunale formålsbygg

Modum kommunes eiendomsforvaltning skal sikre at bygningsmassen utvikles i takt med endrede funksjonelle behov og at det utøves et verdibevarende vedlikehold.

Måleindikator:

- *Det aksepteres ikke dårligste tilstandsgrad 3 på bygningsdeler eller funksjoner.*
- *Alle kommunale formålsbygg skal være tilstandsvurdert innen 2024.*

Andre områder:

Sykefraværet i teknisk etat reduseres til under 6,9 % i løpet av økonomiplanperioden 2021-2024.

